

অমেরিকা

নৱম বছৰ ■ প্ৰথম সংখ্যা ■ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০২২

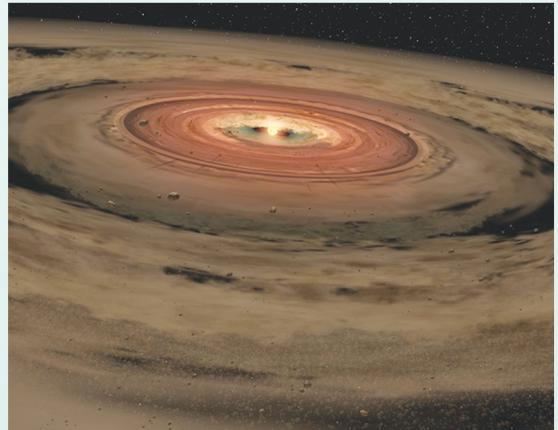
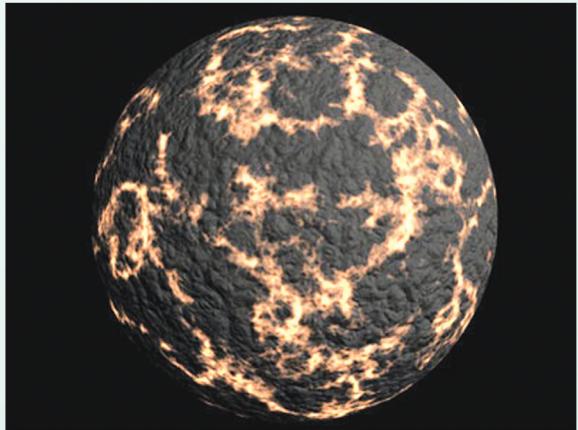
ম'নাৰ্ক পথিলা স্মগ টাৱাৰ

ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান দিবস, ২০২২

List of Illustrations	
1. 1	Illustration of a camel
2. 2	Illustration of a camel
3. 3	Illustration of a camel
4. 4	Illustration of a camel
5. 5	Illustration of a camel
6. 6	Illustration of a camel
7. 7	Illustration of a camel
8. 8	Illustration of a camel
9. 9	Illustration of a camel
10. 10	Illustration of a camel
11. 11	Illustration of a camel
12. 12	Illustration of a camel
13. 13	Illustration of a camel
14. 14	Illustration of a camel
15. 15	Illustration of a camel
16. 16	Illustration of a camel
17. 17	Illustration of a camel
18. 18	Illustration of a camel
19. 19	Illustration of a camel
20. 20	Illustration of a camel
21. 21	Illustration of a camel
22. 22	Illustration of a camel
23. 23	Illustration of a camel
24. 24	Illustration of a camel
25. 25	Illustration of a camel
26. 26	Illustration of a camel
27. 27	Illustration of a camel
28. 28	Illustration of a camel
29. 29	Illustration of a camel
30. 30	Illustration of a camel
31. 31	Illustration of a camel
32. 32	Illustration of a camel
33. 33	Illustration of a camel
34. 34	Illustration of a camel

ভাৰতৰ সংবিধানৰ মূল প্ৰতিলিপি

শিল্পীর দ্রষ্টিতে পৃথিবীর সৃষ্টির সময়ব অবস্থা

বামোজি ফিল্ম চিঠি

অঘেষণ

নৰম বছৰ, প্ৰথম সংখ্যা, ফেব্ৰুৱাৰী ২০২২ চন

অঘেষণ, অসম জাতীয় বিদ্যালয়ৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত সাধাৰণ জ্ঞান-ভিত্তিক এখন মাহেকীয়া আলোচনী

ANWESHAN, A Monthly inhouse journal of Assam Jatiya Bidyalay,
Published by Assam Jatiya Bidyalay Educational and Socio-Economic Trust

Email : assamjatiyabidyalay@gmail.com

Website : assamjatiyabidyalay.com

সূচীপত্ৰ

২	ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান দিৰস, ২০২২	২৭	শিল্পী তুমি
	■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা		■ ময়ংক পাঠক
৫	দেশ-বিদেশৰ খবৰ	২৮	আৰ্মত শংকৰদেৱ
	■ কুশল গোস্বামী		■ নিশিতা ডেকা
৮	খবৰৰ লেহেৰি বোটলা	২৯	চকুলো
	■ কুশল গোস্বামী		■ আনতাৰা মুবাছিহৰা হক খন্দকাৰ
৯	প্ৰথিবীৰ বিৱৰণ	৩০	দীপাৱলীৰ আনন্দ
	■ চেহনাজ আখতাৰ আহমেদ		■ কংকনা ডেকা
১০	মনৰ পথিলা	৩১	Oliver Twist
	■ পৰিণীতা চেতিয়া		■ Jyotirupa Das
১২	চূড়কু	৩২	Did You Know
১৩	সৰৰ হাঁহিৰ নিৰ্বাক অভিনেতাগৰাকী		■ Nisha Devi
	■ নৰণীতা কলিতা	৩৩	মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ
১৫	চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা		■ বৰীদু বৰ্মন
২১	সদনৰ শূন্য কাল	৩৪	চিকিৎসাবিজ্ঞানৰ লগত জড়িত বিভিন্ন পাঠ্যক্ৰম
	■ অপৰ্ণা দেৱী		■ জোনালী দেৱী
২২	কেৰিমক্ষি আগ্ৰেয়গিৰি	৩৫	জলহস্তী
	■ তনয়া শৰ্মা		■ দোলন বৰা
২৩	ভাৰতৰ সংবিধানৰ মূল প্ৰতিলিপি	৩৬	স্বগ টোৱাৰ
	■ ডিম্পল তালুকদাৰ		■ কৃপজ্যোতি চেতিয়া
২৪	মোগলৰ বিৰুদ্ধচৰণ কৰা বীৰাংগনাগৰাকী	৩৭	বিপিন চন্দ্ৰ পাল
	■ জহেব জামান		■ সুদীপ্তা চৌধুৰী
২৬	কাউৰী আৰু বুধিয়ক পাৰ চৰাই	৩৮	কুইজ
	■ বিমান কলিতা		■ সীমান্ত কলিতা
২৭	থৰিতৰী	৩৯	আগচোতালৰ বিজ্ঞান
	■ ত্ৰিশ শৰ্মা		■ পংকজ দত্ত

সম্পাদক : ডাঃ নাৰায়ণ শৰ্মা (অবৈতনিক)

সহযোগী সম্পাদক : পংকজ দত্ত

উপ-সম্পাদক : কুশল গোস্বামী, ডঃ লিপিমণি দত্ত,
ডিম্পল তালুকদাৰ

ব্যবস্থাপনা : দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰী (অবৈতনিক)

অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ হৈ দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰীৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত,

অজাৰি ন্যাসৰ ছপাশল, অসম জাতীয় বিদ্যালয় চৌহদ, নুনমাটি, গুৱাহাটী-৭৮১০২০ত প্ৰণৱ শৰ্মাৰ দ্বাৰা মুদ্ৰিত।

বেটুপাত : কুঞ্জৰ দাস

আলোকচিত্ৰ : জাহাঙ্গীৰ বৰুৱা

ছবি : পূৰবী বাণী বৰা

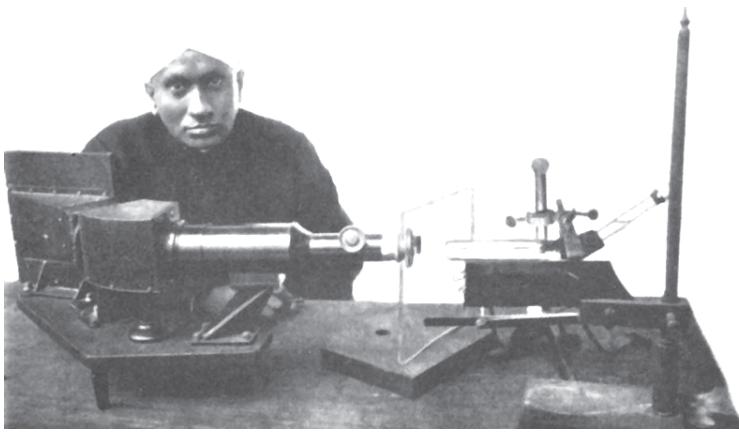
ডিটিপি : প্ৰশান্ত বৰঠাকুৰ

আহি পাঠ : কুলধৰ কলিতা

মূল্য : পঁচিছ টকা

ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান দিৱস, ২০২২

অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা

১৮ ফেব্ৰুৱাৰী দিনটো সমগ্ৰ ভাৰততে ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান দিৱস হিচাপে পালন কৰা হয়। এই দিনটোৰ লগত সম্পর্ক আছে ৰামণ পৰিঘটনাৰ। ১৯২৮ চনৰ এই ১৮ ফেব্ৰুৱাৰীৰ দিনটোতে ভাৰতীয় বিজ্ঞানী চন্দ্ৰশেখৰ ভেংকটৰামগণে, কে এছ কৃষণ নামৰ আন এজন বিজ্ঞানীৰ সৈতে লগ লাগি জুলীয়া পদাৰ্থৰ ক্ষেত্ৰত এই পৰিঘটনা আৰিঙ্কাৰ কৰাৰ কথা ঘোষণা কৰিছিল। এই আৰিঙ্কাৰৰ বাবে ৰামণে ১৯৩০ চনত পদাৰ্থবিজ্ঞান বিষয়ত ন'বেল বঁটা লাভ কৰিছিল।

চমুকৈ ৰামণ পৰিঘটনা

পোহৰৰ এক দৈত প্ৰকৃতি আছে। পোহৰ একাধাৰে কণা আৰু তৰংগ। ই কেতিয়াবা কণাৰ দৰে আচাৰণ কৰে আৰু কেতিয়াবা তৰংগৰ দৰে। পোহৰৰ কণাবোৰক সাধাৰণভাৱে ফটন কণা বুলি কোৱা হয়। পোহৰ-কণাবোৰ কৰ্বৰাত খুন্দা খালে সিঁচৰিত হৈ পৰে। তাক কোৱা হয়—বিচ্ছুৰণ (Scattering)। যেতিয়া কোনো পৰমাণু বা অণুত খুন্দা খাই পোহৰৰ ফটন কণাবোৰ স্বাভাৱিকভাৱে বিচ্ছুৰিত হয়, তেতিয়া বেছিভাগ ফটন স্থিতিস্থাপকভাৱে বিচ্ছুৰিত হয়। স্থিতিস্থাপক বিচ্ছুৰণৰ অৰ্থ হ'ল এনে বিচ্ছুৰণ হওতে

শক্তিৰ কোনো ইন-ডেটি নথটে। এই প্ৰকাৰৰ বিচ্ছুৰণক 'ৰেলি (Rayleigh) বিচ্ছুৰণ' বুলিও কোৱা হয়। কিন্তু পাছত মন কৰা গ'ল যে এই বিচ্ছুৰিত ফটনৰোৰ এক সামান্য অংশ (প্ৰায় এক কোটি ফটনৰ মাজত এটা) অলপ ব্যতিক্ৰমী ধৰণে বিচ্ছুৰিত হয়। মানে সেই বিচ্ছুৰিত ফটনৰ কম্পনাংক বা তৰংগদৈৰ্ঘ্য আপত্তি ফটন-বোৰতকৈ কম বা বেছি হয়। তেনে ক্ষেত্ৰত পোহৰ-কণাৰ বিচ্ছুৰণ অস্থিতিস্থাপক (Inelastic) হ'ব। ৰামণেই প্ৰথমে পোহৰ কণা বা ফটনৰ এই অস্থিতিস্থাপক বিচ্ছুৰণ আৰিঙ্কাৰ কৰিছিল বাবে তেওঁৰ নামেৰেই ইয়াক ৰামণ পৰিঘটনা বা ৰামণ বিচ্ছুৰণ বোলা হয়। পোহৰৰ বিচ্ছুৰণৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদানৰ বাবে, আৰু মূলতঃ ৰামণ পৰিঘটনা আৰিঙ্কাৰৰ বাবে, ৰামণক ১৯৩০ চনত পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ ন'বেল বঁটাৰ বাবে নিৰ্বাচিত কৰা হৈছিল। পাছৰ পৰ্যায়ত জুলীয়া, গেছীয় আৰু কঠিন পদাৰ্থৰ ৰাসায়নিক বিশ্লেষণ কৰি সেই পদাৰ্থৰ প্ৰকৃত সংযুক্তি নিৰ্দেশণ কৰাত এই পৰিঘটনা এবিধ বৰ প্ৰয়োজনীয় আহিলা হিচাপে পৰিগণিত হৈছিল।

২০২২ চনৰ মূল বিষয়

যোৱা কিছু বছৰৰ পৰা ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান দিৱসত প্ৰতি বছৰে এটা মূল বিষয় নিৰ্বাচন কৰি আহা হৈছে। ভাৰত চৰকাৰৰ বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি মন্ত্ৰালয়ৰ অধীনৰ বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিভাগে এই বিষয়টো নিৰ্ণয় কৰে। এই বছৰৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান দিৱসৰ মূল বিষয় হ'ল—'বহুক্ষম ভাৰিয়তৰ বাবে বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি—

বিশেষ নিবন্ধ

ক্ষেত্রত সমন্বিত দৃষ্টিভঙ্গী' (Integrated Approach in Science and Technology for Sustainable Future)।

বর্তমান যিকোনো ক্ষেত্রতে বহনক্ষম (Sustainable) শব্দটো বেছ প্রাসংগিক হৈ উঠিছে। আমি কেবল আমাৰ নিজৰ উপভোগ বা স্বার্থৰ কথা চিন্তা কৰিলেই নহ'ব। আমাৰ ভৱিষ্যৎ প্রজন্মই যাতে এনে উন্নয়ন অব্যাহত ৰাখিব পাৰে, তাৰো পথ খোলা ৰাখিব লাগিব। উদাহৰণস্বৰূপে, আমাৰ ওচৰত জীৱাশ্ম ইঞ্চনৰ ভাণ্ডাৰ আছে বুলিয়েই আমি আমাৰ দিনতে এইৰোৰ ব্যাপক ব্যৱহাৰ কৰি এই সঞ্চিত ইঞ্চন নিংশেষ কৰি দিলে নহ'ব। অথবা আমাৰ খেতিপথাৰোৰত অত্যধিক হাৰত ৰাসায়নিক সাৰ ব্যৱহাৰ কৰি সেইৰোৰ ভৱিষ্যৎ প্রজন্মই ব্যৱহাৰ কৰিব নোৱাৰাকৈ উৰ্বৰতাহীন কৰি গ'লে নহ'ব। সেইবাবেই আমি আমাৰ উন্নয়ন ভৱিষ্যৎ বহনক্ষম কৰি তুলিব লাগিব।

বিজ্ঞান আৰু প্রযুক্তিৰ বিকাশৰ লগত জড়িত বিজ্ঞানী-প্রযুক্তিবিদসকলেও এনে কিছু পদ্ধতি বিকাশ কৰিব লাগিব, যিবোৰ যোগেন্দি সমাজৰ উন্নয়ন হয়, জনসাধাৰণে কিছুমান অভিনৰ সুবিধা লাভ কৰে আৰু সৰ্বোপৰি দেশ বহনক্ষম উন্নতিৰ পথত আগুৱাই যায়। তেনে কামবোৰ কি হ'ব পাৰে, তাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় দিগন্দৰ্শন বিভিন্ন ক্ষেত্ৰ বিশেষজ্ঞসকলেই দিব লাগিব। গতিকে এনেৰোৰ ক্ষেত্ৰত এক সমন্বিত দৃষ্টিভঙ্গী আৰু লগতে সম্মিলিত প্ৰচেষ্টাৰ প্ৰয়োজন আছে।

বিশ্বৰ কিছুমান জটিল প্ৰত্যাহান আৰু বিজ্ঞান-প্রযুক্তি

বর্তমান সমগ্ৰ বিশ্বই কিছুমান জটিল পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হৈছে। এই পৰিস্থিতিৰ বাবে মানুহৰ কিছুমান হঠকাৰী কৰ্ম-কাণ্ডই দায়ী হ'লৈও এতিয়া সেইৰোৰ কথা চিন্তা কৰি লাভ নাই। জোঁৰ পুৰি হাত পোৱাৰ সময়ত আমি সেই প্ৰত্যাহানৰোৰৰ মোকাবিলা কৰাৰহে প্ৰয়োজন। আমাৰ সমুখত দেখা দিয়া মূল গুৰুতৰ সমস্যাসমূহৰ ভিতৰত আছে—জলবায়ু পৰিবৰ্তন,

জীৱ-বিচ্ছিন্নতাৰ প্রতি ভাৱুকি, প্ৰদূষণ, ক্ৰমবদ্ধমান দাবিদ্য, নতুন আৰু জটিল ৰোগৰ চিকিৎসা, পুষ্টিহীনতা আদি। এই আটাইবোৰ সমস্যাৰ সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত বিজ্ঞান-প্রযুক্তিৱেই সমস্যাবোৰ ক্ষেত্ৰত নতুন দৃষ্টিভঙ্গী গ্ৰহণ কৰিব পাৰে আৰু সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ ভূমিকা ল'ব পাৰে।

বহনক্ষম উন্নয়নৰ লক্ষ্যৰ দিশত বহুতো ক্ষেত্ৰত প্রযুক্তিৰ উপযুক্ত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। উদাহৰণস্বৰূপে, আমি কাৰ্বন আৰদ্ধকৰণ আৰু সঞ্চয়ন পদ্ধতি, উন্নত জলসিঞ্চন পদ্ধতি, সুলভ মূল্যত প্ৰয়োজনীয় দৰৱৰ উৎপাদন পদ্ধতি, পানী বিশুদ্ধকৰণৰ ঘৰৱা পদ্ধতি, কম বজিৰ্ত সামগ্ৰী আৰু নিম্নতম প্ৰদূষক উৎপাদন পদ্ধতি আদিৰ নাম ল'ব পাৰোঁ। পৰিবেশ সুৰক্ষাৰ বাবে বিজ্ঞান-প্রযুক্তিয়ে সহায় কৰিব পৰা দিশসমূহ হ'ল — গোলকীয় উপ্তীভৱনৰ প্ৰভাৱ কম কৰা, জলবায়ু পৰিবৰ্তনৰ সৈতে অভিযোজন (Adaption) ঘটোৱা, বিশেষ পদ্ধতিৰে প্ৰদূষিত অঞ্চলসমূহ পৰিষ্কাৰ কৰা ইত্যাদি। অভিনৰ আৰিঙ্কাৰেৰে বহনক্ষম উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত সহায় হোৱাকৈ বিজ্ঞান-প্রযুক্তিৰ কিছু আৱদান হ'ল—বৈদ্যুতিক পৰিবহণ ব্যৱস্থা, এল ই ডি লাইট প্রযুক্তি, সৌৰশক্তিৰ ব্যাপক ব্যৱহাৰ, কম শক্তি খৰচ হোৱা আৰু পৰিবেশবন্ধু ডিজাইনৰ স্ব-নিৰ্ভৰ গৃহৰ নিৰ্মাণ পদ্ধতি আদি। আনহাতে দাবিদ্য দূৰীকৰণ, স্বাস্থ্য আৰু শিক্ষাৰ উন্নতি, সকলোৰে সৰ্বাঙ্গক বিকাশ, সুস্বাস্থ্য আদিৰ ক্ষেত্ৰতো বিজ্ঞান-প্রযুক্তিৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। এইৰোৰ কাম কৰোঁতে কিন্তু বহনক্ষম উন্নয়নৰ লক্ষ্যও একেবাৰে বাদ দিব নোৱাৰিব।

বিজ্ঞানৰ ওপৰত গধুৰ দায়িত্ব

কিন্তু বিজ্ঞানে কেনেকৈ সমাজৰ প্রতি এই দায়বদ্ধতা পালন কৰিব? তাৰ বাবে বিজ্ঞান আৰু ব্যাবহাৰিক কাম-কাজৰ মাজত এক গতিশীল সংযোগ স্থাপন হ'ব লাগিব আৰু এয়া হ'ব লাগিব একেবাৰে উচ্চ পৰ্যায়ত। ইতিমধ্যে ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ এক অংগ ইউনেস্ক'ৰে (UNESCO) এই ক্ষেত্ৰত আগভাগ লৈ জাপান

বিশেষ নিবন্ধ

চৰকাৰৰ পৰা উদাৰ সমৰ্থনৰ সহায়ত বিশ্বৰ বছা বছা প্ৰতিষ্ঠান আৰু বিজ্ঞানী-প্ৰযুক্তিবিদক লৈ এটা দল গঠন কৰিছে। তেওঁলোকৰ মূল লক্ষ্য হ'ল ২০৩০ চনৰ ভিতৰত সকলো ক্ষেত্ৰতে বহনক্ষম উন্নয়নৰ ব্যৱস্থাসমূহ সম্পূৰ্ণ কৰা। ইতিমধ্যে এই বিষয়ক লৈ কেবাখনো বৈঠক সম্পূৰ্ণ হৈছে আৰু সমস্যাসমূহৰ ক্ষেত্ৰত এক নতুন দৃষ্টিভঙ্গী প্ৰহণ কৰি এই মত পোষণ কৰা হৈছে যে এই ক্ষেত্ৰত মূল অন্তৰ হ'ব বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি। বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিয়ে অন্যান্য ক্ষেত্ৰসমূহৰ লগত সমন্বিতভাৱে সমস্যাসমূহ সমাধানৰ বাবে চেষ্টা কৰিব।

যদিও বহুতে ভাৱে যে ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত প্ৰচলিত ৰাজহৰা আৰু ব্যক্তিগত পদ্ধতিবোৰত নতুন উন্নৰণ সংযুক্ত কৰি এই সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিব পৰা যাব, কিন্তু ইউনেন্স'ৰ স্পষ্ট মত যে সেই ধৰণৰ প্ৰচেষ্টাসমূহ গোলকীয় বহন ক্ষমতাৰ (Sustainability) লক্ষ্যত উপনীত হ'বৰ বাবে যথেষ্ট নহ'ব। বিশেষকৈ বিশ্বৰ আটাইতকৈ অসুৰক্ষিত আৰু দুৰ্বল দৰিদ্ৰ লোকসমূহৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ কৰি এই সমস্যা দূৰ কৰিবৰ বাবে গোলকীয় পৰ্যায়ত বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিভিত্তিক প্ৰচেষ্টা ল'বই লাগিব। বৰ্তমান খাদ্য, শক্তি, স্বাস্থ্য, উৎপাদিত সামগ্ৰী আৰু পানী—এই পাঁচটা ক্ষেত্ৰত বহনক্ষম উন্নয়নৰ প্ৰচেষ্টা কেন্দ্ৰীভূত কৰা হৈছে। বিভিন্ন বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তি প্ৰতিষ্ঠানে সম্পর্কৰ্ত আন বিভাগবোৰ লগত সম্পৰ্ক স্থাপন কৰি তেওঁলোকৰ সমস্যাসমূহ অনুধাৰণ কৰাৰ চেষ্টা কৰিছে আৰু লগতে সমন্বিতভাৱে কাম কৰি সেই সমস্যাবোৰ সমাধানৰ দিশত আগ বাঢ়ি গৈছে।

ভাৰতত চৰকাৰী প্ৰচেষ্টা

এইবাৰৰ বিষয়টো যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু লগতে বিশালো। ভাৰতত যিহেতু চেৰকাৰী খণ্ডত স্থাপিত আধুনিক গৱেষণাগাব যথেষ্ট কম, সেইবাবে চৰকাৰী পৃষ্ঠপোষকতা আৰু নিষ্ঠাপূৰ্ণ প্ৰচেষ্টা অবিহনে এয়া সন্তুষ্টি নহয়। অৱশ্যে সেয়া ইতিমধ্যে পৰিলক্ষিত হৈছেই। ২০২২ চনৰ বাবে এই মূল বিষয়টো নিৰ্বাচন কৰাৰ কথা ঘোষণা কৰি কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী শ্ৰীজিতেন্দ্ৰ সিঙ্গে কৈছে যে চৰকাৰে বৈজ্ঞানিক বিষয়বোৰ সম্পৰ্কত

জনসাধাৰণৰ মনোযোগ বৃদ্ধি হোৱাটো আৰু কোনো সমস্যাৰ বৈজ্ঞানিক সমাধানৰ পাছত বিজ্ঞানিসকলে আপ্য প্ৰশংসা পোৱাটো বাঞ্ছা কৰিছে। চৰকাৰে এই কথাও উপলব্ধি কৰিছে যে এদিনীয়া বিজ্ঞান দিৱস বা প্ৰযুক্তি দিৱস উদ্বাপন কৰি বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ চৰ্চা জনপ্ৰিয় কৰাটো সন্তুষ্টি নহয় আৰু তাৰ বাবে নিয়মীয়াভাৱে নিৰ্বলস কাম কৰি যোৱাৰ প্ৰয়োজন আছে। শ্ৰীসিঙ্গে উল্লেখ কৰে যে বিভিন্ন সমস্যা সমাধানৰ লগত বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ সমন্বয় চাৰিটা কাৰকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। সেইকেইটা হ'ল —

- কোনো বিষয় সম্পৰ্কত সৃষ্টি হোৱা সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিবলৈ বিজ্ঞান বিষয়ক সকলো বিভাগ আৰু মন্ত্ৰী একত্ৰিত হ'ব লাগিব।
- অভিযান্ত্ৰিক, প্ৰযুক্তি আৰু চিকিৎসাবিজ্ঞান বিষয়ক প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ বৰ্তমানৰ কাম-কাজৰ লগত সংগতি ৰাখি বিজ্ঞান সমন্বয়ৰ প্ৰসাৰ কৰিব লাগিব।
- চৰকাৰী বিভাগসমূহৰ দায়িত্বসমূহৰ লগত মিল থকাকৈ অতিৰিক্ত বিজ্ঞান বিষয়ক কাম-কাজ সমন্বিত কৰিব লাগিব।
- প্ৰতিষ্ঠিত উদ্যোগ আৰু নতুনকৈ আৰম্ভ হোৱা উদ্যোগবোৰলৈ বিজ্ঞানভিত্তিক সহায় আগ বঢ়াব লাগিব, যাতে আমাৰ দেশ এক বহনক্ষম ভৱিষ্যতৰ দিশত আগ বাঢ়ি যাব পাৰে।

ভাৰত চৰকাৰে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ, ৰাজ্য চৰকাৰৰ (ৰাষ্ট্ৰপতি শাসিত ৰাজ্যসমূহকো ধৰি) বিজ্ঞান বিভাগৰ মন্ত্ৰী আৰু বিভাগসমূহক সামৰি কিছু ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান বৈঠক আয়োজন কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছে আৰু তাত এই দেশে সন্মুখীন হোৱা সমস্যা আৰু সেইবোৰৰ কাৰ্য্যকৰী বৈজ্ঞানিক সমাধানৰ বাবে চেষ্টা কৰিব। বিজ্ঞানভিত্তিক সমন্বিত প্ৰচেষ্টাৰ সফলতাৰ আশা ব্যক্ত কৰি সিঙ্গে কয় যে এতিয়ালৈকে ৩০টা মন্ত্ৰালয় তথা বিভাগৰ পৰা বৈজ্ঞানিক প্ৰয়োগ আৰু প্ৰযুক্তিগত সমৰ্থনৰ বাবে ১৬৮টা প্ৰস্তাৱ পোৱা গৈছে আৰু ভাৰতৰ মহাকাশ আৰু পাৰমাণবিক শক্তি বিভাগকে ধৰি বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিষয়ক ছটা বিভাগে এই প্ৰস্তাৱসমূহ বিবেচনা কৰি কাৰ্য্যকৰীকৰণৰ দিহা কৰিব। ♦

দেশ-বিদেশৰ খবৰ

কিংবদন্তি কথক শিল্পী বিরজু মহাবাজৰ দেহারসান

নৃত্যৰ জৰিয়তে

দেশৰ লগতে বিশ্বৰ
কোটি কোটি দৰ্শকৰ
হাদয় অনুবণিত কৰা
জনপ্ৰিয় কথক নৃত্যশিল্পী
বিরজু মহাবাজৰ ঘোৱা

১৭ জানুৱাৰীত দেহারসান ঘটে। পদ্মবিভূষণ শিল্পী
বিরজু মহাবাজৰ হৃদৰোগত আক্ৰান্ত হৈ ৮৩ বছৰ
বয়সত মৃত্যু হয়। বিরজু মহাবাজৰ জন্ম হৈছিল উত্তৱ
প্ৰদেশৰ হাণ্ডিয়াত। ১৯৩৮ চনৰ ৪ ফেব্ৰুৱাৰীত
জন্মগ্ৰহণ কৰা বিরজু মহাবাজৰ প্ৰকৃত নাম হৈছে
ব্ৰিজমোহন নাথ মিশ্র। ১৯৯৮ চনলৈ ভাৰতীয়
কলাকেন্দ্ৰ মূৰৰী হিচাপে সেৱা আগ বঢ়েৱা পশ্চিমত
বিরজু মহাবাজে নতুন দিল্লীত নিজাকৈ নৃত্য স্কুল
'কলাশ্রম' প্ৰতিষ্ঠা কৰি অগণন শিক্ষার্থীক প্ৰশিক্ষণ
প্ৰদান কৰিছিল। ১৯৬৪ চনত সংগীত নাটক অকাদেমি
বঁটাৰে সন্মানিত বিরজু মহাবাজে ১৯৮৬ চনত
পদ্মবিভূষণ, ১৯৮৭ চনত কালিদাস সন্মান, ছোভিয়েট
দেশ নেহুৰ বঁটাকে ধৰি বিভিন্ন বঁটা তথা পুৰস্কাৰ লাভ
কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

**পুলক বেনাজী, ড° অপৰ্ণা বুজৰবৰুৱালৈ
শিল্পী বঁটা**

যোৱা ১৭ জানুৱাৰীত বিশ্বিষ্ট সংগীত শিল্পীদ্বয়
পুলক বেনাজী আৰু ড° অপৰ্ণা বুজৰবৰুৱাক ২০২২
বৰ্ষৰ শিল্পী বঁটা প্ৰদান কৰা হয়। 'শিল্পী দিৱস' উপলক্ষ্যে
অনুষ্ঠিত এক চৰকাৰী অনুষ্ঠানত শিল্পীদ্বয়ক
আনুষ্ঠানিকভাৱে এই ৰাজ্যিক বঁটা প্ৰদান কৰা হয়। এই
বঁটাত আছে এখন মানপত্ৰ, অংগবন্ধ আৰু দুই লাখ
টকা। উক্ত অনুষ্ঠানতে বিশ্বিষ্ট লেখক, গবেষক ড°
উপেন বাভা হাকাচামক ২০২১ বৰ্ষৰ বীৰ বাঘৰ মৰাণ
বঁটা, বিশ্বিষ্ট নাট্যশিল্পী উপকূল বৰদলৈকে সাহিত্যচাৰ্য
অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকা বঁটা, বিশ্বিষ্ট নাট্যশিল্পী অবিনাশ

শৰ্মাক নটসূৰ্য ফণী শৰ্মা বঁটা আৰু বিশ্বিষ্ট শিল্পীদ্বয়
সোণাবাম নাথ আৰু দ্ৰোণ ভুঞ্জক ২০২১ বৰ্ষৰ
কলাগুৰু বিষ্ণু বাভা বঁটা আনুষ্ঠানিকভাৱে প্ৰদান কৰে।

ফ'ৰছৰ বৰ্ষশ্ৰেষ্ঠৰ তালিকাত আদিল হুছেইন

ফ'ৰছৰ ২০২১ বৰ্ষৰ বৰ্ষশ্ৰেষ্ঠ অভিনেতাৰ
তালিকাত স্থান লাভ কৰি আদিল হুছেইনে বাজ্যখনলৈ
গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছে। আগশাৰীৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়
বাৰ্তালোচনী ফ'ৰছৰ (Forbs) ২০২১ বৰ্ষৰ বলীডুটৰ
শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতাৰ তালিকাত স্থান লাভ কৰি বিশ্বিষ্ট
অভিনেতাজনে নিজৰ প্ৰতিভাৰ প্ৰমাণ দাঙি ধৰে।
শেহতীয়াকৈ মুক্তি লাভ কৰা 'বেলবটম' নামৰ হিন্দী
ছবিখনত কৰা দুৰ্দান্ত অভিনয়ৰ বাবে তেওঁক ফ'ৰছে
বিগত বৰ্ষটোৱ ৮ জন শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতাৰ ভিতৰত স্থান
প্ৰদান কৰিছে। দুবাৰকৈ বাষ্ট্ৰীয় বঁটা তথা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়
বঁটাৰে সন্মানিত আদিল হুছেইনৰ উপৰি এই তালিকাত
আশুতোষ বাণা, অভিযেক বেনাজী আদিয়েও স্থান
লাভ কৰিছে।

লক্ষ্য সেনৰ খিতাপ অৰ্জন

য 'নেক্স-ছানৰাই জ
ইণ্ডিয়ান অ'পেন বেডমিন্টন
প্ৰতিযোগিতাৰ পুৰুষৰ
চিংগলছত ভাৰতৰ লক্ষ্য
সেনে চেম্পিয়নৰ খিতাপ
দখল কৰিবলৈ সমৰ্থ হয়।

ভাৰতীয় খেলুৱেজনে ১৬ জানুৱাৰীত অনুষ্ঠিত
ফাইনেলত বিশ্ব চেম্পিয়ন ছিংগাপুৰৰ লো কীন ইউক
পৰাস্ত কৰি খিতাপ অৰ্জন কৰে। তদুপৰি পুৰুষৰ
ডাবলছত ভাৰতৰ সন্দিক ছাইৰাজ বণকি বেডটী আৰু
চিৰাগ শেট্টিৱে চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰে।
ভাৰতীয় যুটিটোৱে ফাইনেলত তিনিবাৰৰ বিশ্ব
চেম্পিয়ন যুটি ইণ্ডোনেছিয়াৰ মহম্মদ এহছান আৰু
হেঙ্গো ছেট্যারানক পৰাস্ত কৰি চেম্পিয়নৰ খিতাপ
প্ৰথমবাৰৰ বাবে দখল কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

দেশ-বিদেশৰ খবৰ

ইউক্রেইন আৰু ৰাষ্ট্ৰিয়াৰ বিবাদ

শেহতীয়াভাৱে ৰাষ্ট্ৰিয়া আৰু ইউক্রেইনৰ মাজত সংঘাত বৃদ্ধি পাইছে আৰু ৰাষ্ট্ৰিয়াই প্রায় ডেৰ লাখ সুসজিত সৈন্য ইতিমধ্যে ইউক্রেইনৰ সীমান্তলৈ প্ৰেৰণ কৰিছে। যুদ্ধৰ অত্যাধুনিক অস্ত্রসহ সকলো সৈন্য ইউক্রেইনৰ শক্ত দেশ তথা ৰাষ্ট্ৰিয়াৰ বন্ধু দেশ বেলাৰচ্চত ৰাষ্ট্ৰিয়াই সাজু কৰি ৰাখিছে। ইতিমধ্যে ৰাষ্ট্ৰিয়াই ইউক্রেইনৰ এটা অংশ দখল কৰিছে আৰু পূৰ্বৰ বিশাল ছোভিয়েট ইউনিয়ন (ইউ.এছ.আৱ.) পুনৰ গঠনৰ দিশে অগ্রসৰ হৈছে।

উল্লেখযোগ্য যে ১৯৯১ চনৰ ২৮ আগষ্ট তাৰিখে ইউক্রেইনে ৰাষ্ট্ৰিয়াৰ পৰা পৃথক হৈ নিজকে সাৰ্বভৌম স্বাধীন ৰাষ্ট্ৰ হিচাপে ঘোষণা কৰিছিল। ৯০ৰ দশকত বিশাল ছোভিয়েট ইউনিয়ন ভংগত আমেরিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰী সক্ৰিয় ভূমিকা লৈছিল আৰু তাৰ প্ৰতিশোধ স্বৰূপে বৰ্তমানৰ ৰাষ্ট্ৰিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰপতি ভার্ডিমিৰ পুটিনে আমেরিকা যুক্তৰাজ্যৰ বন্ধুদেশ ইউক্রেইন আক্ৰমণৰ পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰে।

পুটিন প্ৰশাসনে ইতিমধ্যে ছোভিয়েট ইউনিয়নৰ আগৰ বাস্তীয় সংগীত ৰাষ্ট্ৰিয়াত প্ৰচলন কৰিছে আৰু আমেরিকা যুক্তৰাজ্যক চাপত বখাৰ কৌশল তাৰলমন কৰিছে। ৰাষ্ট্ৰিয়াই ইউক্রেইনক ইউৱোপীয়ান ইউনিয়নৰ পৰা বাহিৰত ৰাখিব বিচাৰিছে আৰু ইউক্রেইনৰ পৰা নাটোৰ সৈন্য প্ৰত্যাহাৰ কৰাৰ দাবী জনাইছে। লগতে ৰাষ্ট্ৰিয়াৰ চুবুৰীয়া দেশসমূহৰ পৰা নাটো আৰু ইউৱোপীয়ান ইউনিয়নৰ প্ৰভাৱ নোহোৱা কৰিবলৈ দাবী

তুলিছে। আনহাতে ৰাষ্ট্ৰিয়াৰ আক্ৰমণক প্ৰতিহত কৰিবৰ কাৰণে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ, ইউৱোপীয়ান ইউনিয়ন আৰু ইউক্রেইনে যৌথভাৱে যুদ্ধৰ কৌশল তথা সামৰিক শক্তি সাজু কৰিছে। আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰী ৰাষ্ট্ৰিয়াৰ ওপৰত অৰ্থনৈতিক অৱৰোধ আৰু ছাইবাৰ আক্ৰমণৰ ভাবুকি দিয়াত উভেজনা বৃদ্ধি পাইছে।

পাঁচখন ৰাজ্যৰ বিধানসভাৰ নিৰ্বাচন

ভাৰতৰ নিৰ্বাচন আয়োগৰ মুখ্য নিৰ্বাচন আয়ুক্ত (চি.ই.চি.) সুশীল চন্দ্ৰই মোৰা ৮ জানুৱাৰীত পাঁচখন ৰাজ্য—উত্তৰ প্ৰদেশ, পঞ্জাব, উত্তৰাখণ্ড, মণিপুৰ আৰু গোৱা বিধানসভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনৰ দিন আনুষ্ঠানিকভাৱে ঘোষণা কৰে। মুখ্য নিৰ্বাচন আয়ুক্তৰ ঘোষণা অনুসৰি ৪০৩ খন আসনবিশিষ্ট উত্তৰ প্ৰদেশ বিধানসভাৰ নিৰ্বাচনৰ ভোটগ্ৰহণ সাতটা পৰ্যায়ত (ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ১০, ১৪, ২০, ২৩, ২৭ তাৰিখ আৰু মাৰ্চ মাহৰ ৩ আৰু ৭ তাৰিখে) অনুষ্ঠিত হ'ব। গোৱা (৪০ খন আসন) আৰু উত্তৰাখণ্ড (৭০ খন আসন) বিধানসভাৰ ভোটগ্ৰহণ ১৪ ফেব্ৰুৱাৰীত অনুষ্ঠিত হ'ব। আনহাতে ১১৭ খন আসনবিশিষ্ট পঞ্জাৰ বিধানসভাৰ ভোটগ্ৰহণ ২০ ফেব্ৰুৱাৰীত আৰু ৬০ খন আসন বিশিষ্ট মণিপুৰ বিধানসভাৰ ভোটগ্ৰহণ ২৭ ফেব্ৰুৱাৰী আৰু ৩ মাৰ্চত অনুষ্ঠিত হ'ব।

মেঘালয়, মণিপুৰ আৰু ত্ৰিপুৰা ৰাজ্য গঠনৰ সোণালী জয়ন্তী পালন

২০২২ বৰ্ষৰ ২১ জানুৱাৰী তাৰিখে মেঘালয়, মণিপুৰ আৰু ত্ৰিপুৰা ৰাজ্যই পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ ৰাজ্য গঠনৰ সোণালী জয়ন্তী উৎসৱ পালন কৰে। মণিপুৰ আৰু ত্ৰিপুৰাই দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পাছত ভাৰতত চামিল হয় যদিও প্ৰায় ২৫ বছৰ কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল হিচাপেহে স্বীকৃত আছিল। ১৯৬৯ চনত খাটি পাহাৰ আৰু গাবো পাহাৰ জিলা দুখনক লৈ অসমৰ ভিতৰতে স্বায়ত্ত শাসিত মেঘালয় গঠন কৰা হৈছিল। এই তিনিওখন ৰাজ্যক ১৯৭১ চনৰ উত্তৰ-পূব এলেকা (পুনৰ গঠন) আইনৰ জৰিয়তে ১৯৭২ চনৰ ২১ জানুৱাৰীত পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ ৰাজ্যৰ মৰ্যাদা প্ৰদান কৰা হয়।

দেশ-বিদেশের খবর

অমর জোরান জ্যোতি স্থানান্তর

নতুন দিল্লীর ইণ্ডিয়া গেটেত থকা ‘অমর জোরান জ্যোতি’ যোৱা ২১ জানুৱাৰী তাৰিখে ‘ৰাষ্ট্ৰীয় যুদ্ধ স্মাৰক ক্ষেত্ৰ’লৈ স্থানান্তৰ কৰা হয়। উল্লেখযোগ্য যে ১৯৭১ চনৰ বাংলাদেশৰ স্বাধীনতাৰ যুদ্ধত নিহত ৩০০০ ভাৰতীয় বীৰ শ্বহীদৰ স্মৰণত এই ‘অমর জোরান জ্যোতি’ ইণ্ডিয়া গেটেত নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল।

১৯৭২ চনৰ ২৬ জানুৱাৰীত শুভাৰস্ত কৰা ভাৰতীয় সেনাৰ গৌৰৱৰ প্রতীক এই অমর জোরান জ্যোতিৰ নিৰৱচিষ্ঠিভাৱে জুলি থকা শিখা যোৱা ২১ জানুৱাৰীত আনুষ্ঠানিকভাৱে ‘ৰাষ্ট্ৰীয় যুদ্ধ স্মাৰক ক্ষেত্ৰ’লৈ (নেছনেল বাৰ মেম'রিয়েল) স্থানান্তৰ কৰা হয়। ইণ্ডিয়া গেটেৰ অমর জোরান জ্যোতিত ৩০০০ ভাৰতীয় শ্বহীদ সেনাৰ নাম সোণৰ ফলিত খোদিত কৰা আছে আৰু এই স্মাৰকৰ নক্ষা ভাৰতীয় সেনাৰ অভিযন্তাসকলে আঁকি এমাহৰ ভিতৰত নিৰ্মাণ কাৰ্য্য সমাপন কৰিছিল।

বৰ্তমান সেনা বাহিনীৰ সকলো শ্বহীদ জোৱানৰ সন্মান আৰু স্মৰণত এই ৰাষ্ট্ৰীয় যুদ্ধ স্মাৰক ক্ষেত্ৰখন নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। ২০১৯ চনৰ ২৫ ফেব্ৰুৱাৰীত মুকলি কৰা এই স্মাৰক ক্ষেত্ৰখনত ২৬,০০০ সেনা শ্বহীদৰ নাম খোদিত কৰা হৈছে। ১৭৬ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ৪০ একৰ ভূমিত নিৰ্মিত ‘ৰাষ্ট্ৰীয় যুদ্ধ স্মাৰক ক্ষেত্ৰ’সহ দেশত বৰ্তমান ১৫০টা যুদ্ধ স্মাৰক ক্ষেত্ৰ আছে।

ঠেঙ্গল-কছাৰী স্বায়ত্ত শাসিত পৰিয়দৰ নিৰ্বাচন
এই বৰ্ষৰ ২০ জানুৱাৰী তাৰিখে ঠেঙ্গল-কছাৰী
স্বায়ত্ত শাসিত পৰিয়দৰ পাৰিয়দীয় নিৰ্বাচন

শান্তিপূৰ্ণভাৱে অনুষ্ঠিত হয়। মুঠ ২২টা পাৰিয়দীয় সমষ্টিত ৫৮ গৰাকী বিভিন্ন দলৰ প্ৰার্থী অৱতীৰ্ণ হয়। এই পৰিয়দৰ নিৰ্বাচনৰ ফলাফল ২৪ জানুৱাৰীত ঘোষণা কৰা হয়। ঠেঙ্গল-কছাৰী স্বায়ত্ত শাসিত পৰিয়দৰ ১০টা সমষ্টি যোৰহাট জিলাত থকাৰ বিপৰীতে ডিগড় আৰু গোলাঘাট জিলাত টোকৈ, লখিমপুৰ আৰু ধেমাজি জিলাত ট্ৰাটকৈ সমষ্টি আছে। ৰাজ্যিক আইনৰ অধীনত গঠিত আন পাঁচখন স্বায়ত্ত শাসিত পৰিয়দ হৈছে—ৰাভা হাছং, মিঁচং, তিৰা, দেউৰী আৰু সোগোৱাল-কছাৰী স্বায়ত্ত শাসিত পৰিয়দ। মুঠ ৩৪টা বিভাগৰ ক্ষমতা লাভ কৰা ঠেঙ্গল-কছাৰী স্বায়ত্ত শাসিত পৰিয়দৰ নিৰ্বাচনৰ ঘোষিত ফলাফল অনুসৰি বিজেপি দলে ১৪ খন আৰু সহযোগী আগপই ৩ খন আসন লাভ কৰাৰ বিপৰীতে কংগ্ৰেছ দলে ৪ খন আসন দখল কৰে। এগৰাকী প্ৰার্থী বিনাপ্ৰতিদৰ্শিতাৰে নিৰ্বাচিত হয়।

শিশুশিল্পী ধৃতিস্মান চক্ৰবৰ্তীলৈ ৰাষ্ট্ৰীয় বাল পুৰস্কাৰ

শিৰসাগৰ জিলাৰ
নাজিৰাৰ শিশু শিল্পী ধৃতিস্মান
চক্ৰবৰ্তীয়ে ‘প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ
ৰাষ্ট্ৰীয় বাল পুৰস্কাৰ, ২০২২’
লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।
কলা আৰু সংস্কৃতি শিতানত

ধৃতিস্মানসহ মুঠ ছগৰাকীয়ে ব্যতিক্ৰমী প্ৰতিভাৰ বাবে
এই বৰ্ষত এই ৰাষ্ট্ৰীয় পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে। মাত্ৰ চাৰি
বছৰ বয়সত ৪৩টা গানৰ ভিডিও’ প্ৰস্তুত কৰা ধৃতিস্মানে
ইংৰাজী ভাষাত ৩টা, হিন্দীত ৩৩টা, বাংলাত ৪টা আৰু
অসমীয়াত ৩টা গানৰ বাণীবন্ধন কৰে। ভাৰতৰ অতি
কনিষ্ঠতম বহুভাষী গায়ক হিচাপে ধৃতিস্মানৰ নাম
ইণ্ডিয়া বেকৰ্ডছত ইতিমধ্যে অন্তৰ্ভুক্ত হৈছে। ৰাষ্ট্ৰীয়
বাল পুৰস্কাৰ হিচাপে তেওঁ মানপত্ৰ, ট্ৰফী আৰু এক
লাখ টকা লাভ কৰিছে। ♦

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

খবৰৰ লেছেৰি বোটলা

(২১ ডিচেম্বৰ ২০২১ ৰ পৰা ২০ জানুৱাৰী ২০২২লৈ)

২২ ডিচেম্বৰ : অসম চৰকাৰে অসমত মুছলমান, খৃষ্টিয়ান, বৌদ্ধ, জৈন, শিখ আৰু পাচী লোকক 'সংখ্যালঘু' (Minorities) বুলি জাননী জাৰি কৰে।

২৪ ডিচেম্বৰ : লোকসভাৰ অধ্যক্ষ ওম বিৰলাই অসম বিধানসভাত উপস্থিত হৈ ভাষণ প্ৰদান কৰে আৰু বিধানসভাৰ ডিজিটেল টিভি পদ্ধতিৰ আৰম্ভ কৰে।

২৫ ডিচেম্বৰ : ভাৰতীয় মূলৰ সমাজকৰ্মী ডা° ইমতিয়াজ চুলিমনে 'চাউথ আফিকান অৱ দা ইয়েৰ' সম্মান লাভ কৰে।

২৭ ডিচেম্বৰ : আই পি এছ বিষয়া ভায়োলেট বৰুৱাই অসমৰ প্ৰথম মহিলা আৰক্ষী মহাপৰিদৰ্শক হিচাপে নিযুক্তি লাভ কৰে।

২৮ ডিচেম্বৰ : ফুটবলৰ কিলিয়ান এমবাপেই ২০২১ বৰ্ষৰ বৰ্ষশ্ৰেষ্ঠ (পুৰুষ) খেলুৱৈৰ সম্মান 'গ্ৰেড ছেকাৰ এৱাৰ্ড' লাভ কৰে।

২৯ ডিচেম্বৰ : গুৱাহাটীত প্ৰথম 'অসম গ্ৰহণেলা' আৰম্ভ হয়।

● বাজ্যৰ শিক্ষামন্ত্ৰী ডা° ৰঘোজ পেণ্ডৱে লেখিকা নন্দিতা দেৱী আৰু প্ৰকাশক নগেন শৰ্মাৰ ক ২০২১ বৰ্ষৰ অসম প্ৰকাশন পৰিয়দ সাহিত্য বাঁটা প্ৰদান কৰে।

৩১ ডিচেম্বৰ : ১৯ অনুৰ্ধ্ব এছিয়া কাপত (ক্ৰিকেট) শ্ৰীলংকাক পৰাজিত কৰি ভাৰত চেম্পিয়ন হয়।

২ জানুৱাৰী : মুখ্যমন্ত্ৰী ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাই বিশ্বনাথত ৰাজ্যখনৰ প্ৰথমটো আদৰ্শ অংগনবাড়ী কেন্দ্ৰ শুভ উদ্বোধন কৰে।

৩ জানুৱাৰী : অকলশৰে দুর্গম দক্ষিণ মেৰুত উপস্থিত হৈ ভাৰতীয় বংশোদ্ধৰ শিখ যুৱতী প্ৰীত চান্দিয়ে অভিলেখ সৃষ্টি কৰে।

৪ জানুৱাৰী : বিলুপ্তপ্ৰায় প্ৰজাতিৰ ৫০টা চিতা বাঘ আফিকাৰ পৰা ভাৰতলৈ আনিবলৈ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে।

৭ জানুৱাৰী : অসম চৰকাৰে গুৱাহাটী পৌৰ নিগমৰ বাৰ্ডৰ সংখ্যা ৬০টালৈ বৃদ্ধিৰ প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰে।

৮ জানুৱাৰী : কোকৰাবাৰ জিলাৰ উপায়ুক্ত বৰ্গলী ডেকাক প্ৰশাসনিক সংস্কাৰৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে স্বৰ্গ পদকেৰে সম্মানিত কৰে।

১০ জানুৱাৰী : ৰোহণ বোপান্না আৰু ৰামকুমাৰ বামানাথনে এডিলেইড ডাবলছ টেনিচৰ হিতাপ অৰ্জন কৰে।

১১ জানুৱাৰী : চীনৰ টাইৰানত কৰ্মৰত মাজুলীৰ ভাস্কৰজ্যোতি বৰাই মগজুৰ টিউমাৰ অস্ত্ৰোপচাৰৰ বাবে এটা 'বেপিড এচেছমেণ্ট' পদ্ধতি উদ্ভাৱন কৰি আস্তংবাস্ত্ৰীয় পেটেণ্ট লাভ কৰে।

● অসমৰ প্ৰথমখন ক্ৰীড়া বিশ্ববিদ্যালয় 'শ্ৰীশ্ৰীঅনৰঞ্জনদেৱ ক্ৰীড়া বিশ্ববিদ্যালয়'ৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য চাবুৱাত শুভাৰম্ভ কৰে কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী সৰ্বানন্দ সোণোৱালে।

১২ জানুৱাৰী : অসম চৰকাৰে 'অসম ৰাজ্যিক যুৱ আয়োগ' গঠনত অনুমোদন জনায় আৰু নাহৰকটীয়া সমষ্টিৰ বিধায়ক তৰংগ গাঁগেক অধ্যক্ষ হিচাপে নিযুক্তি দিয়ে।

১৬ জানুৱাৰী : মাধৰদেৱ বাঁটাপ্ৰাপক আধ্যাত্মিক গুৰু তথা দিনজয় সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰী যোগদানন্দ দেৱগোস্বামীৰ ৯৫ বছৰ বয়সত দেহাৰসান হয়।

১৭ জানুৱাৰী : উত্তৰ কোৰিয়াই দুটা অতি শক্তিশালী ধৰ্মসাম্বৰক মিছাইল পৰীক্ষণ কৰি বিশ্ববাসীক চমকিত কৰি তোলে। ❖

■ **সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী**

পৃথিবীৰ বিবরণ

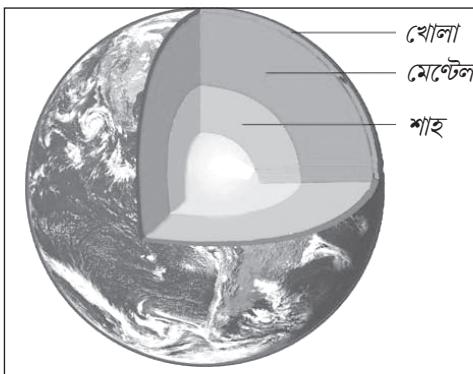
■ চেহনাজ আখতাৰ আহমেদ

বৰ্তমান আমি বসবাস কৰা পৃথিবীখন অতি সুন্দৰ। নদ-নদী, পাহাৰ-পৰ্বত, গছ-গছনি, মাটি, বায়ুৰে ভৰা এই পৃথিবীখন ভৌতিক আৰু ৰাসায়নিকভাৱে সকলো জীৱই জীয়াই থাকিব পৰাকৈ উপযোগী। এনে এক পৰিবেশৰ বাবেই কেৱল পৃথিবীত জীৱ থকাটো সন্তুষ্ট হৈছে। কিন্তু আমি দেখো এই সুন্দৰ পৃথিবীখন আদিতে এনে নাছিল। পৃথিবীৰ আদি অৱস্থা বৰ্তমানতকৈ সম্পূৰ্ণ বেলেগ আছিল।

প্ৰায় ২৫০ কোটি বছৰ আগতে মহাকাশত থকা বিভিন্ন গেছীয় পদাৰ্থ আৰু ধূলি আদি মহাকৰ্ষণ বলৰ বাবে এটা নিৰ্দিষ্ট অঞ্চলত থুপ খাবলৈ ধৰিছিল আৰু এইদৰেই আন তৰাৰ দৰে সূৰ্য আৰু সৌৰজগতৰ আন গ্ৰহবোৰৰ সৃষ্টি হৈছিল।

পোনপথমে পৃথিবীখন অতি উত্তপ্ত অৱস্থাত আছিল। ই ইমানেই উত্তপ্ত অৱস্থাত আছিল যে ইয়াত থকা পদাৰ্থবোৰ গলিত অৱস্থাত আছিল। কিছুমান পদাৰ্থৰ পৰা স্বতঃস্ফূর্তভাৱে কিছুমান বশি বা কণিকা নিৰ্গত হৈ থাকে। এনে বশিক তেজস্ত্বিয় বশি বুলি কোৱা হয়। এনে তেজস্ত্বিয় বশিৰ বিকিৰণ, মাধ্যাকৰ্ষণ বল আৰু সৌৰজগতৰ আদি অৱস্থাত প্ৰহাণুৰ খুন্দাৰ ফলত পৃথিবীৰ উৎসতা ক্ৰমাং বৃদ্ধি পাইছিল।

গলিত অৱস্থাত থকা এই পৃথিবীখনত লাহে লাহে মাধ্যাকৰ্ষণ বলৰ প্ৰভাৱত বেছি ঘনত্ব থকা পদাৰ্থবোৰ কেন্দ্ৰৰ ফালে আৰু কম ঘনত্বৰ পদাৰ্থবোৰ পৃষ্ঠৰ ফাললৈ গতি কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। ফলত পৃথিবীৰ কেন্দ্ৰভাগ বেছি ঘনত্বৰ বিভিন্ন পদাৰ্থৰে পৰিপূৰ্ণ হ'বলৈ ধৰিছিল। মধ্যম ঘনত্বৰ পদাৰ্থবোৰে

কেন্দ্ৰ আৰু পৃষ্ঠৰ মাজতে অৱস্থান কৰি আন এক তৰপৰ সৃষ্টি কৰিছিল। এইদৰে পৃথিবীখন ইয়াৰ উপৰিভাগৰ পৰা কেন্দ্ৰবিন্দুলৈ তিনিটা স্বৰত ভাগ হৈ পৰিছিল। পৃথিবীখনো লাহে লাহে ঠাণ্ডা হ'বলৈ ধৰে আৰু উপৰিভাগৰ স্বৰটো কঠিন

হৈ পৰে। একেবাৰে ওপৰৰ এই কঠিন স্বৰটোক খোলা (Crust), মধ্যম স্বৰটোক মেঘেল (Mantle) আৰু একেবাৰে ভিতৰৰ স্বৰটোক শাহ (Core) বুলি কোৱা হয়।

পৃথিবীৰ জন্মৰ প্ৰায় ৭ কোটি বছৰ পাছত পৃথিবীক প্ৰায় মঙ্গল গ্ৰহৰ সমান আকাৰৰ প্ৰহাণু এটাই খুন্দা মাৰে। এই খুন্দাত সৃষ্টি হোৱা তাপৰ বাবে দুয়োটাৰে খুন্দা খোৱা অঞ্চলখনিন গলি যায় আৰু গলিত পদাৰ্থবোৰ ছিটিকি গৈ গোট মাৰিবলৈ ধৰে। ক্ৰমাগতে ই এটা গোলাকাৰ পিণ্ডলৈ পৰিবৰ্তন হয়। এই গোলাকাৰ পিণ্ডটোকে আমি আজি চন্দ্ৰৰ ৰূপত দেখিবলৈ পাইছোঁ। পৃথিবীৰ আদি অৱস্থাত একেবাৰে আগ্ৰহিগৰি উদ্দগিৰণ হৈ থকাৰ বাবে সেই সময়ৰ বায়ুমণ্ডল অতি উত্তপ্ত অৱস্থাত আছিল। এই উদ্দগিৰণৰ ফলত আৰু সৌৰ বতাহৰ ফলত বায়ুমণ্ডলীয় গেছৰোৰ জমা হ'ব পৰা নাছিল। সময় পাৰ হোৱাৰ লগে লগে পৃথিবীৰ উৎসতা কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল আৰু গেছৰোৰ জমা হ'বলৈ ধৰিছিল।

বিজ্ঞানীসকলে অনুমান কৰে যে আগ্ৰহিগৰি উদ্দগিৰণৰ ফলত যি জলীয় বাষ্প আৰু গেছ নিৰ্গত হৈছিল সেইখনি পৃথিবীৰ আজিৰ নিচিনা বায়ুমণ্ডল সৃষ্টি হ'বৰ বাবে যথেষ্ট নাছিল।

বিজ্ঞান-বার্তা

আমাৰ সৌৰজগতৰ পৰা প্ৰায় এক আলোকবৰ্ষ দূৰত্বত বিভিন্ন গেছ, ধূলিকণা, শিল আদিৰে গঠিত অঞ্চল এটা আছে। ইয়াক অৰ্ট (Oort) মেঘ বুলি কোৱা হয়। ইয়াৰ কিছুমান পদাৰ্থপিণ্ড সৌৰজগতত প্ৰবেশ কৰি সূৰ্যৰ চাৰিওফালে নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ মূৰে মূৰে প্ৰদক্ষিণ কৰি থাকে। ইয়াক ধূমকেতু বুলি কোৱা হয়।

ধূমকেতু যেতিয়া সূৰ্যৰ ওচৰেৰে যায় তেতিয়া ইয়াত থকা পদাৰ্থবোৰ উত্তপ্ত হয় আৰু গেছবোৰ নিৰ্গত হ'বলৈ ধৰে। এনেদৰে পৃথিবীৰ ওচৰেৰে যোৱা ধূমকেতুৰ পৰাও বিভিন্ন গেছ বায়ুমণ্ডলত প্ৰবেশ কৰে।

এই পৰিঘটনাসমূহৰ ফলত পৃথিবীৰ বায়ুমণ্ডলত যথেষ্ট পৰিমাণৰ জলীয় বাঞ্চ, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, নাইট্ৰ'জেন আৰু মিথেন গেছ জমা হ'বলৈ ধৰিছিল। কিন্তু অক্সিজেনৰ পৰিমাণ প্ৰায় নোহোৱাৰ দৰেই আছিল। সেই সময়ত কোনো সালোকসংশ্লেষণ কৰিব পৰা জীৱ নাছিল বাবে অক্সিজেনৰ যোগান সীমিত আছিল।

পৰিঘটনাসমূহৰ ফলত পৃথিবীৰ বায়ুমণ্ডলত যথেষ্ট পৰিমাণৰ জলীয় বাঞ্চ, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, নাইট্ৰ'জেন আৰু মিথেন গেছ জমা হ'বলৈ ধৰিলৈ। পৃথিবীৰ উষ্ণতা যেতিয়া লাহে লাহে কমিবলৈ ধৰিলৈ তেতিয়া জলীয় বাঞ্চ চঁচা আৰু ঘন হৈ বৰষুণৰ সৃষ্টি হ'ল। এইদৰে জলচক্ৰও আৰম্ভ হ'ল। যেতিয়া যথেষ্ট পৰিমাণৰ বৰষুণৰ পানী ঠায়ে ঠায়ে জমা হ'বলৈ ধৰিলৈ তেতিয়া সেই পৰিবেশত পানীৰ লগতে এমনিয়া, মিথেন আৰু হাইড্ৰ'জেন ছালফাইড আদিৰ দৰে অজৈৰ যোগসমূহ প্ৰচুৰ পৰিমাণে সৃষ্টি হ'বলৈ ধৰিলৈ। সেই সময়ত বিজুলী আৰু বজ্জ্বাতৰ ফলত কিছু পৰিমাণৰ কাৰ্বনৰ ৰূপান্তৰ ঘটি এমিন' এছিদ আৰু আন কিছুমান কাৰ্বনযুক্ত সৰল যোগ যিয়ে প্ৰটিন অণুৰ সৃষ্টি কৰে, তেনে যোগৰ সৃষ্টি হ'বলৈ ধৰিলৈ। এনে যোগবোৰক জৈৰ যোগ বোলা হয়। বিজ্ঞানীসকলে মত পোষণ কৰে যে এনে যোগৰ পৰাই এদিন পৃথিবীৰ জীৱৰ সৃষ্টি হৈছিল। ♦

প্ৰকৃতি

ম'নাৰ্ক পখিলা

■ পৰিণীতা চেতিয়া

প্ৰকৃতি জগতখন বিচিৰিতাৰে পৰিপূৰ্ণ। এই প্ৰকৃতিৰ এক অনুপম অৱদান পখিলা। পখিলাক অৱণ্যৰ শোভা বুলি কোৱা হয়। ধূনীয়া বৎ-বিৰঙেৰ পাখিৰে এটি ধূনীয়া পতংগ হ'ল পখিলা। পখিলা বেয়া পোৱা মানুহ এই পৃথিবীত নিশ্চয় কম ওলাব, হয়তো নোলাবই। সমগ্ৰ বিশ্বত প্ৰায় ১৭,৫০০ বিধি বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ পখিলা আছে।

পখিলাৰ জীৱন-চক্ৰ অতি বিচিৰি। পখিলাৰ কণী কিছুদিনৰ পাছতে পলুলৈ ৰূপান্তৰিত হয় আৰু তাৰ পাছত লেটাৰ মাজত সোমাই পৰে। কেইটামান দিন লেটাৰ মাজত থকাৰ পাছত পখিলা হৈ ওলাই আহে আৰু নাচি-বাগি উৰি ফুৰে। ইহাঁত প্ৰায় দুইৰ পৰা চাৰি সপ্তাহমানহে জীয়াই থাকে। এইকেইটা দিনৰ ভিতৰতে

কণী পাৰে আৰু তাৰ পাছত মৃত্যু হয়। ভাৰতত প্ৰায় ১৫০০ বিধি প্ৰজাতিৰ পখিলা দেখা যায়। ইয়াৰ ভিতৰত অসমতে সৰ্বাধিক প্ৰায় ৩৭৫ বিধি প্ৰজাতিৰ পখিলা দেখা যায়। পখিলাৰ কাম ফুলৰ পাহে পাহে উৰি মৌখোৱা। বিনিময়ত ফুলৰ বেণু ইফালৰ পৰা সিফাল কৰি সৃষ্টিৰ ধৰ্মক জীয়াই বখা এক মহান কৰ্মত বত পখিলা। পখিলা, পতংগৰ ৰূপান্তৰিত ৰূপ।

প্ৰকৃতিৰ এক আচৰিত আৰু মনোমোহা প্ৰৱজনকাৰী পখিলা—ম'নাৰ্ক পখিলা (Monarch Butterfly) : আমি সকলোৱেই প্ৰৱজনৰ বিষয়ে জানো। জীৱ-জন্ম, চৰাই-চিৰিকচিৰিৰ প্ৰৱজনৰ কথাও আমি পায়েই আছোঁ। কিন্তু পখিলাৰ দৰে ক্ষুদ্ৰ পতংগয়ো যে প্ৰৱজন কৰে এইটো নিশ্চয় আচৰিত

প্রকৃতি

কথা। কেবল এই মন্নার্ক নামৰ পথিলাবিধেহে এক দীর্ঘ দূৰত্ব প্ৰৱজন কৰে, বাকী পথিলাবোৰে কম দূৰত্ব প্ৰৱজন কৰে।

মেঞ্জিকোৰ মন্নার্ক পথিলা উদ্যান এই প্ৰজাতিৰ পথিলাৰ বাবে পৃথিৰীবিখ্যাত। উন্নৰ আমেৰিকাত পোৱা মন্নার্ক নামৰ পথিলাৰ প্ৰজাতিবিধে প্ৰতি বছৰে জাৰকালি হোৱাৰ লগে লগে উন্নৰ আমেৰিকাৰ পৰা প্ৰায় তিনি হাজাৰ মাইল অতিক্ৰম কৰি মেঞ্জিকোলৈ প্ৰৱজন কৰে। আন প্ৰজাতিৰ পথিলাৰ দৰে এইবিধ পথিলাই ঠাণ্ডাত লেটা বা পলু হৈ জীয়াই থাকিব নোৱাৰে বাবেই এই প্ৰৱজন কৰে। এইখনি সময়ত উন্নৰ আমেৰিকাৰ পৰা মেঞ্জিকোৰ দিশে বতাহ বলে। এই বতাহৰ বাবে পথিলাবোৰৰ ভ্ৰমণ সহজ হৈ পৰে। আনহাতে মেঞ্জিকোৰ ফালে ক্ৰমাঘয়ে পৰিৱেশৰ উষ্ণতা বাঢ়ি যায়। সেয়ে যাত্ৰাপথত পথিলাবোৰৰ বাবে উষ্ণতা অনুকূল হৈ থাকে।

প্ৰতি বছৰে অস্ট্ৰৰ মাহত লাখ লাখ পথিলাই মেঞ্জিকোলৈ প্ৰৱজন কৰে। আচৰিত কথা যে প্ৰৱজন আৰম্ভ কৰা কোনো পথিলায়ে গৈ মেঞ্জিকো নাপায়গৈ, যাত্ৰাপথতে কিছুমানৰ জীৱন-চক্ৰৰ সমাপ্তি ঘটে আৰু এটা নতুন প্ৰজন্মৰ সৃষ্টি হয়। এইদৰে দুটা বা তিনিটা প্ৰজন্মৰ পিছতহে পথিলাবোৰ নৱেৰ্ষৰ মাহত মেঞ্জিকোত উপস্থিত হয়গৈ। মেঞ্জিকোৰ এই পথিলা উদ্যানৰ দৃষ্টিনন্দন পথিলাবোৰ চাৰলৈ হাজাৰ হাজাৰ পৰ্যটকৰ আগমন ঘটে।

এইবিধ পথিলাই মি঳্কৰিড (Milkweed) নামৰ এবিধ উষ্ণিদৰ বস ভক্ষণ কৰে। এই বস বিশাঙ্ক। কিন্তু মন্নার্ক পথিলাৰ বাবে ই প্ৰয়োজনীয়। মন্নার্ক পথিলাৰ পলুৰ বাবে ই এক পুষ্টিকৰ খাদ্য। প্ৰাপ্তবয়স্ক মাইকী পথিলাবোৰে ছালৰ তলত এই বস সংৰক্ষণ কৰে। ফলত পথিলাবোৰ স্বাদহীন আৰু বিষাঙ্ক হৈ পৰে। ইয়ে মন্নার্ক পথিলাক অন্য পৰভক্ষী প্ৰাণীৰ পৰা বক্ষা কৰে।

ক'বলৈ গ'লে ই মন্নার্ক পথিলাৰ এক আন্দৰক্ষাৰ ব্যৱস্থা।

মূলতঃ উন্নৰ আমেৰিকাৰ এই প্ৰজাতিৰ অৰ্থাৎ মন্নার্ক পথিলাৰ পাখিবোৰত ক'লা, কমলা আৰু বগা ৰঙৰ আহি থাকে। গতিকে ইয়াক সহজেই চিনান্ত কৰিব পৰা যায়। এইবিধ পথিলাৰ পাখিৰ আকাৰ সাধাৰণতে ৮.৯-১০.২ ছেণ্টিমিটাৰ হয়। মন্নার্ক পথিলাবোৰে কেবল ৩ৰ পৰা ৪ সপ্তাহৰ বাবে জীয়াই থাকে। লেটিন ভাষাত ডানাউছ প্লেক্সিপাছ (Danaus Plexipus) নামেৰে জনাজাত মন্নার্ক পথিলাৰ ওজন এক গ্ৰাম বা তাতোকৈ কম হয়।

মেঞ্জিকানসকলে পথিলাক তেওঁলোকৰ মৃত আঘায়সকলৰ আঘা বুলি বিশ্বাস কৰে। তেওঁলোকে মৃতকসকলক শ্ৰদ্ধা জনোৱাৰ উদ্দেশ্যে নৱেৰ্ষৰ মাহত এক উৎসৱ পালন কৰে। মেঞ্জিকানসকলে বিশ্বাস কৰে যে তেওঁলোকেনো মৃতকসকলক কিদৰে শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰে সেয়া চাৰলৈয়ে মৃতকৰ আঘাবোৰে পথিলাৰ বেশ ধৰি সেই সময়ত তালৈ আহে। অস্ট্ৰৰ শেষৰ পৰা এই মন্নার্ক পথিলাই মেঞ্জিকোলৈ আহিবলৈ আৰম্ভ কৰে। জানুৱাৰী আৰু ফেব্ৰুৱাৰী মাহত সেই ঠাইলৈ ভ্ৰমণৰ বাবে আটাইতকৈ উৎকৃষ্ট সময়, কিয়নো এই সময়ছোৱাত পথিলাৰ সংখ্যা শীৰ্ষত থাকে। ♦

চুড়কু

তলৰ আকৃতি এটাৰ ৯টা শাৰী আৰু ৯টা স্তুতিৰ লগতে প্ৰতিটো বৰ্গক্ষেত্ৰত ১ৰ পৰা ৯লৈ সংখ্যাকেইটা এবাৰকেহে বহিৰ।

চুড়কু ১৭৭

1	3	6	5	2	4	7	9	8
8	9	5	3	6	7	1	2	4
7	2	4	9	8	1	3	5	6
5	8	3	6	4	9	2	7	1
2	6	1	8	7	3	9	4	5
4	7	9	1	5	2	6	8	3
6	4	2	7	1	8	5	3	9
9	5	7	4	3	6	8	1	2
3	1	8	2	9	5	4	6	7

চুড়কু ১৭৮

9	1		7					
2	3						5	
		4		2	9		7	
		2	8		6			9
9			1		4	6		
1		5	2		7			
	8					5		1
				1		7	6	

তোমালোকে জানানে ?

আমাৰ দেশত প্ৰতি বছৰে ২৬ জানুৱাৰীত গণৰাজ্য দিৱস পালন কৰা হয়। এই গণৰাজ্য দিৱসৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ মূল কাৰ্যসূচী নতুন দিল্লীৰ বাজপথত উদ্ঘাপন কৰা হয়। গণৰাজ্য দিৱসৰ দিনা আমাৰ দেশৰ বাস্তুপতিয়ে জাতীয় পতাকা উত্তোলন কৰে। ১৯৫০ চনৰ ২৬ জানুৱাৰী তাৰিখৰ পৰা ভাৰতীয় সংবিধানখন সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্যত বলৱৎ কৰা হৈছিল আৰু এই দিনটোকে গণৰাজ্য দিৱস হিচাপে পালন কৰা হয়। ১৫ আগষ্টৰ স্বাধীনতা দিৱসৰ কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যসূচীত

জাতীয় পতাকা উত্তোলন কৰে দেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে আৰু এই কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰী অনুষ্ঠান লালকিল্লাৰ সমীপত উদ্ঘাপিত হৈ আহিছে। ঠিক তেনেদৰে ভাৰতবৰ্যৰ বাজ্যসমূহত গণৰাজ্য দিৱসৰ বাজ্যিক কাৰ্যসূচীত বাজ্যখনৰ বাজ্যপালে জাতীয় পতাকা উত্তোলন কৰে আৰু স্বাধীনতা দিৱসৰ দিনা বাজ্যখনৰ মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে জাতীয় পতাকা উত্তোলন কৰে। ♦

সৰৱ হাঁহিৰ নিৰ্বাক অভিনেতাগৰাকী

■ নৰনীতা কলিতা

সেয়া আছিল ১৯৭২ চনৰ কথা। সেইদিনা সভাত তেওঁক সময় দিয়া হৈছিল মাত্ৰ পাঁচ মিনিট। বড়তা দিবলৈ তেওঁ মঞ্চত উঠিছিল যদিও এটাুও শব্দ উচ্চাৰণ কৰিব নোৱাৰিলে। সভাত উপস্থিত সমূহ ৰাইজে সম্পূৰ্ণ বাৰ মিনিট সময় একেৰাহে থিয় হৈ হাত-চাপৰিৰে তেওঁলৈ শৰ্দা জনাইছিল। চকুপানী নিগৰি আহিছিল তেওঁৰ। ওৰেটো জীৱন তেওঁক কমিউনিষ্ট সজাই জীৱনৰ সাফল্যৰ পৰা বঞ্চিত কৰা হৈছিল যদিও অৱশ্যেত অঙ্কাৰ আকাডেমীয়ে ১৯৭২ চনত তেওঁক জীৱনজোৱা সাধনা বাঁটা প্ৰদান কৰে। সেইদিনা বাঁটা গ্ৰহণৰ সময়ত তেওঁৰ অন্তৰত থকা সকলো অনুভূতি এটাুও শব্দ নোকোৱাকৈয়ে তেওঁৰ মুখমণ্ডলত সকলোৱে সুন্দৰভাৱে দেখিবলৈ পাইছিল। ভৰিত ক'লা জোতা এয়োৰ, এটা বহল পেষ্ট, শৰীৰত এটা ক'লা কোট, মূৰত এটা টুপী আৰু হাতত এড়াল লাঠী লৈয়েই এটাুও শব্দ উচ্চাৰণ নকৰাকৈ নিজৰ অন্য প্রতিভাৱে সকলো লোকৰে মুখত এমোকোৱা হাঁহি বিৰিঙাই তুলিবলৈ সক্ষম হোৱা এই অভিনেতাজনেই আছিল চাৰ্লি চেপলিন।

বৃটিছ চলচ্চিত্ৰ জগতৰ অন্যতম অভিনেতা তথা পৰিচালক চাৰ্লি চেপলিনৰ সম্পূৰ্ণ নাম আছিল ছাৰ চাৰ্লছ স্পেন্সাৰ চেপলিন। ইলিউড চলচ্চিত্ৰ জগতৰ আৰম্ভণিৰে পৰা মাজভাগলৈ চেপলিনে তেওঁৰ অভিনয়ৰ জৰিয়তে সাফল্যৰ শীৰ্ষস্থান অধিকাৰ কৰি আহিছিল। তেওঁক ডাঙৰ পৰ্দাৰ শ্ৰেষ্ঠতম মূকাভিনেতা তথা কৌতুকভিনেতাসকলৰ এজন বুলি বিৰেচিত কৰা হয়। সকলোৱে মুখত হাঁহি বিৰিঙাই তোলা চেপলিনৰ জীৱনৰ প্ৰথমভাগ অতি কষ্টেৰে, বিভিন্ন সংঘাতৰ

মাজেৰে পাৰ হৈছিল। কিন্তু এই বিষয়ে তেওঁ কোনো আক্ষেপ নকৰি নিজৰ আত্মবিশ্বাসেৰে বেয়া সময়বোৰকো সুখৰ আৰু আনন্দৰ কৰি তুলিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল।

চাৰ্লি চেপলিনৰ জন্ম হৈছিল ১৮৮৯ চনৰ ১৬ এপ্ৰিল তাৰিখে লণ্ডনত। তেওঁৰ দেউতাকৰ নাম আছিল চাৰ্লছ চেপলিন আৰু মাত্ৰ নাম আছিল হানা চেপলিন। পিতৃ-মাত্ৰ দুয়োজনেই বিনোদন জগতৰ লগত জড়িত আছিল বাবেই হয়তো চাৰ্লিৰ মাজতো অতি সৰু কালবে পৰাই এজন শিল্পীৰ শৈলিক গুণসমূহ দেখা পোৱা গৈছিল। পিতৃ-মাত্ৰ বিছেদৰ পিছত চাৰ্লি আৰু তেওঁৰ ডাঙৰ ককায়েকক লৈ তেওঁৰ মাত্ৰয়ে দক্ষিণ লণ্ডনৰ বিভিন্ন ঠাইত ঘৰ ভাৰা কৰি আছিল। কিন্তু ভাৰা দিব নোৱাৰ বাবে বহুবাৰ ঘৰৰ পৰা বহিহ্বাৰে হ'বলগীয়াত পৰিছিল। খাই-বৈ বাচি থকাৰ তাড়নাত চাৰ্লিয়ে শৈশৰ কালতেই মানুহৰ ঘৰ, দোকান, কাৰখনা, ছপাখনা আদিত কাম কৰিছিল।

মাকৰ হাতত ধৰিয়ে চালিয়ে প্ৰথম অভিনয় জগতত ভৰি হৈছিল। চাৰ্লিৰ বয়স আছিল তেতিয়া মাত্ৰ পাঁচ বছৰ। এবাৰ মাকে মঞ্চত গান পৰিবেশন কৰি থাকোঁতে আধাতে তেওঁৰ কঠত অসুবিধা পায় আৰু মঞ্চৰ পৰা নামি আহিবলৈ বাধ্য হয়। তেনে পৰিস্থিতিত উপস্থিতি দৰ্শকক শান্ত কৰাৰ বাবে চাৰ্লিকে মাকৰ পৰিবৰ্তে গানটো পৰিবেশন কৰিবলৈ দিয়া হয়। কণমানি চাৰ্লিয়ে অতি সুন্দৰভাৱে পৰিবেশন কৰিছিল—‘জ্যাক জোনছ’ শীৰ্ষক জনপ্ৰিয় গীতটো।

তেওঁৰ পৰিবেশনত সন্তুষ্ট হৈ দৰ্শকসকলে তেওঁক পুনৰ এটি গীত গাবলৈ অনুৰোধ কৰে। তেতিয়া

বৰেণ্য ব্যক্তিত্ব

তেওঁ হঠাতে এক বিশেষ ভৱগিমাত কৈ উঠিল, ‘মই এতিয়াই নাগাওঁ, আগতে পইছাবোৰ বুটলি লওঁ।’

এয়াই আছিল দৰ্শকৰ মুখত হাঁহি আঁকি দিয়া তেওঁৰ প্ৰথম কৌতুকাভিনয়ৰ আৰঙ্গণি। এনেদৰেই তেওঁ আগ বাঢ়ি যায় মাকৰ হাতত ধৰি। এসময়ত চাৰ্লিৰ মাক অসুস্থ হৈ পৰে আৰু মানসিক ভাৰসাম্য হেৰুৱাই পেলায়। তেওঁক এটা আশ্রয় কেন্দ্ৰত ভৰ্তি কৰা হয় তাত ১৭ বছৰ কাল অতিবাহিত কৰি তেওঁ মৃত্যুবৰণ কৰে।

মাকৰ অসুস্থতাৰ পাছত ১৮৯৮ চনত মাত্ৰ ৯ বছৰ বয়সত চাৰ্লিয়ে এটি নৃত্য দলত যোগদান কৰে। দলটিৰ লগতে বিভিন্ন ঠাই ঘূৰি তেওঁ নৃত্য পৰিবেশন কৰে। তাৰ পাছত তেওঁ জড়িত হৈ পৰিল এটি কৌতুক অভিনয় দলত। তাতেই তেওঁ মূকাভিনয় কৰিবলৈ আৰঙ্গণ কৰে। ১৯১৩ চনত লগুন এৰি তেওঁ আমেৰিকালৈ যায় আৰু নিউ যার্ক মোছন কোম্পানীৰ সৈতে সাম্প্ৰাহিক ১৫০ ডলাৰত চুক্তিবদ্ধ হয়। লাহে লাহে ভাগ্যদেৱী চাৰ্লিৰ প্ৰতি সুপ্ৰসন্ন হয় আৰু তেওঁৰ কেইবাখনো ছবিয়ে মুক্তি লাভ কৰে। ১৯১৮ চনৰ পৰা ১৯২৩ চনৰ ভিতৰত তেওঁ ৯ খন চলচিত্ৰ নিৰ্মাণ কৰি উলিয়ায় আৰু সেইবোৰৰ প্রায়ভাগেই দৰ্শক সমাজে আঁকোৱালি লয়।

নিৰ্বাক চলচিত্ৰ যুগৰ অন্যতম প্ৰভাৱশালী ব্যক্তিত্বৰ গৰাকী চেপলিন আছিল একাধাৰে এজন সুদৃঢ় অভিনেতা, পৰিচালক আৰু সুৰক্ষাৰ। তেওঁৰ নিৰ্মিত প্ৰথম পূৰ্ণদৈৰ্ঘ্যৰ চলচিত্ৰ হ'ল—‘দ্য কিড’ (১৯২১)। তাৰ পাছত তেওঁ ‘এ র'মেন অৱ পেৰিছ’ (১৯২৩), ‘দা গোল্ড বাষ্প’ (১৯২৫), ‘দা চাৰ্কাচ’ (১৯২৮), ‘চিটি লাইটছ’ (১৯৩১) আদি চলচিত্ৰ নিৰ্মাণ কৰে। ১৯৩৬ চনত মুক্তি পায় তেওঁৰ অন্যতম ছবি ‘মডাৰ্ন টাইমছ’। তাৰ পাছত ১৯৫২ চনত মুক্তি পায় ‘লাইম লাইট’ নামে আত্মজীৱনীমূলক এখন ছবি। সংগীতৰ আনুষ্ঠানিক শিক্ষা গ্ৰহণ নকৰা চেপলিনে নিজৰ প্ৰতিভাৰেই অসংখ্য ছবিৰ সংগীত পৰিচালনাও কৰিছিল আৰু ‘লাইম লাইট’ নামৰ ছবিখনত সংগীত

পৰিচালনা কৰিয়েই তেওঁ অস্কাৰ পাবলৈও সক্ষম হৈছিল।

চলচিত্ৰত তেওঁ প্ৰথম কথা কৈছিল ১৯৪০ চনত মুক্তি লাভ কৰা ‘দা গ্ৰেট ডিস্ট্ৰেট’ ছবিখনত। এই ছবিখন নিৰ্মাণ কৰিয়েই তেওঁ অতিমাত্ৰা বাজনৈতিক যড়্যবন্ধৰ বলি হয়। ১৯৩০ চনত হোৱা উগ্ৰ জাতীয়তাৰাদ দেখি চাৰ্লি শংকিত হৈছিল আৰু তেওঁৰ বাজনৈতিক চিন্তাধাৰাৰ বাবেই আমেৰিকাত ব্যাপক সমালোচনাবোৰ সন্মুখীন হৈছিল। ‘দা গ্ৰেট ডিস্ট্ৰেট’ চলচিত্ৰখনত তেওঁ হিটলাৰকো কটাক্ষ কৰিছিল। ছবিখনৰ শেষৰ ফালে পাঁচ মিনিটৰ এটি ভাষণত তেওঁ যুদ্ধৰ বিৰুদ্ধে অৱস্থান ল'বলৈ সকলোকে আহ্বান জনাইছিল। এইবাবেই তেওঁ বিতৰ্কত সোমাই পৰে আৰু তেওঁৰ যুদ্ধ বিৰোধী মতামতৰ বাবে বাজনীতিবিদসকলে তেওঁক সন্দেহৰ চকুৰে চাৰলৈ ল'লে। অৱশ্যেত হলিউডৰ সংংঠন ‘মোছন পিকচাৰ্ছ এলায়েল ফৰ প্ৰিজাৰভেচন’ অৱ আমেৰিকান আইডিয়েল’-এ চাৰ্লি চেপলিনক ‘কমিউনিষ্ট’ আখ্যা দি গোচৰ কৰ্জু কৰে আৰু এইজনা মহান অভিনেতাক ১৯৫২ চনত আমেৰিকাৰ পৰা বহিস্থাৰ কৰা হয়। তাৰ পাছত তেওঁ সকলো ত্যাগ কৰি ছুইজাৰলেণ্ডৰ এক নিঃত গাঁৱত বসবাস কৰিবলৈ লয়।

চাৰ্লি চেপলিনে অনেক পুৰস্কাৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল যদিও ইয়াৰ বেছিভাগেই লাভ কৰিছিল তেওঁৰ জীৱনৰ শেষছোৱাতহে। ১৯৭৫ চনত তেওঁক নাইট কামাগুৰ অৱ দা অৰ্ডাৰ অৱ দা বৃঢ়ি এস্পায়াৰ উপাধিবে ভূষিত কৰা হৈছিল। ইয়াৰ লগতে ১৯৭১ চনত ফ্ৰান্স চৰকাৰে তেওঁক ‘লেজিও দনৰেৰ কামাগুৰ’ উপাধিবে ভূষিত কৰিছিল। ১৯৭২ চনত ডেনিছ চলচিত্ৰ উৎসৱত চেপলিনে বিশেষ ‘গ'ল্ডেন লায়ান’ পুৰস্কাৰ লাভ কৰে।

১৯৭৭ চনৰ ২৫ ডিচেম্বৰ তাৰিখে এইজনা মহান অভিনেতাই প্ৰায় নিঃসংগ অৱস্থাতে ছুইজাৰলেণ্ডত মৃত্যুবৰণ কৰে। ♦

চতুর্থ পৰা ষষ্ঠি প্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

এমাজ'ন

■ লিপিমণি দন্ত

এমাজ'ন আজিৰ দিনত প্ৰায় সকলোৱে চিনাকি এটা শব্দ। ইণ্টাৰনেটৰ সৈতে পৰিচিত প্ৰতিজনে জানে, এমাজ'ন সমগ্ৰ বিশ্বেৰ সৰ্ববৃহৎ ইলেকট্ৰনিক বাণিজ্যিক (ই-কমার্চ) প্ৰতিষ্ঠান তথা অনলাইন বজাৰ। এই প্ৰতিষ্ঠানৰ প্ৰতিষ্ঠাপক

জেফ বেজোছ (Jeff Bezos) বিশ্বৰ সবাতোকৈ ধনী ব্যক্তিৰ ভিতৰত অন্যতম। কিন্তু জেফ বেজোছে এমাজ'ন নামটোক এক নতুন অৰ্থেৰে ব্যাপ্তি দিয়াৰ আগলৈকে এমাজ'ন বুলিলে সকলোৱে চিনি পাইছিল দক্ষিণ আমেৰিকাৰ এখন নদীক। বিশ্বৰ সবাতোকৈ দীঘল নদীৰ অন্যতম এই এমাজ'ন নদীৰ দৈৰ্ঘ্য ৬৯৯২ কিলোমিটাৰ।

মা৤ এখন সৰু অনলাইন কিতাপৰ দোকানৰ পৰা বিশ্বজোৰা এক বৃহৎ ইলেকট্ৰনিক বাণিজ্যিক প্ৰতিষ্ঠানলৈ সম্প্ৰসাৰণ ঘটা এমাজ'নৰ এই নামটো জেফ বেজোছে কিয় বাখিছিল তাৰো এক মজাৰ কাহিনী আছে। ১৯৯৪ চনত যেতিয়া তেওঁলোকে সৰু ‘অনলাইন বুকচেলাৰ’ হিচাপে এই প্ৰতিষ্ঠান আৰম্ভ কৰিছিল তেতিয়া এই প্ৰতিষ্ঠানৰ নাম ৰখা হৈছিল কেড়াৰা। কেড়াৰা নামটো শুনিবলৈ ভাল লগা, এটা সাংগীতিক লয় আছে তাত। যাদু প্ৰদৰ্শনৰ সময়ত ব্যৱহাৰ হয় শব্দটো। পিছে ১৯৯৫ চনত ৱেবছাইট মুকলিৰ সময়ত কেড়াৰা নামটো সলাই প্ৰতিষ্ঠানটোৰ নাম এমাজ'ন ৰখা হয়। তথ্য অনুসৰি এদিন এজন অধিবক্তাই কেড়াৰাৰ ঠাইত শব্দটো কেড়াভাৰ বুলি শুনিলো। কেড়াভাৰ শব্দটোৰ অৰ্থ আকৌ বেলেগ—আইনৰ নথিত বহুল ব্যৱহৃত এই শব্দটোৰ অৰ্থ মৃতদেহ। প্ৰাকৃতিক দুর্যোগৰ ফলত উদ্বাৰ হোৱা মৃতদেহ বুজাৰলৈ এই শব্দটোৰ প্ৰয়োগ কৰা হয়। এনেকুৱা এটা শব্দ যাৰ অৰ্থ মৃতদেহ, তেনেকুৱা শব্দ এটা জেফ বেজোছে নিজিৰ প্ৰতিষ্ঠানৰ নামৰ সৈতে মিল থকাটো সঠিক নাপালে। তেওঁ ইংৰাজী বৰ্ণমালাৰ প্ৰথম বৰ্ণটোৰে প্ৰতিষ্ঠানটোৰ নামকৰণ কৰিব খুজিলে। ইয়াৰ কাৰণো আছিল, কিয়নো সেই সময়ত কোম্পানীৰ অনলাইন ডাইরেক্টৰী প্ৰায়বোৰেই বৰ্ণনুক্ৰমিকভাৱে সংগঠিত কৰা হৈছিল। যদি তেওঁৰ কোম্পানীৰ নামটো A-ৰে আৰম্ভ কৰা যায়, তেন্তে প্ৰথমতেই সকলোৱে চকুত পৰিব আৰু ই তেওঁৰ বাণিজ্যত সহায় কৰিব। সেইবাবেই এখন অভিধান মেলি তেওঁ হেনো এফালৰ পৰা “A” আখৰ থকা শব্দ বিচাৰিবলৈ লৈছিল। বিশ্বৰ সবাতোকৈ বৃহৎ নদীসমূহৰ অন্যতম আমাজন নৈখনৰ দৰেই তেওঁৰ প্ৰতিষ্ঠানটোৰ পৰিসৰো বিশ্বজুৰি প্ৰসাৰিত হোৱাটো বিচাৰিছিল। সেইবাবেই এমাজ'ন নামটো তেওঁৰ চকুত লাগিছিল। তেওঁৰ বুদ্ধিমত্তা, বিচক্ষণতা আৰু শ্ৰমৰ বিনিময়ত আজি তেওঁ ভবাৰ দৰেই এমাজ'ন বিশ্বজুৰি ব্যাপ্ত হৈ পৰিবলৈ সক্ষম হ'ল। ♦

চতুর্থ পরা ষষ্ঠি শ্রেণীর শিক্ষার্থীর বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্রেণীর বাবেও প্রযোজ্য

বামোজি ফিল্ম চিটি

বিজয়রাড়া বাস্তীয় পথৰ কাষতে নির্মাণ কৰা হৈছে। এই ফিল্ম চিটি নির্মাণৰ আঁৰৰ মূল ব্যক্তিগত হ'ল চলচিত্ৰ প্রযোজক বামোজি বাও। বামোজি বাওৰ 'উষা-কিৰণ মুভিজ' নামৰ এক প্রযোজনা সংস্থাৰ আছিল আৰু এই সংস্থাৰ বেনাৰত হিন্দী, তেলেগু, কানাড়া, বাংলা আদি ভাষাত ৮০ খনমান চলচিত্ৰও নির্মাণ কৰিছিল। ১৯৯৬ চনত নির্মাণ সম্পূৰ্ণ হোৱা বামোজি ফিল্ম চিটিত চলচিত্ৰে দৃশ্যগ্রহণ, সম্পাদনা তথা চলচিত্ৰ নির্মাণৰ সেতে জড়িত সকলো ধৰণৰ কাম কৰাৰ সুবিধা আছে। স্থপতিবিদ নীতিশ বায়ে এই ফিল্ম চিটিৰ প্ৰাৰম্ভিক আৰ্হি প্ৰস্তুত কৰিছিল। ♦

আৰ'নাই

তোমালোকে নিশ্চয় আৰ'নাই নামৰ কাপোৰখন দেখিছা? বহুতে চাঁগৈ ব্যৱহাৰো কৰিছা। এই আৰ'নাই হ'ল বড়ো জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ বৰ আদৰৰ বস্ত্ৰ। গামোচাৰ দৰে ডিঙিত আঁৰি লোৱা এই আৰ'নাইখন ৰঙা, সেউজীয়া, নীলা, মুগা, হালধীয়া আদি ৰঙৰ সূতাৰে বোৱা হয় যদিও কমলা আৰু হালধীয়া ৰঙৰ সূতাৰে আৰ'নাই বৈ সেউজীয়া সূতাৰে চানেকি বছাৰ পৰম্পৰা অধিক প্ৰচলিত। আৰ'নাই পুৰুষ-মহিলা উভয়ে ব্যৱহাৰ কৰে। প্ৰাচীন কালত বড়ো ঘোদাসকলে আৰ'নাইক বেল্ট হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছিল যদিও বৰ্তমান সময়ত নৃত্য প্ৰদৰ্শনৰ সময়তহে ইয়াৰ অধিক ব্যৱহাৰ দেখিবলৈ পোৱা যায়। বড়ো সমাজৰ বিভিন্ন সাংস্কৃতিক-সামাজিক কাৰ্যসূচীত আৰ'নাইৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ♦

চতুর্থ পরা ষষ্ঠি শ্রেণীৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্রেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

অসমীয়া ফকৰা-যোজনা

উৰহৰ খৎ ভগা ঢাবিত জৰা : পুৰণি কাঠৰ বিছনা বা বিছনাৰ ওপৰত পৰা ঢাবিত উৰহ নামৰ পোকবিধে বাস কৰিবলৈ লয়। এই উৰহ নামৰ পোকবিধে ৰাতি শুই থকা মানুহক কামুৰি ব্যতিব্যস্ত কৰে। টোপনিত ব্যাঘাত জন্মা মানুহে বিছনাত পৰা ঢাবিতে উৰহবোৰ আছে বুলি জানে বাবে উৰহ বিচাৰি নাপাই ভগা ঢাবিকে উধাই-মুধাই কোবাবলৈ লয়। এই যোজনাটোৰ অৰ্থ হ'ল এজনৰ খৎ আন এজনৰ ওপৰত পৰা ঢাবিত জৰা। কেতিয়াবা কোনো মানুহৰ আন কাৰোবাৰ ওপৰত খৎ উঠিলে তেওঁৰ ওচৰত খৎ প্ৰদৰ্শন কৰিব নোৱাৰি আন নিৰ্দোষী মানুহকে অনৰ্থক গালি-গালাজ কৰি মনৰ খৎ প্ৰশংসিত কৰে। উৰহ মাৰিব নোৱাৰি ভগা ঢাবি কোবোৱাৰ যিদৰে কোনো অৰ্থ নাই, একেদৰে নিৰ্দোষী মানুহকো অনাহকতে তিৰস্কাৰ কৰি আনৰ ওপৰত উঠা খৎ তেওঁৰ ওপৰত জৰাটো যুক্তিহীন কথা।

প্ৰায়োগিক বাক্য : অফিচতে তেওঁৰ কাৰোবাৰ লগত কিবা লাগি আহিল হ'বলা, এতিয়া ঘৰলৈ আহি উৰহৰ খৎ ভগা ঢাবিত জাৰিছে। ♦

উপদেশতকৈ আৰ্হি ভাল : চাৰিত্ৰিক উন্নৰণ, বিভিন্ন গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰসংগ ইত্যাদি কেতোৰ দিশত মানুহে আন কোনো মানুহক উপদেশ দিয়ে। উপদেশ দিয়াটো সহজ কাম। কিন্তু কিবা এটা প্ৰসংগত উপদেশ দিয়াতকৈ নিজে সেই কামটো কৰি দেখুৱাটোহে বেছি মূল্যবান ৰূপে বিবেচিত হয়। উদাহৰণস্বৰূপে, ‘সদায় সঁচা কথা ক’বা’ বুলি আনক সততে উপদেশ দি থকা মানুহ এজনে যদি ব্যক্তিগত জীৱনত মিছাৰ আশ্রয় লয় তেন্তে তেওঁৰ উপদেশৰ কোনো মূল্য নাই। গতিকে কাৰোবাৰ উপদেশ দিয়াৰ পূৰ্বে নিজে তেনে উপদেশ দিবৰ যোগ্য হয়নে নহয় সেই কথা বিচাৰ কৰি চোৱাটোও সমানে জৰুৰী।

তদুপৰি আনক উপদেশ দিয়াতকৈ প্ৰথমে নিজে তেনে কাম কৰি আৰ্হি প্ৰদৰ্শন কৰাটোহে প্ৰকৃত মানুহৰ চিন।

প্ৰায়োগিক বাক্য : তই নিজে ডাঙৰটো হৈ পঢ়া-শুনা নকৰি ধিতিঙালি কৰি ফুৰ; এতিয়া ভায়েৰক পঢ়িবলৈ কৈ থাকিলে ক’ত তোৰ কথা শুনিব, উপদেশতকৈ আৰ্হি ভাল দেই। ♦

চতুর্থ পৰা ষষ্ঠি শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

শব্দ শিক্কো (এদিনত এটাকৈ, এমাহৰ বাবে ৩০টা শব্দ)

অসমীয়া	ইংৰাজী	অসমীয়া	ইংৰাজী
আটি	— bundle	সজ্জা	— array
চাম	— batch	জেঁটি, বৃন্দ	— crew
চক্ৰ	— circle	ফৌজ	— regiment
গোট খোৱা	— throng	মহাসভা	— congress
চুপা	— clump	শাখা	— branch, section
চয়ন	— collection	শ্ৰেণী	— class, group
জনগণ	— public, crowd	সংকলন	— compilation
সমাৱেশ	— congregation	সমাজ	— society
জাউৰ	— school	থোপা	— cluster
থুপ	— assemblage	জুম, জাক	— horde
থুল	— quorum	ধল	— flood
দ'ম	— heap	প্ৰতিষ্ঠান	— organisation
দল	— party	গোষ্ঠী, জনগোষ্ঠী	— tribe
সংঘ	— club	চৰাইৰ জাক	— bevy
সমিতি	— committee	প্ৰজাতি	— species ♦

চতুর্থ পরা ষষ্ঠি শ্রেণীর শিক্ষার্থীর বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্রেণীর বাবেও প্রযোজ্য

অসমৰ ফল-মূল

বগৰী : ইংৰাজী নাম : Jujube, বৈজ্ঞানিক নাম : *Ziziphus jujuba* :

বগৰী হ'ল বাকথন (buckthorn) পরিয়ালৰ অন্তর্গত যিফিছ (Ziziphus) প্রজাতিৰ এবিধ ফলধাৰী উদ্ভিদ। বহুভাৱে কৰা খেতিৰ বাবে গছজোপাৰ সঠিক প্ৰকৃতিক বিস্তৃতি জনাটো অসমৰ। তথাপি আনন্দমিলভাৱে বগৰী গছ দক্ষিণ এছিয়াৰ লেবানন, ইৰান, পাকিস্তান, ভাৰত, বাংলাদেশ, নেপাল, দক্ষিণ আৰু মধ্য চীন দেশ আদি অঞ্চলত থলুৱাভাৱে

এইবিধ ফল উপলক্ষ বুলি ঠারৰ কৰা হৈছে। প্ৰায় ৫ৰ পৰা ১২ মিটাৰ উচ্চতাৰ গুল্মজাতীয় অথবা সৰু গা-গছেৰে সৈতে বগৰী এবিধ পৰ্ণপাতী উদ্ভিদ। ডালবিলাক কঁইটীয়া। পাতসমূহ মস্ণ আৰু আকাৰত সৰু। ইয়াৰ ফলবোৰ ঘূৰণীয়া আৰু টেঙ্গা-মিঠা সোৱাদ্যুক্ত। কেঁচাতে এইবিধ ফলৰ বং সেউজীয়া হৈ থাকে, পকিলে ক্ৰমান্বয়ে ৰঙা হৈ শোটোৰা-শোটোৰ বাদামী বৰণৰ পকা খেজুৰৰ দৰে হৈ পৰে। ফলৰ ভিতৰত এটা টান ঘূৰণীয়া বীজ থাকে। বগৰী গছৰ কোমল পাত পিহি তাৰ বস খালে জুৰ নিৰাময় হয়। দাঁতৰ ৰোগ নিৰাময়ৰ বাবে বগৰী অত্যন্ত উপকাৰী। মূৰ বিষালে বগৰীৰ শিপা থেতেলি খালে ভাল হয়। ♦

আম : ইংৰাজী নাম : Mango, বৈজ্ঞানিক নাম : *Mangifera indica* :

আম এবিধ সুস্বাদু ফল। আমক ফলৰ বজা বুলি কোৱা হয়। তোমালোক সকলোৱে আম খাই ভাল পোৱা নহয় জানো? সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে প্ৰায় ১,০০০ প্রজাতিৰ আম পোৱা যায়। আম হৈছে এনাকাৰদিয়েচী (Anacardiaceae) পরিয়ালৰ আৰু মেনজিফেৰা (Mangifera) গোত্ৰ অন্তৰ্ভুক্ত এবিধ বসাল ফলধাৰী উদ্ভিদ। এই উদ্ভিদবিধ দক্ষিণ এছিয়াত স্থানীয়ভাৱে দেখা পোৱা যায়। আমে ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ফল হিচাপে স্বীকৃতি পাইছে। আম এবিধ বৃক্ষজাতীয় উদ্ভিদ। ইয়াৰ উচ্চতা প্ৰায় ৩৫-৪০ মিটাৰ পৰ্যন্ত হ'ব পাৰে। কুমলীয়া আমৰ পাতৰ বৰণ কমলা-গুলপীয়া। আমৰ ফলৰ বৰণ আৰু আকাৰ পূৰ্বঠ হোৱাৰ লগে লগে সলনি হয়। আম গছৰ ছাল আৰ্শ, প্ৰহণী ইত্যাদি ৰোগৰ বাবে মহোমধ। পকা আমত ভিটামিন-এ পোৱা যায়। পকা আম বায়ুনাশক, বলকাৰক, পুষ্টিকাৰক আৰু তৃপ্তিদায়ক। ইয়াৰ উপৰি ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন ধৰ্মীয় আৰু মাংগলিক কাৰ্য্যত আম গছৰ ফল আৰু ডাল-পাত ব্যৱহাৰ হৈ আহিছে। ♦

চতুর্থ পৰা ষষ্ঠি শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

সততে ভুল হোৱা শব্দবোৰ

ভুল	শুন্দ	ভুল	শুন্দ
জংকাৰ	ঝংকাৰ	ঠাউনি	থাউনি
জংগল	ঝংঘল	ঠাচ	ঠঁচ
জগৎ	ঝগত	ঠিৰাং	থিৰাং
জট	ঝঁট	ঠিয়	থিয়
জতুৱা	ঝতুৱা	ঠুকুচ	থুকুচ
জথৰ	ঝঠৰ	ঠেকেচা	থেকেচা
জনগাঁঠনি	ঝনগাঁঠনি	ঠেঁটুৱে	ঠেঁটুৱে

সমার্থক শব্দ

অসীম : অশেষ, সীমাহীন, অনাদি, অনন্ত

আবেলি : বিয়লি, ভাটিবেলা, অপৰাহ্ন

আখৰ : লিপি, বৰ্ণ, হ্ৰফ, বৰ্ণমালা

আধুনিক : সাম্প্রতিক, বৰ্তমান কালৰ

আবেদন : আহ্বান, নিবেদন, গোহাবি

কিৰণ : জেউতি, দীপ্তি, বশি, পোহৰ

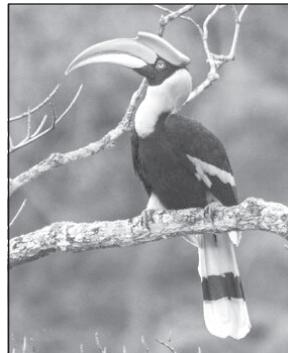
ইহজনম : ইহলীলা, পার্থিব

উপবাস : ব্ৰত, অনশন, লঘোন, অনাহাৰ

ইন্দ্ৰ : দেৱৰাজ, সুৰেন্দ্ৰ, শটীন্দ্ৰ

উপাসনা : পূজা, বন্দনা, আৰাধনা, আৰ্চনা

তলৰ ছবি দুখনৰ চৰাই দুবিধ চিনাত্ত কৰা

সদনৰ শূন্য কাল

■ অপণা দেৱী

আমাৰ দেশৰ সংসদৰ এক অনন্য বিশেষ হ'ল শূন্য কাল (Zero hour)। ই সংসদৰ নীতি-নিয়ম বা নির্দেশনাৰ ভিতৰো নহয় যদিও চিৰাচৰিতভাৱে চলি থকা এক কাৰ্য্যক্ৰম হিচাপে সংসদৰ অধিবেশনত স্থান অধিকাৰ কৰিছে।

শূন্য কাল বা জিৰো আৱাৰৰ সৃষ্টি আমাৰ দেশতেই হৈছিল। ১৯৬২ চনৰ পৰা জিৰো আৱাৰৰ প্ৰচলন হৈ আহিছে।

আমাৰ দেশৰ সংসদত বিভিন্ন অধিবেশন অনুষ্ঠিত হয়। ভাৰতীয় সংবিধানে আমাৰ দেশৰ ৰাষ্ট্ৰপতি বা সংসদত অধিবেশন অনুষ্ঠিত কৰাৰ বাবে ক্ষমতা আৰু দায়িত্ব অৰ্পণ কৰিছে।

আমাৰ দেশত সাধাৰণতে প্ৰত্যেক বছৰে তিনি ধৰণৰ অধিবেশন অনুষ্ঠিত হয়। বাজেট (budget) অধিবেশন, বৰ্ষাকালীন (Monsoon) অধিবেশন আৰু শীতকালীন (Winter) অধিবেশন।

ভাৰতীয় সংসদত জিৰো আৱাৰৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আছে। সদনত প্ৰশ্নকাল (question hour) সমাপ্ত হোৱাৰ পাছতেই শূন্য কাল বা জিৰো আৱাৰ আৰম্ভ হয়। যি সময়ত সাংসদসকলে গুৰুত্বপূৰ্ণ ৰাজছৰা বিষয় উথাপন কৰে, সেই সময়ছৰাকে জিৰো আৱাৰ বোলা হয়। জিৰো আৱাৰত উথাপিত হ'লগীয়া

বিষয়বস্তু সম্পর্কে অধিবেশন বহা নিৰ্দিষ্ট দিনৰ ১০ বজাৰ আগতে সদনৰ অধ্যক্ষক অৱগত কৰাৰ নিয়ম।

জিৰো আৱাৰ সাধাৰণতে দুপৰীয়া ১২ বজাৰ আৰম্ভ হয়। সাধাৰণতে ৩০ মিনিট সময় জুৰি জিৰো আৱাৰ চলে। একেগৰাবাকী সাংসদে বিভিন্ন বিষয় সদনত উথাপন কৰাৰ বাবে ৩ মিনিটকৈ সময় লাভ কৰে।

লোকসভাৰ অধ্যক্ষই সদনত কোনৰোৰ বিষয় উথাপন কৰা হ'ব আৰু কোনৰোৰ বিষয় উথাপন কৰা নহ'ব সেই সম্পর্কে সচেতন। লোকসভাত জিৰো আৱাৰত উথাপন কৰিবলগীয়া বিষয় সম্পর্কে লোকসভাৰ সদস্যসকলে (সাংসদসকলে) বাতিপুৰা ৮-৩০ বজাৰ পৰা ৯ বজাৰ ভিতৰতেই ঠিক কৰিবলগীয়াত পৱে। অধ্যক্ষৰ অনুমতি সাপেক্ষে সাংসদসকলে মুঠ ২০টা বিষয় প্ৰত্যেকদিনাই উথাপন কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰে। অৱশ্যে বিষয়সমূহ গুৰুত্বৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি নিৰ্বাচন কৰা হয়। সেই ক্ষেত্ৰতো দুটা স্তৰ বা পৰ্যায় থাকে। প্ৰথম পৰ্যায়ত বাঞ্ছীয়া আৰু আনন্দঘৰীয় গুৰুত্ব সম্বলিত বিষয় প্ৰশ্নকালৰ পিছতেই উথাপন কৰিব পাৰে। বাকী বিষয়সমূহ পৰবৰ্তী সময়ত উথাপন কৰিব পাৰে।

ৰাজ্যসভাৰ সদস্যসকলৰ হাতপুঁথিত উল্লেখ আছে যে ১৯৯৯ চনৰ মে' মাহৰ পৰা সদনৰ জিৰো আৱাৰত উথাপন কৰিবলগীয়া বিষয়ৰ অনুমতি দিয়া বা লোৱা হুস পাই আহিছে। বৰ্তমান অগতানুগতিক পৰিস্থিতি বা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি বিবেচিত বিষয়েহে জিৰো আৱাৰত উথাপন কৰিবৰ বাবে অনুমতি লাভ কৰে। ♦

কেরিম্স্কি আগ্নেয়গিরি

■ তনয়া শর্মা

কেতিয়াবা ভূত্বকত থকা ছিদ্র বা নির্গম পথেরে ভূ-গর্ভের অস্ত্রভাগের পৰা লাভা, উভাপোজ্জল গেছ, ধোঁৱা আদি বাহিরলৈ ওলাই আহে আৰু তাৰে সৰহভাগ ভূ-পৃষ্ঠত জমা হয়। ইয়াকে আগ্নেয়গিরি বোলে। ই এক প্রাকৃতিক পৰিঘটনা। দৰাচলতে ভূ-গর্ভের অস্ত্রভাগের পৰা কোনো পদাৰ্থ বহিৰ্ভাগলৈ নিৰ্গমন হোৱাৰ সকলোবোৰ পৰিঘটনাকে আগ্নেয়গিরি উদ্গিৰণ বুলি অভিহিত কৰা হয়। ভূ-পৃষ্ঠের তলত শিলৰ স্তৰ এটা থাকে। পৃথিৱী-পৃষ্ঠে এনে স্তৰৰ দুৰ্বল বা তুলনামূলকভাৱে কোমল অঞ্চলসমূহেই হ'ল আগ্নেয়গিৰিৰ প্ৰধান কেন্দ্ৰ। আগ্নেয়গিৰি উদ্গিৰণৰ লগত জড়িত থকা মুখ্য কাৰণসমূহ হ'ল—ভূ-আন্দোলন, ভূ-পৃষ্ঠ গঠন কৰা বিভিন্ন ফলকৰ গতি ইত্যাদি। কিছুমান আগ্নেয়গিৰি মাজে-সময়ে বা প্ৰায়ে উদ্গিৰণ হৈ থাকে। এনে আগ্নেয়গিৰিৰোৱক সক্ৰিয় আগ্নেয়গিৰি বোলা হয়।

কেরিম্স্কি (Karymsky) আগ্নেয়গিৰি বৰ্তমান সময়ৰ পৃথিৱীৰ আটাইতকে সক্ৰিয় আগ্নেয়গিৰিসমূহৰ ভিতৰত এটা। এই আগ্নেয়গিৰিটো ৰাহিয়াৰ কামচাটকা উপনিষত অৱস্থিত। ইয়াক ৰাহিয়াৰ স্থানীয় কেৰিম্স্ক' নামৰ জনগোষ্ঠীটোৰ নামেৰে নামকৰণ কৰা হৈছে। কেৰিম্স্কি আগ্নেয়গিৰিটো ৫ কিলোমিটাৰ বহল। প্ৰায়

১১,৭০০ বছৰ আগতে এই আগ্নেয়গিৰিটোৰ সৃষ্টি হৈছিল। কেৰিম্স্কি আগ্নেয়গিৰিটোত বৰ্তমান অবিৰত বিস্ফোৰণৰ এক চক্ৰ চলি আছে। আটাইতকে শেহতীয়া উদ্গিৰণ চক্ৰটো ২০১৯ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত সমাপ্ত হৈছিল যদিও ইয়াৰ পৰবৰ্তী সময়ত ২০২০ চনৰ এপ্ৰিল মাহত এটা নতুন উদ্গিৰণ চক্ৰৰ আৰম্ভ হৈছিল। বিভিন্ন উৎসৰ মতে কেৰিম্স্কি আগ্নেয়গিৰিৰ শীৰ্ষভাগৰ বেছিভাগ অংশ ২০০

বছৰতকে পুৰণি লাভা প্ৰবাহৰ দ্বাৰা গঠিত। এই আগ্নেয়গিৰিটো যোৱা ২০০ বছৰত ২০ বাৰতকেও অধিক উদ্গিৰণ হৈছিল যদিও ই ১৯৮২ চনৰ পৰা তুলনামূলকভাৱে শান্ত হৈ থকা পৰিলক্ষিত হৈছিল। যোৱা ১২ মাহত সঘনাই হোৱা আকস্মীক ক্ষণস্থায়ী কম্পনৰ বাবে আগ্নেয়গিৰিটোৰ পৰা এক নিৰস্তৰ বাস্প নিৰ্গত হৈ থকা দেখা পোৱা গৈছে। কেৰিম্স্কি আগ্নেয়গিৰিটোৰ সঘনাই উদ্গিৰণ হোৱাৰ ই এটা অন্যতম কাৰণ। এই কেৰিম্স্কি আগ্নেয়গিৰি উদ্গিৰণৰ বিষয়ে ভূ-বিজ্ঞানীসকলে গৱেষণা অব্যাহত ৰাখিছে। ভূ-বিজ্ঞানীসকলে মত পোষণ কৰে যে এই আগ্নেয়গিৰিৰ উদ্গিৰণৰ বাবে আকশ্মীয়ানৰ যাতায়াতো প্ৰভাৱাত্মক হ'ব। এই বিষয়ে সেয়েহে প্ৰয়োজনীয় সতৰ্কতামূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে।

আগ্নেয়গিৰিৰ উদ্গিৰণে বিস্তৰ কৃষিভূমি, বনাঞ্চল ভস্ম কৰি পেলায় আৰু এছিদ বৰষুণৰ সৃষ্টি কৰে। ফলত মানুহ, জীৱ-জন্মৰ প্ৰাণহানি হয়। কিন্তু এই কেৰিম্স্কি আগ্নেয়গিৰি উত্তৰ-পশ্চিম কামচাটকা উপনিষত জনবসতিৰ পৰা প্ৰায় ১১০ কিলোমিটাৰ দূৰৈত, সেয়ে এই আগ্নেয়গিৰি উদ্গিৰণৰ ফলত বৰ্তমান পৰ্যন্ত কোনো নগৰ বা গাঁও বিপদৰ সমুখীন হ'ব লগা হোৱা নাই। ♦

ভারতৰ সংবিধানৰ মূল প্রতিলিপি

■ ডিম্পল তালুকদাৰ

আমাৰ দেশত প্ৰতি
বছৰে সংবিধান গৃহীত কৰাৰ
দিনটো সংবিধান দিৱস বা
ৰাষ্ট্ৰীয় আইন দিৱস হিচাপে
পালন কৰা হয়। ১৯৪৯ চনৰ
২৬ নৱেম্বৰৰ দিনা সংবিধান

সভাই সংবিধানখন গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু ১৯৫০ চনৰ
২৬ জানুৱাৰীৰ পৰা ভাৰতৰ সংবিধানখন বলৱৎ কৰা
হৈছিল। এই দিনটো গণৱাজ্য দিৱস হিচাপে পালন কৰি
আহা হৈছে। সংবিধানখনৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰাত প্ৰধান
ভূমিকা পালন কৰিছিল ড° বি আৰ আম্বেদকাৰে। ২২টা
অংশ, ৪৪টা অনুচ্ছেদ আৰু ১২টা অনুসূচীৰে
ভাৰতীয় সংবিধানখনৰ বিশ্বৰ দীৰ্ঘতম সংবিধান।

সংবিধানখনৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰোঁতে ২ বছৰ ১১
মাহ আৰু ১৮ দিনৰ প্ৰয়োজন হৈছিল। সংবিধানখনৰ
ইংৰাজী আৰু হিন্দীত হস্তলিখিত মূল প্রতিলিপিকেইটা
সংসদৰ পুথিৰ্বালত হিলিয়াম গেছভৰ্তি বাকচত
সংৰক্ষণ কৰি বৰ্খা হৈছে।

ভাৰতৰ সংবিধানখনৰ মূল প্রতিলিপিটো প্ৰেম
বিহাৰী নাৰায়ণ ৰায়জাদাই সুন্দৰ আখৰেৰে ইটালিকছ
আৰ্হিত ৬ মাহৰ ভিতৰত প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াইছিল।
আনহাতে নন্দলাল বসুৰে শাস্তি নিকেতনৰ কলা-
কুশলীৰ সহায়ত সংবিধানৰ প্রতিটো পৃষ্ঠাত চিৰাংকণ
কৰিছিল। ভাৰতৰ সংবিধানখনত এই চিৰসমূহৰ
সহায়ত দেশৰ আইনসমূহৰ লগতে ভাৰতৰ ইতিহাস
আৰু সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ ঐতিহ্যসমূহ প্ৰতিফলিত
কৰিবলৈ পৰিকল্পনা কৰা হৈছিল।

পৃথিৰীৰ দীৰ্ঘতম হাতেলিখা এই সংবিধানখনৰ
২২টা অংশৰ প্রতিটো অংশই সুন্দৰ চিৰ সহায়ত বৰ্ণনা
কৰা হৈছে। নন্দলাল বসু আৰু সহকৰ্মীসকলে প্ৰথমতে
ভাৰত বুৰজীৰ বিভিন্ন ঘটনাপ্ৰবাহ, যেনে—
মহেঝেদাৰোৰ পৰা আৰস্ত কৰি ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতা

আন্দোলনৰ সময়ছোৱালৈ ক্ৰম
অনুযায়ী এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰি
লৈছিল। প্ৰস্তাৱনা পৃষ্ঠাটোৰ চিৰ
অংকন কৰিছিল বেওহোৰ
ৰামনোহৰ সিন্হাই। সংবিধানখনত
থকা অশোক স্মৃতিটো অংকন কৰি

উলিয়াইছিল দীননাথ ভাৰ্গৱে। চিৰসমূহ অতি ক্ষুদ্ৰ
ৰূপত অতি সুন্দৰকৈ উপস্থাপন কৰিছিল
শাস্তিনিকেতনৰ কলা-কুশলীসকলে। সংবিধানখনৰ
প্রতিটো পৃষ্ঠাৰ চাৰিওকাবে অজন্তাৰ গুহচিৰসমূহ
অংকন কৰা হৈছিল। তদুপৰি ভাৰতীয় নাগৰিকত্ব
সম্পর্কে বিভিন্ন নীতি-নিৰ্দেশনা থকা অধ্যায়ত বৈদিক
যুগৰ গুৰুকুলৰ চিৰ আৰু ৰাজ্যিক সূচী থকা অংশত
কুৰক্ষেত্ৰ যুদ্ধ আৰস্ত হোৱাৰ আগতে কৃষ্ণ আৰু
অৰ্জুনৰ কথোপকথনৰ ছবি অংকন কৰা আছে।
সংবিধানৰ মৌলিক অধিকাৰৰ অধ্যায়সমূহ থকা অংশত
যুদ্ধ সমাপ্ত কৰি ৰাম, লক্ষ্মণ আৰু সীতা লংকাৰ পৰা
উভতি আহি থকাৰ চিৰ অংকন কৰা আছে। তদুপৰি
সংবিধানৰ আন বিভিন্ন অংশত সম্ভাট অশোক, ৰজা
বিক্রমাদিত্যৰ ৰাজসভা, তিপু চুলতান, মোগল সম্ভাট
আকবৰৰ শাসন, মাৰাঠী শাসক শিৱাজী, গুৰু গোবিন্দ
সিংহ আদিৰ দৰে ব্যক্তিসমূহৰ বিভিন্ন চিৰ অংকন কৰা
আছে। ইয়াৰ পাছত চিৰশিঙ্গী নন্দলাল বসুৰে ভাৰতৰ
স্বাধীনতা আন্দোলনৰ কিছুমান বিশেষ মুহূৰ্ত, যেনে—
গান্ধীজীৰ দাণি যাত্ৰা, স্বদেশী আন্দোলন, সুভাষ চন্দ্ৰ
বসু আৰু ‘আজাদ হিন্দ ফৌজ’ ইত্যাদি বিভিন্ন
পৰিষটনাসমূহৰ স্মৃতি হিচাপে ইয়াৰ চিৰ অংকন কৰি
সংবিধানখনত উপস্থাপন কৰিছিল। ভাৰতৰ বিভিন্ন
ঠাইৰ ভৌগোলিক স্থিতি, মৰুভূমি, বৃহৎ হিমালয় পৰ্বত,
সাগৰৰ বিশাল টো ইত্যাদিও শিঙ্গীসকলে চিৰৰপত
বিভিন্ন অনুচ্ছেদসমূহত অংকন কৰিছিল। ♦♦♦

ମୋଗଲ ବିର୍କଦ୍ଵାଚବଣ କରା ବୀରାଂଗନାଗରାକୀ

■ জহুব জামান

ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ

মোগলসকল	আছিল
ভাবতবর্ষের	এটা
শক্তিশালী	অন্যতম
বাজবংশের	মোগল
তৃতীয়গৰাকী	সন্মাট
জালালুদ্দিন	মহম্মদ
আকবরে	ওবফে
উন্নব ভাবতত	মোগল
সান্নাজ্য	সান্নাজ্য
বিস্তাব	কৰাৰ
পাছত	দক্ষিণ
দক্ষিণ	ভাবতত
বিস্তাব	মোগল
কৰিবলৈ	সান্নাজ্য
আৰণ্ত	কৰে।
কিন্তু	সেই
সময়ত	দক্ষিণাত্যত
চান্দ	চুলতানা
নামৰ	এগৰাকী
বীৰাংগনাই	নিজ
মোগলৰ	মাত্ৰভূমিক
কবলৰ	পৰা
কৰিবলৈ	বক্ষা
মোগলৰ	বিপক্ষে
সাহসেৰে	যঁজ দিচ্ছিল।

সেই সময়ত দক্ষিণ ভারতত পাঁচখন বাজ্য আছিল—নিজাম শাহী বাজ্য বা আহমদনগর, আদিল শাহী বাজ্য বা বিজাপুর (বর্তমানৰ কর্ণাটক তামিলনাড়ু অঞ্চল), বিদ্ৰ (উত্তৰ-পূব কর্ণাটক), বেৰাৰ বা ইমাদ শাহী বাজ্য (পূব মহারাষ্ট্ৰ) আৰু গোলকুণ্ডা বা কুতুব শাহী বাজ্য (বর্তমানৰ তেলেঙ্গানা আৰু অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ)। ১৫৫০ খ্রিষ্টাব্দত আহমদনগৰৰ (মহারাষ্ট্ৰ) নিজাম শাহী বাজপৰিয়ালত চান্দ চুলতানাৰ জন্ম হয়। তেওঁ নিজাম শাহী বাজবংশৰ (আহমদনগৰ) চুলতান ছচেইন নিজাম শাহৰ জীৱনৰী আছিল। শৈশৱকালত বাজকীয় পৃষ্ঠপোষকতাত চান্দ চুলতানাক শিক্ষা প্ৰদান কৰা হৈছিল। চান্দ চুলতানা এগৰাকী বিদূষী নাৰী আছিল। তেওঁ মাৰাঠী, কানাড়া, তুকী, পাটী আৰু আৱৰীৰ লগতে আন কেইবটাও ভাষা জানিছিল। তেওঁ চেতাৰ বজাই ভাল পাইছিল।

তোলনীয়া পুত্র হিচাপে গ্রহণ করিছিল। ১৫৭৯
খ্রিষ্টাব্দত ইব্রাহিম আদিল শাহ ওরফে ইব্রাহিমক
বিজাপুর যুরোজ ঘোষণা করা হৈছিল, হেন সময়তে
চুলতান আলী আদিল শাহৰ মৃত্যু হয়। সেই সময়ত
যুরোজ ইব্রাহিম কেরল আর্থ বছৰৰ আছিল। ইব্রাহিমক
বিজাপুর সিংহাসনত অধিষ্ঠিত কৰি নিজে বাজ্যৰ
শাসনৰ সর্বেসর্বা হ'বলৈ বহুতো বাজিবিষয়াৰ মাজত
সংঘৰ্ষৰ সৃষ্টি হ'ল। অৱশ্যেত চান্দ চুলতানাই নিজৰ
কুটনেতিক কৌশলেৰে এই সংঘৰ্ষৰ অৱসান ঘটাই
তোলনীয়া পুত্র তথা যুরোজ ইব্রাহিমক সিংহাসনত
অধিষ্ঠিত কৰি নিজে ইব্রাহিমৰ অভিভাৱক হিচাপে
বিজাপুৰত সুশাসন চলাবলৈ সক্ষম হয়। ইব্রাহিম
প্রাপ্তবয়স্ক হোৱাৰ পিছত বাজ্যৰ সমগ্ৰ শাসনভাৱ
ইব্রাহিমৰ হাতত গতাই দি চান্দ চুলতানাই বিজাপুৰ এৰি
নিজৰ পিতৃ-বাজ্য আহমদনগৰলৈ ঘূৰি আহে। সেই

শিক্ষার্থীর আখরা-তলী

সময়ত নিজাম শাহী বাজবংশ অর্থাৎ আহমদনগরৰ চুলতানৰ মৃত্যুত বাজ্যত অবাজকতাই বিৰাজ কৰিছিল। এই অবাজকতাৰ সুযোগ লৈ মোগল সন্তান আকবৰে আহমদনগৰ আক্ৰমণ কৰিছিল। চান্দ চুলতানাই নিজৰ কুটনৈতিক কৌশল খটুৱাই আহমদনগৰৰ অবাজকতাৰ অৱসান ঘটাই নিজে আহমদনগৰৰ সিংহাসনত অধিষ্ঠিত হয়। আহমদনগৰৰ বাণী হৈ চান্দ চুলতানাই মোগল সৈন্যৰ আক্ৰমণক প্ৰতিহত কৰিবলৈ সাজু হয়। এই ক্ষেত্ৰত বিজাপুৰৰ চুলতান তথা চান্দ চুলতানৰ তোলনীয়া পুত্ৰ ইৱাহিমেও চান্দ চুলতানলৈ সামৰিক সাহায্য আগ বঢ়াইছিল।

চান্দ চুলতানা এগৰাকী বীৰাংগনা আছিল। তেওঁ মোগলৰ প্ৰভুত্ব স্বীকাৰ নকৰি নিজ মাতৃভূমিৰ হকে মোগলৰ বিপক্ষে সাহসেৰে যুঁজ দিয়ে আৰু মোগলসকলক পৰাস্ত কৰি আহমদনগৰৰ পৰা খেদি পঠিয়ায়। শোচনীয় পৰাজয়ৰ পাছত মোগলসকলনে পুনৰ আহমদনগৰ আক্ৰমণ কৰে। ১৫৯৮ খ্ৰিষ্টাব্দত মহাৰাষ্ট্ৰৰ সোণপেট নামে ঠাইত মোগল সৈন্য আৰু ডেকানী (দক্ষিণ ভাৰতীয়) সৈন্যৰ মাজত সংঘাটিত যুদ্ধত, চান্দ চুলতানাই ডেকানী সৈন্যৰ নেতৃত্ব দিছিল। এই যুদ্ধত চান্দ চুলতানাই মোগলৰ বিপক্ষে বীৰত্ৰেৰে আৰু সাহসেৰে যুঁজ দিয়ে। মোগল সেনাপতি ডানিয়েল আৰু মিৰ্জা ইউচুফ খাঁই চান্দ চুলতানৰ বশ্যতা স্বীকাৰ

কৰে। মোগলে চান্দ চুলতানালৈ সন্ধিৰ প্ৰস্তাৱ আগ বঢ়ায় আৰু দাক্ষিণাত্যত মোগলৰ বিপক্ষে নিজৰ স্থিতি সবল কৰি ৰাখিবলৈ চান্দ চুলতানাই সন্ধিৰ প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰে। কিন্তু চান্দ চুলতানৰ কিছুমান বিষয়া (মুখ্যতঃ হামিদ খাঁ আৰু জিতা খাঁ) চান্দ চুলতানাৰ কুটনীতি বুজিব নোৱাৰিব মোগলৰ সন্ধিৰ প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰা কাৰ্য্যক বাজদোহ বুলি ভাৰিলৈ। চান্দ চুলতানাই নিজ মাতৃভূমিৰ বিৰক্তে গৈ ৰাজদোহ কৰা বুলি ভাৰি সেনাধ্যক্ষ হামিদ খাঁ আৰু জিতা খাঁই চান্দ চুলতানাক তৰোৱালেৰে কাটি দুছেও কৰিলৈ। পিছত নিজৰ ভুল বুজিব পাৰি হামিদ খাঁ আৰু জিতা খাঁই আত্মহত্যা কৰে। চান্দ চুলতানৰ মৃত্যুৰ (১৫৯৯ খৃ.) পিছত দাক্ষিণাত্যক নিজ আধিপত্যলৈ অনাৰ পথ মোগলসকলৰ বাবে মুকলি হৈ পৰিল।

চান্দ চুলতানা আছিল এগৰাকী সুচতুৰ, সুনিপুণ, বুদ্ধিমতী, দয়ালু, সাহসী আৰু এগৰাকী মহীয়সী বীৰাংগনা তথা শাসক। তেওঁ মোগলৰ পৰা দক্ষিণ ভাৰতক বক্ষা কৰাৰ বাবে ইতিহাসত তেওঁক 'দাক্ষিণাত্যৰ বক্ষক' বুলি কোৱা হয়। চান্দ চুলতানাই বীৰত্ব আৰু সাহসেৰে মোগলৰ বিপক্ষে যুঁজ দিয়াৰ বাবে ভাৰতীয় ইতিহাসত চান্দ চুলতানৰ নাম চিৰস্মৰণীয় হৈ ৰ'ব। ♦

তোমালোকে জানানে ?

সহজতে বিচাৰি উলিয়াৰ পাৰে তাৰ বাবে উটৰোৰকো বৰ্ণনুক্তমিকভাৱে আহ-যাহ কৰিবলৈ প্ৰশিক্ষণ দিয়াইছিল।

ট্ৰংস : ১২১ বিস্ময়, শান্তনু কৌশিক বৰুৱা

কাউরী আৰু বুধিয়ক পাৰ চৰাই

■ বিমান কলিতা

সপ্তম শ্ৰেণী

নিধাপুৰ গাঁৱত সীতাৰাম নামৰ এজন খেতিয়ক আছিল। খেতিয়কজনৰ এহাল পাৰ চৰাই আছিল। সীতাৰামৰ ঘৰৰ চোতালত এজোপা আমৰ গচ আছিল। সেই গচজোপাত কিছুদিনৰ পৰা এটা কাউৰী চৰায়ে বাহ সাজি বাস কৰি আছিল।

এদিনাখনৰ কথা। কাউৰীটোৱে দুপৰীয়াৰ আহাৰ খাই নিজৰ বাহটোত জিৰণি লৈ আছিল। তেনেতে কাউৰীটোৱে পাৰৰ বাহটোত চকু পৰিল। বাহটোত দুটা ধূনীয়া কণী আছিল। সেই কণী দুটা দেখি তাৰ খাবলৈ বৰ মন গ'ল। তাৰ পাছত কাউৰীটোৱে সিদ্ধান্ত ল'লৈ যে সি পিছদিনা পাৰৰ বাহলৈ গৈ পাৰকেইটাৰ লগত কথা পাতিব।

পিছদিনা পুৱা পাৰ চৰাইৰ বাহলৈ কাউৰীটো গ'ল। কাউৰী অহা দেখি পাৰ চৰাইহালে ভয় খালে আৰু কাউৰীৰ ওচৰ চাপি গ'ল।

কাউৰীয়ে ক'লে, “ভন্নী, মোক তোমালোকৰ কণীকেইটা খাবলৈ দিয়া, নহ'লে মই তোমালোকক মাৰি খাই পেলাম।”

পাৰহালে অলপ ভয় খাইছিল যদিও মতা পাৰটোৱে ভাৰি-চিস্তি কাউৰীটোক ক'লে, “চোৱা কাউৰী! তুমিতো আমাতকৈ বেছি জনা-বুজা, সেয়েহে তোমাক মই এটা দিহা দিঁও শুনা।” কাউৰীয়ে ক'লে,

“কি দিহা?” মতা পাৰই ক'লে, “এই কণীকেইটা খালে তোমাৰ পেটৰ এটা কোণো নভৰিব। সেয়েহে এই কণীৰ পৰা পোৱালি হ'লেহে খাই ভাল পাবা। সেইকাৰণে তুমি এতিয়া এই কণীকেইটা নাখাবা।”

কাউৰীজনীয়ে অলপ ভাৰি ক'লে, “ঠিক আছে, মই এতিয়া যাওঁ তেন্তে, তুমি পোৱালি হ'লে মোক জনাবা।” এইবুলি কৈ কাউৰী গুঁচি গ'ল।

কিছুদিন পাছত পাৰৰ কণীৰ পৰা সৰু মৰম লগা দুটা পোৱালি জগিল। পোৱালিৰ পি-পি শব্দ কাউৰীৰ কাণত পৰিল। কাউৰীটোৱে তেতিয়া খঙত জুলি-পকি উঠিল আৰু পাৰৰ বাহলৈ জোৱেৰে উৰি আহিল। কাউৰীয়ে পাৰক ক'বলৈ ধৰিলে, “তই মোক পোৱালি হ'লেই মাতিবি বুলি কৈছিলিচোন, এতিয়া তই মোক এবাৰো মতা নাই যে?”

পাৰই ক'লে, “আমি তোমাৰ ভালহে কৰি আছোঁ।” কাউৰীয়ে ক'লে, “কি ভাল কৰি আছ ত্রি?” পাৰই ক'লে, “ইমান সৰু পোৱালিৰোৰ কেনেকৈ খাবা, ডাঙৰ হ'লেহে মাংস বাঢ়িৰ আৰু তুমি দুদিনলৈ বহি খাই থাকিব পাৰিবা।”

এই কথা শুনি কাউৰীয়ে ক'লে, “ভালেই ভাবিছ তই। ঠিক আছে, মই তিনি সপ্তাহ পাছত আহিল।”

তিনি সপ্তাহ পাছত কাউৰী পুনৰ বাহলৈ আহিল। কিন্তু পোৱালিকেইটাই কাউৰীটোক খেদি পঠালে। কাৰণ পাৰৰ পোৱালিকেইটা ডাঙৰ হৈ গৈছিল।

(শিক্ষা : সকলোৱে বিপদৰ সময়ত ভাৰি-চিস্তি কাম কৰিব লাগে, কেতিয়াও ভয় খাব বা হতাশ হ'ব নালাগে। ভয় নাখাই, হতাশ নহ'বে কাম কৰিলে বিপদৰ পৰা সদায় হাত সাৰিব পাৰিব।) ❖

ধর্মী

■ তৃষ্ণা শর্মা

বস্ত শ্রেণী

বিভিন্ন ধরণের গচ-গছনি
আৰু ফুল-ফল,
জীৱ-জন্ম, চৰাই-চিৰিকটি
আদিৰে ভৰা আমাৰ ধৰ্মীখন।
এইহেন ধূনীয়া ধৰ্মীখন
লাহে লাহে হ'বলৈ ধৰিছে নষ্ট,
মানুহবোৰে গচ-গছনি, পশু-পক্ষী মাৰি
মাতিছে নিজৰ ধৰ্মস। ♦

শিল্পী তুমি

■ ময়ংক পাঠক

সপ্তম শ্রেণী

শিল্পী তুমি

সুন্দৰৰ পূজাৰী

সুন্দৰৰে পাতিছা মেলা
গচে-বনে আজি ন-ফুল ফুলি
ৰূপেৰে জগত ভুলালা।

শিল্পী তুমি

ৰূপৰ কেঁৰৰ

সুৰৰ মুচ্ছনাত হ'ল মোহিত
জননী জন্মভূমি আমাৰ

শিল্পীৰ মনৰ কথা

গীত হৈ ছন্দে ছন্দে

অপৰাপ বৰ্ণলী

আজিও সেঁৰৰাই

বাৰে বাৰে আহে মনলৈ

তোমাৰ গীতৰ ধ্বনিত

বৈ যায় লুইতৰে পানী। ♦

শ্রীমন্ত শংকৰদেৱ

■ নিশিতা ডেকা

বস্ত শ্রেণী

অসমী আইৰ বুকুত
জনম ল'লা শংকৰদেৱ তুমি,
ভক্তিৰ প্ৰদীপ জলাই
উজলাই তুলিলা অসম ভূমি।
গুৰু তুমি জ্ঞানৰ পূজাৰী
সকলো ধৰ্মৰ লোকক ল'লা আঁকোৱালি। ♦

চকুলো

আনতারা মুবাহিদুর হক খন্দকার

নরম শ্রেণী

বাহিরত অমারস্যা নিশা, তথাপি অন্ধকারত ডুব
যোরা নাই মহানগৰী। চাবিওফালে অ'ত-ত'ত বিভিন্ন
কৃত্রিম পোহৰৰ উৎস। খিরিকীৰ কাষত উজাগৰে বহি
আছে নিশা। তাইৰ জীৱনটো কিয় এই মহানগৰীখনৰ
দৰে নহয়! কিয় তাইৰ জীৱনটো সদায় ডুব গৈ থাকে
অমারস্যাৰ গভীৰ অন্ধকারত।

অদূৰত এটি কান্দোনৰ শব্দ শুনা পালে নিশাই।
আস্! কি মধুৰ এই কান্দোনৰ ধৰনি। এই কান্দোনৰ
মাজতে যেন লুকাই আছে এক অবুজ তৃপ্তি। এনে
অবুজ তৃপ্তিৰ স্বৰ আগতেও শুনিছে নিশাই, প্রায়ে শুনে।
ঘৰৰ মালিকৰ জীয়ৰী তৰাই যেতিয়া দেউতাকৰ ওচৰত
তাইৰ আদাৰৰ লিষ্টখন পঢ়ি শুনায়, মাকে গালি পাৰিলৈ
যেতিয়া তাই ভেঁ ভেঁকে কান্দিবলৈ ধৰে, তেতিয়া সেই
ধৰনিতো এক অবুজ তৃপ্তি থাকে। তাৰো অনুভৱ
কৰিছিল এই তৃপ্তি আগতে, কিমান আগত মনত নাই।
হয়তো সেইদিনা যিদিনা তাইৰ মাকে তাইৰ অতপালিত
অতিষ্ঠ হৈ তাইক দুচৰ শোধাইছিল আৰু তাই কান্দি
কান্দি দেউতাকৰ আদালতত গোচৰ তৰিছিল। আস্!
সেই চকুলো যেন আছিল এক সৌভাগ্যৰ প্রতীক আৰু
তাতোকৈয়ো সৌভাগ্যজনক আছিল সেই চৰ।

আজিকালি আগৰ তুলনাত বহু বেছি চৰ খোৱাত
তাই অভ্যস্ত। কিন্তু এইবোৰ চৰ মাকৰ মৰমমিহলি
অনুশাসনৰ চৰৰ দৰে মধুৰ নহয়। মাজে মাজে তৰাই
সোধে—“তোমাক মায়ে ইমান মাৰে, তথাপি তুমি
নাকান্দা কিয়?” নিশাৰ মনৰ ভিতৰত তেতিয়া এক
ইতিকিঞ্চিৎ হাঁহি বিৰিঞ্চি উঠে। মাক-দেউতাকৰ চিতাৰ
ধোঁৰাত যিজনী ছোৱালীৰ চকুলোৰ অক্ষয় ভাণ্ডাৰটো
শুকাই গৈছে তাইৰ চকুৰে আকো চকুলো নিগৰা সন্তো
নহয়। এদিন তাইৰো এনেদৰেই শুকাই গৈছিল চকুলো।
কিমান বয়স আছিলনো তাইৰ, মনত নাই। তেতিয়াৰে

পৰা তাইৰ জীৱনত জোহোৱা হ'ল। আৰস্ত
হ'ল এক অন্তহীন অমারস্যা, আৰু এদিন তাই গুটি
আহিছিল এই মহানগৰীখনলৈ, হয়তো এটি তৰাৰ
সন্ধানত। এনেদৰেই আহিছিল তাই এই ঘৰখনলৈ।
ঘৰখনৰ মালিকৰ জীয়ৰী তৰা তেতিয়া কেঁচুৱা। তাইৰ
বাবেই নিশাক ইয়ালৈ মাতি পঢ়িওৱা হৈছিল। তৰাক
নিজৰ ভনীয়েকতকৈও বেছি মৰমেৰে ডাঙৰ-দীঘল
কৰিছে নিশাই। তাইৰ সকলো দোষৰ ভাৰ মূৰ পাতি লৈ
কিমানদিন যে মালিকনীৰ মাৰ খাইছে তাই। হয়তো এই
তৰাই তাইৰ অমারস্যাৰ আকাশখনতো চিমিক-
ঢামাককৈ জুনি থকা এটি তৰা।

“আই চুৰুণী, তয়েই মোৰ সোণৰ হাৰডাল চুৰ
কৰিছ নহয়”—তৰাই সজোৱে শোধোৱা চৰটোতোহে
তাই যেন বাস্তৱ জীৱনলৈ উভতি আহিল। তাই ইমান
মৰম কৰা তৰাই তাইক চুৰুণী বুলি সন্দেহ কৰিছে।
নাই, নাই, এই চৰত নাই সেই তৃপ্তি। এয়ে এজনী
অনাথ বনকৰা ছোৱালীৰ প্রাপ্য! নাই, নাই, এতিয়াও
তাইৰ দুচুৰে বৈ অহা নাই দুধাৰি উষও তৃপ্তিদায়ক
চকুলো। ♦

দীপারলীর আনন্দ

■ কংকনা ডেকা

অষ্টম শ্রেণী

জুন আৰু অপূৰ্বৰ মনত অপাৰ আনন্দ। দীপারলীলৈ মাজত মাত্ৰ দুটা দিন। বিদ্যালয়লৈ যাওতে দুয়ো এই বিষয়ে আলোচনা কৰি গ'ল। জুনে ভাবিলে সি এইবাৰ মাক আৰু বায়েকক চাকি-বন্তি জুলোৱাত সহায় কৰিব আৰু আল্লনা অঁকাত বায়েকক সহায় কৰিব। অপূৰ্বই ভাবিলে সি এইবাৰ বহুত ফটকা ফুটাব, লগতে ফুলজাৰিও জুলাব। কিন্তু জুনে এইবাৰ ফটকা নফুটায়। ফটকাৰ পৰা ওলোৱা ধোঁৱাই যে চৰাই-চিৰিকটি, জীৱ-জন্তু, মানুহ আদি সকলো প্ৰাণীৰে অনিষ্ট কৰে, সেই কথা সি ভালদৰে জানে। প্ৰাণীৰেৰ অসহায় অৱস্থাৰ কথা মনলৈ আহিলে তাৰ বৰ দুখ লাগে। এনেকৈ ভাৰি ভাৰি দুয়ো বিদ্যালয় পালেগৈ।

কিছু সময় পিছতে শ্ৰেণী আৰস্ত হ'ল আৰু গন্ধীয়া ছাৰ শ্ৰেণীকোঠালৈ সোমাই আহিল। ছাৰেও আজি বিশেষ একো নপতুৱাই দীপারলীৰ কথাকে আলোচনা কৰিলে। কোনে, কেনেদৰে দীপারলী

উদ্যাপন কৰিব সকলোকে সুধি গ'ল। সকলোৰে প্ৰায় একে ধৰণে দীপারলী উদ্যাপন কৰাৰ কথা ক'লে। সিহঁতে বিভিন্ন বঙ্গীন লাইট, ফটকা, ফুলজাৰি, মমবাতি আদি জুলাব বুলিও ক'লে। সকলোৰে কথাবোৰৰ ভিতৰত জুমনৰ কথাটোৱে গন্ধীয়া ছাৰৰ মনত আনন্দ দিলে। জুনে কোৱা কথাখিনি আছিল এনে ধৰণ—

‘দীপারলী পোহৰবহে উৎসৱ, শব্দৰ উৎসৱ নহয়। যদিও সামান্য পৰিমাণৰ ফটকা ফুটালে বিশেষ একো অসুবিধা নহয়, তথাপি পৰাপক্ষত ইয়াৰ পৰা আঁতিৰ থকাটো ভাল। অধিক পৰিমাণৰ ফটকা ফুটোৱাৰ ফলত ফটকাৰ পৰা ওলোৱা ধোঁৱাই বায়ু-প্ৰদূষণ কৰে। পোহৰৰ কাৰণে যদি বঙ্গীন লাইট, মমবাতিৰ সলনি মাটিৰ চাকি ব্যৱহাৰ কৰোঁ আমাৰ কম পৰিমাণে হ'লেও বিজুলী বেহাই হ'ব, লগতে চাকি সজা মানুহখিনিও উপকৃত হ'ব।’

জুমনৰ কথাত সকলোৰে মন সলনি হ'ল আৰু সকলোৰে জুমনৰ নিচিনাকৈ পোহৰৰ উৎসৱ দীপারলী পালন কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত ল'লে।

তেতিয়াই প্ৰীতম নামৰ ল'বাটোৱে বায়ু প্ৰদূষণ ৰোধ উপায় গন্ধীয়া ছাৰক সুধিলে।

গন্ধীয়া ছাৰে ক'লে যে বায়ু প্ৰদূষণ ৰোধ কৰিবলৈ অধিক গচ্ছপুলি ৰোপণ কৰিব লাগে। গচ্ছ থাকিলেহে মানুহ থাকিব।

ঠিক সেই সময়তে বিদ্যালয়ৰ ঘণ্টা বাজিল আৰু গন্ধীয়া ছাৰ শ্ৰেণীকোঠাৰ পৰা ওলাই গ'ল। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন (ফেব্ৰুৱাৰী ২০২২)

- ১। সম্বৰ হুদ ভাৰতৰ ক'ত অৱস্থিত? ২। কোনখনৰ নদীৰ ওপৰত বিদ্যাসাগৰ সেতু নিৰ্মাণ কৰা হৈছে?
- ৩। অসমৰ সৰ্বোচ্চ শংগটোৰ নাম কি? ৪। ইমিশিলা (Iceberg) কি? ৫। নাগাছাকি জাপানৰ কোনটো দীপত অৱস্থিত? ❖

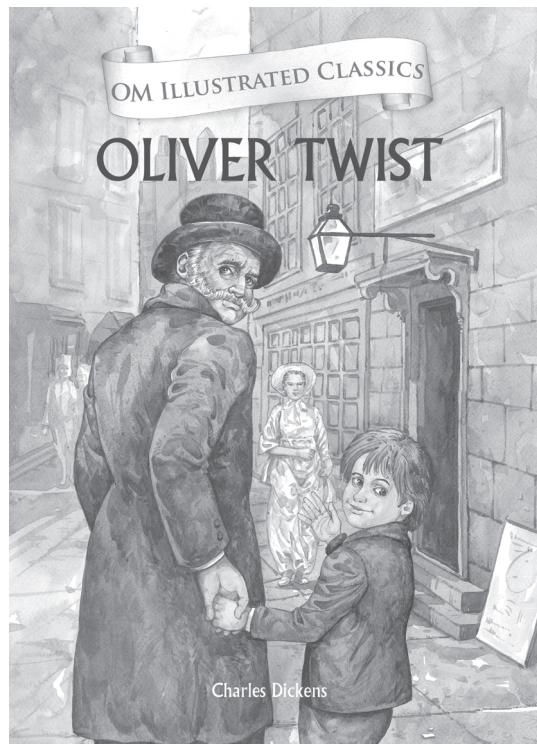
Oliver Twist

■ Jyotirupa Das

(Continued from January 2021)

Mr Bumble and Mrs Corney went to the address given by Monks to meet him. Bumble negotiated with Monks and said that he must pay Mrs Corney twenty five pounds to get information about Oliver's mother. Monks paid her and she told him everything she knew about Oliver's mother. She gave Monks a locket and a gold ring that belonged to Oliver's mother. The name 'Agnes' was engraved on the ring along with a blank for the surname. Mrs Corney received those things from Sally, an old woman. Sally served as a nurse at Oliver's birth. She stole the locket and the ring from Oliver's mother. But on her deathbed, she felt bad about it. And so she gave the locket and the ring to Mrs Corney. Monks took the things and threw those things into the river Thames. Those were the only clues to Oliver's identity.

After the robbery at Mrs Maylie's house, Bill Sikes felt ill. Nancy stayed with Sikes to look after him. Monks met Fagin and told him that he had disposed off the identity of Oliver's parentage. Unfortunately, their conversation was overheard by Nancy. She decided to meet Rose Maylie whose name and address she had overheard in the conversation between Fagin and Monks. She was eagerly waiting for a chance to go out of the house to meet Rose. By the night time when Sikes fell asleep, she left the apartment. Eventually Nancy arrived at a hotel where she met Rose. She told Rose everything she heard concerning Oliver. Nancy confessed that she was the one who kidnapped Oliver. She also said that she took him back to Fagin when he was happily living with Mr

Brownlow. Nancy again told Rose the shocking news that Monks was the brother of Oliver. He had already disposed off Oliver's identity so that he could be the one and only owner of the property.

Rose was unable to understand all the things Nancy had told her. Rose asked Nancy to stay with her. But Nancy refused as she could not leave Sikes. However both Nancy and Rose set up that Nancy would walk on London Bridge between eleven and midnight every Sunday night. And in this way Rose would find Nancy when she needed her to help Oliver. ♦

(to be continued)

Did You Know ?

Goats Have Emotional Intelligence

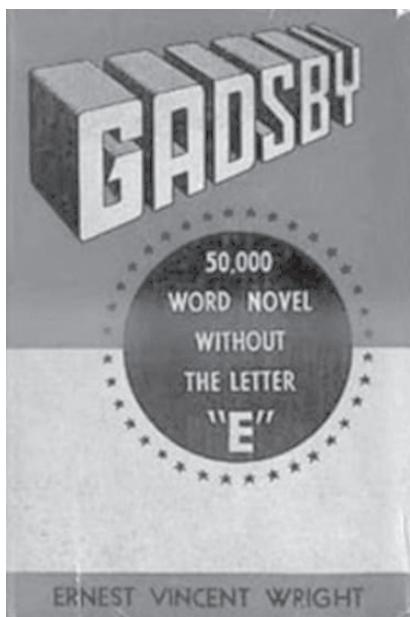
■ Nisha Devi

How animals perceive the world around them is still a mystery. That's true even for smart, social animals like goats. Though we still know very little about what and how non-human animals think and feel, little by little, our window into animal emotion may be opening. A new study published in *Frontiers in Zoology* on July 10, 2019 has confirmed that goats can differentiate between other goats' happiness or displeasure by listening to their

voices. In other words, they can tell how one another is feeling. The study, at the most basic level shows that 'they are aware of the environment in which they are living in.' The study suggests that goats are able to distinguish between positive and negative emotions expressed in other goats' calls—and that these calls might affect how the listener is feeling too. ♦

There is a 50,000 word novel without the letter 'E'

The name of the novel is 'Gadsby'. 'Gadsby' is a 1939 novel by Ernest Vincent Wright which does not include any words that contain the letter 'E', the most common letter in English. A work that deliberately avoids certain letter or letters is known as a 'lipogram'. In the introduction to the book Wright says his primary difficulty was avoiding the '-ed' suffix for past tense verbs. He made extensive use of verbs that do not take the '-ed' suffix and constructions of sentences with 'do', (for example, 'I did walk' instead of 'I walked'). Scarcity of word options also drastically limited discussion involving quantity, pronouns and many common words. Wright was unable to write about any quantity between six (6) and thirty (30). ♦

মানসিক সামর্থ্য বিকাশ

■ ৰবীন্দ্ৰ বৰ্মণ

1. কোনো এটা সংকেতত ‘CERTAIN’ শব্দটো ‘XVIGZRM’ আৰু ‘SEQUENCE’ শব্দটো ‘HVJFVMXV’ বুলি লিখা হয়। সেই সংকেতত ‘REQUIRED’ শব্দটো কি হিচাপে লিখা হ’ব?
a) FJIVWVIR   b) VJIFWTRV   c) WVJRIFVI   d) IVJFRIIVW
2. যদি $B = 2$, $BAG = 10$, তেন্তে $BOX = ?$
a) 36   b) 39   c) 41   d) 52
3. তলৰ অনুক্রমটোৰ ‘?’ চিনৰ ঠাইত কি সংখ্যা বহিব?
7, 8, 18, 57, ?, 1165
a) 174   b) 232   c) 224   d) 228
4. তলৰ অনুক্রমটোৰ ভুল সংখ্যাটো বাছি উলিওৱা :
10, 14, 28, 32, 64, 68, 132
a) 28   b) 32   c) 64   d) 132
5. ‘?’ চিনৰ ঠাইত কি বহিব?
NZ, OY, PX, QW, RV, ?
a) FS   b) SU   c) UF   d) TU
6. ‘?’ চিনৰ ঠাইত কি বহিব?
BFG, HLM, NRS, ?
a) TWX   b) RVW   c) TYZ   d) TXY
7. তলৰ তালিকাখনৰ ‘?’ চিনৰ ঠাইত কি সংখ্যা বহিব?

16	25	9
36	64	81
10	13	?

a) 12   b) 14   c) 11   d) 13
8. কেইজনমান ল'ৰা এটা শাৰীত থিয় হৈ আছে। বাঁওফালৰ পৰা 19 তম স্থানত থকা ল'ৰাজন সোঁফালৰ পৰাও 19 তম স্থানত আছে। শাৰীটোত মুঠতে কিমানজন ল'ৰা আছে?
a) 27   b) 37   c) 38   d) 39

মানসিক সামর্থ্য বিকাশ

9. তলৰ শাৰীটোত এনে কিমানটা 5 আছে যাৰ পূৰ্বতী সংখ্যাটো 3 বা 4, কিন্তু পৰবৰ্তী সংখ্যাটো 8 বা 9 নহয়?
- 3 5 9 5 4 5 5 3 5 8 4 5 6 7 3 5 7 5 5 4 5 2 3 5 1 0
- a) 6   b) 3   c) 4   d) 5
10. 5314687 সংখ্যাটোৰ অংককেইটা উৰ্দ্ধক্রমত সজাই এটা নতুন সংখ্যা লিখিলে কিমানটা অংকৰ স্থান অপৰিবৰ্তিত থাকিব?
- a) এটা   b) দুটা   c) তিনিটা   d) এটাও নহয়
11. তলৰ সংখ্যাবোৰৰ প্রতিটোৰে একক আৰু শতকৰ স্থানৰ অংক দুটাৰ স্থান সালসলনি কৰি পোৱা সংখ্যাকেইটাৰ ভিতৰত কোনটো দ্বিতীয় বৃহত্তম সংখ্যা হ'ব?
- a) 489   b) 541   c) 654   d) 953
12. যদি P য়ে ‘×’, T য়ে ‘-’, M য়ে ‘+’ আৰু B য়ে ‘÷’ বুজায়, তেন্তে
- 12P6M15T16B4 = ?
- a) 70   b) 83   c) 75   d) 110
13. তলৰ * চিনিবোৰৰ স্থানত একাদিক্রমে কি কি চিন বহুৱালে এটা শুন্দি সম্পর্ক গোৱা যাব?
- $5 * 6 * 5 * 8 * 14$
- a) +, -, ×, =   b) ×, ÷, +, =   c) ÷, ×, =, -   d) +, ×, -, ÷
14. 5 বাজি 15 মিনিটত এটা ঘড়ীৰ ঘণ্টা আৰু মিনিটৰ কাঁটা দুড়ালৰ মাজৰ কোণটো কিমান হয়?
- a) $72\frac{1}{2}^0$ b) $67\frac{1}{2}^0$ c) $58\frac{1}{2}^0$ d) 64^0
15. এগিনত কিমানবাৰ এটা ঘড়ীত ঘণ্টা আৰু মিনিটৰ কাঁটা দুড়াল পৰম্পৰ বিপৰীতমুখী হয়?
- a) 20   b) 4   c) 24   d) 22

উত্তৰসমূহ :

1. d	2. c	3. b	4. d	5. b
6. d	7. a	8. b	9. d	10. b
11. c	12. b	13. b	14. b	15. d

চিকিৎসাবিজ্ঞানৰ লগত জড়িত বিভিন্ন পাঠ্যক্রম

■ জোনালী দেৱী

তোমালোকে ভাবিছানে দশম শ্ৰেণীৰ দেওনা পাৰ কৰি আগলৈ কোন শাখা বা বিভাগত পাঢ়িবা? দশম শ্ৰেণী উন্নীৰ্ণ হোৱাৰ পাছত আমাৰ সন্মুখত বহতো বিকল্প, যেনে—পলিটেকনিক পাঠ্যক্রম, বহতো ডিপ্ল'মা পাঠ্যক্রম, পেৰামেডিকেল পাঠ্যক্রমৰ লগতে আন আন বৃত্তিমূলক (vocational) পাঠ্যক্রম ইত্যাদি আছে। যিসমূহ পাঠ্যক্রমত আমি নামভৰ্তি কৰিব পাৰোঁ আৰু সেই দিশত আমি আমাৰ জীৱিকাৰ দিশ মুকলি কৰিব পাৰোঁ। কিন্তু যদি তুমি এই বৃত্তিমূলক পাঠ্যক্রমত যোগদান নকৰি উচ্চতৰ মাধ্যমিকত (Higher Secondary) নামভৰ্তি কৰিব বিচৰা, তেন্তে তুমি প্ৰধানকৈ কলা শাখা, বাণিজ্য শাখা বা বিজ্ঞান শাখাত তোমাৰ আগ্রহ অনুসৰি নামভৰ্তি কৰিব পাৰা।

যদি তুমি বিজ্ঞান বিষয়ত বা চিকিৎসাবিজ্ঞানৰ দিশে নিজৰ কেৰিয়াৰ আগ বঢ়াই নিব বিচৰা তেনেহ'লে বিজ্ঞান শাখাত উচ্চতৰ মাধ্যমিক পাঠ্যক্রমত তুমি ৰসায়নবিজ্ঞান, পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ লগতে জীৱবিজ্ঞান অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগিব। যিসকল শিক্ষার্থীয়ে জীৱবিজ্ঞান বিষয়ৰ প্রতি আকৰ্ষিত আৰু নিজকে এজন চিকিৎসক হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব বিচাৰে তেওঁলোকে ১০ + ২ৰ পাছত চাৰে পাঁচ বছৰীয়া (চাৰে চাৰি বছৰৰ শৈক্ষিক শিক্ষা আৰু ১ বছৰৰ বাধ্যতামূলক ইণ্টার্নশিপ) পাঠ্যক্রম যিয়ে চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ হোমিআপেথিক চিকিৎসা প্ৰণালীক সামৰি লৈছে।

এম.বি.বি.এছ. (Bachelor of Medicine and Bachelor of Surgery, MBBS) ডিপ্লী গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। কিন্তু MBBSৰ উপৰি আন আন বহতো এনে পাঠ্যক্রম আছে, যিসমূহ পাঠ্যক্রমত নামভৰ্তি কৰি সেই দিশত তোমালোকে নিজৰ কেৰিয়াৰ আগ বঢ়াই নি নিজকে সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰিব পাৰা।

বি.এছ.এম.এছ. (Bachelor of Homeopathy Medicine and Surgery, BHMS) : যদিহে তুমি বিজ্ঞান শাখাত জীৱবিজ্ঞান বিষয়ৰ সেতে কমেও ৫০% নম্বৰেৰে উন্নীৰ্ণ হৈছা তেনেহ'লে তুমি BHMS পাঠ্যক্রমত যোগদানৰ বাবে অনুষ্ঠিত হোৱা বিভিন্ন প্ৰবেশ পৰীক্ষা যেনে, NEET (National Eligibility cum

Entrance Test) আৰু লগতে বাজ্য বিশেষে ৰাজ্যিক পৰ্যায়ত অনুষ্ঠিত হোৱা বিভিন্ন প্ৰবেশ পৰীক্ষা যেনে, IPU CET (Indra Prastha Universityত BHMS পাঠ্যক্রমত যোগদানৰ বাবে), PUCET (Punjab Universityত BHMS পাঠ্যক্রমত যোগদানৰ বাবে), BVPCET (Bharati Vidyapeeth Deemed Universityত BHMS পাঠ্যক্রমত যোগদানৰ বাবে), BCECE (বিহাৰ বিভিন্ন প্ৰতিষ্ঠানত BHMS পাঠ্যক্রমত যোগদানৰ বাবে) আদিত অৱতীৰ্ণ হৈ তেনে পৰীক্ষাত প্ৰাপ্ত নম্বৰৰ ভিত্তিত এই পাঠ্যক্রমত যোগদান কৰিব পাৰিব।

MBBSৰ দৰে BHMS হৈছে চাৰে পাঁচ বছৰীয়া (চাৰে চাৰি বছৰৰ শৈক্ষিক শিক্ষা আৰু ১ বছৰৰ বাধ্যতামূলক ইণ্টার্নশিপ) পাঠ্যক্রম যিয়ে চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ হোমিআপেথিক চিকিৎসা প্ৰণালীক সামৰি লৈছে।

বি.এ.এম.এছ. (Bachelor of Ayurvedic Medicine and Surgery, BAMS) : প্ৰাকৃতিকভাৱে মানৱ শৰীৰৰ ৰোগৰ চিকিৎসা—এই প্ৰক্ৰিয়াৰ ওপৰত আধাৰিত এক স্নাতক পাঠ্যক্রম হৈছে BAMS, যাক আযুৰ্বেদ নামেৰেও জনা যায়। MBBS বা BHMSৰ দৰে BAMS হৈছে চাৰে পাঁচ বছৰীয়া স্নাতক পাঠ্যক্রম। BHMSৰ দৰেই NEET আৰু ৰাজ্যিক

কেরিয়ার

পর্যায়ত অনুষ্ঠিত হোৱা প্ৰৱেশ পৰীক্ষাত প্ৰাপ্ত মুঠ নম্বৰৰ ভিত্তিতেই এই পাঠ্যক্ৰমত শিক্ষার্থীসকলে নামভৰ্তি কৰিব পাৰিব।

বি.ইউ.এম.এছ. (Bachelor of Unani Medicine and Surgery, BUMS) : যুনানী চিকিৎসা প্ৰণালী হৈছে বিশ্বৰ দক্ষিণ-এছিয়া (South-Asia) আৰু মধ্য-প্ৰাচ্যৰ (Middle-East) দেশসমূহে গ্ৰহণ কৰা প্ৰাচীন চিকিৎসা প্ৰণালীৰ ভিতৰত এটা। যুনানী চিকিৎসাৰ ক্ষেত্ৰত চিকিৎসক বা হাকিম হ'ব বিচৰা শিক্ষার্থীসকলে BHMS আৰু BAMSৰ নামভৰ্তিৰ দৰে একে পদ্ধতিৰে এই পাঠ্যক্ৰমত নামভৰ্তি কৰিব পাৰিব। লগতে যিসকল শিক্ষার্থীয়ে ১০ + ২ পাঠ্যক্ৰম উন্দৰ ভাষাত অধ্যয়ন কৰিছে তেনে শিক্ষার্থীসকলে এই পাঠ্যক্ৰমত অগ্ৰাধিকাৰ পাৰ।

বি.ডি.এছ. (Bachelor of Dental Surgery, BDS) : BDS হৈছে দন্ত চিকিৎসাৰ ৩ বছৰীয়া স্নাতক পাঠ্যক্ৰম। যিসকল শিক্ষার্থীয়ে ১০ + ২ পাঠ্যক্ৰমত পদার্থবিজ্ঞান, ৰসায়নবিজ্ঞান, জীৱবিজ্ঞান আৰু ইংৰাজী বিষয় অন্তৰ্ভুক্ত কৰি ৰাষ্ট্ৰীয় পর্যায়ৰ পৰীক্ষা NEET ত (National Eligibility cum Entrance Test) অৱতীৰ্ণ হয়, তেওঁলোকে সেই পৰীক্ষাত প্ৰাপ্ত নম্বৰৰ ভিত্তিত এই পাঠ্যক্ৰমত যোগদান কৰিব পাৰে।

বি.পি.টি. (Bachelor in Physiotherapy, BPT): BPT হৈছে এক চাৰি বছৰীয়া (চাৰে তিনি বছৰীয়া

শৈক্ষিক শিক্ষা আৰু ৬ মাহৰ বাধ্যতামূলক ইন্টান্শিপ) স্নাতক পাঠ্যক্ৰম। BPT বা ফিজিআ' থেৰাপি হৈছে মেনুৱেল থেৰাপি, ব্যায়াম, বৈদ্যুতিক থেৰাপিৰ পাঠ্যক্ৰম অন্তৰ্ভুক্ত এক স্নাতক পাঠ্যক্ৰম। মেৰুদণ্ড, পিঠি, ডিগিৰ লগতে বিভিন্ন বিকলাংগতা আৰু ৰোগ নিৰাময়ৰ বাবে প্ৰচলিত এক বৈজ্ঞানিক পদ্ধতি হৈছে ফিজিআ' থেৰাপি। ৰাষ্ট্ৰীয় পর্যায়ৰ প্ৰৱেশ পৰীক্ষা NEETত প্ৰাপ্ত নম্বৰৰ ভিত্তিত বা BPT পাঠ্যক্ৰম মুকলি কৰা বিশ্ববিদ্যালয়সমূহে নিজাৰবীয়াকৈ অনুষ্ঠিত কৰা প্ৰৱেশ পৰীক্ষাৰ মুঠ প্ৰাপ্ত নম্বৰৰ ভিত্তিত ইচ্ছুক শিক্ষার্থীসকলে এই পাঠ্যক্ৰমত যোগদান কৰিব পাৰে।

লেবৰেটোৰি টেকনিচিয়ান (Laboratory Technician) : চিকিৎসাবিজ্ঞানৰ লগত জড়িত লেবৰেটোৰি বা পৰীক্ষাগাৰ শব্দ প্ৰধানকৈ ঔষধ প্ৰস্তুতি, ঔষধৰ ওপৰত গৱেষণা, মানৰ বা জীৱদেহৰ কোষকলা, তেজ আৰু অন্যান্য তৰল পদাৰ্থৰ ওপৰত হোৱা বিভিন্ন গৱেষণাৰ লগত জড়িত। এজন লেবৰেটোৰি টেকনিচিয়ানে জৈৱিক বিজ্ঞানৰ এজন বিজ্ঞানী, পেথ'লজিষ্ট বা ডাক্তাৰৰ নিৰ্দেশনাত পৰীক্ষাগাৰত এই পৰীক্ষাসমূহ সম্পাদনা কৰে। ৰসায়নবিজ্ঞান, ইমিউন'লজী, ৱাড় বেংকিং, হেমাট'লজী, ৰেডিঅ'লজী বা মাইক্ৰ'বায'লজী এই যিকোনো ক্ষেত্ৰত কৰা ডিপ্ল'মা বা চাৰি বছৰীয়া স্নাতক ডিপ্ল'মা শেষ কৰি ইচ্ছুক শিক্ষার্থীসকলে নিজকে লেবৰেটোৰি টেকনিচিয়ান হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব পাৰে। ♦

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ়্নৰ উত্তৰ (জানুৱাৰী)

১। ১০। ২। ২ আৰু ৫। ৩। E। ৪। ৮। ১০৮ = ২° + ১৬° = ৯° + ১৫° = ৫। ৪। ৪। ৪। ৩ কুইন্টিলিয়ন (43 quintillion)

কুইজৰ উত্তৰসমূহ

- ১) চৰ্দাৰ বল্লভভাই পেটেল। ২। পল'নিয়াম। ৩। প্ৰতিমা পাণ্ডে। ৪। বংঘৰৰ বাকৰি। ৫। পত্ৰী প্ৰসাদ। ৬। মিন্স্ক (MINSK)। ৭। জাপি নৃত্য। ৮। এছ বিজয়লক্ষ্মী। ৯। ৰাধাগোবিন্দ বৰুৱা। ১০। ইংলিছ চেনেল সাঁতোৱা প্ৰথমগৰাকী মহিলা। ১১। ৰাধাকান্ত সন্দিকৈ। ১২। মান্না দে। ১৩। অসম বিজ্ঞান সমিতি। ১৪। হৰিশচন্দ্ৰৰ পত্ৰী তাৰামতীৰ। ১৫। উৰাল। ১৬। পুলা (Pula)। ১৭। ১৯৮৫ চনৰ ১৫ আগষ্ট। ১৮। ১৯৬৬ চনৰ বেংকক এছিয়ান গেম্ভৃত। ♦

প্রকৃতি

জলহস্তী

■ দোলন বৰা

পৃথিবীৰ আটাইতকে ডাঙৰ প্ৰাণীবিধ বুলি ক'লে প্ৰায়সকলেই একেষাৰে হাতীৰ নামেই ল'ব। কোনো কোনোৱে অৱশ্যে ডাইনছৰ, গঁড় আদি প্ৰাণীৰ নামো ল'ব পাৰে। কিন্তু বৰ্তমানলৈকে আমি দেখা প্ৰাণীবোৰৰ ভিতৰত হাতীয়েই আটাইতকে বৃহৎ আকাৰৰ প্ৰাণী। হাতীৰ পিছতেই বৃহৎ আকাৰৰ প্ৰাণী বুলিলে আমি গঁড় আৰু জলহস্তীৰ নাম উল্লেখ কৰিব পাৰোঁ। দুয়োবিধ প্ৰাণী দেখাতো প্ৰায় একেই।

জলহস্তী অৰ্থাৎ পানীত থকা হাতী।

এই নামটো হয়তো জলহস্তীৰ বৃহৎ আকাৰৰ বাবেই দিয়া হৈছে। জলহস্তী পানী আৰু মাটি উভয়তেই বাস কৰে। বৃহৎ আকাৰৰ এইবিধ স্ন্যপায়ী প্ৰাণী অতি সহজে দেখিবলৈ পোৱা নায়ায়। অৱশ্যে বহুতেই চিৰিয়াখানাৰ পুখুৰীবোৰ পাৰত বোকা-পানীত লেটি লৈ থকা অৱস্থাত জলহস্তী দেখিছে।

জলহস্তীৰ বৈজ্ঞানিক নাম *Hippopotamus amphibius*। প্ৰাণীবিজ্ঞানৰ মতে জলহস্তীৰ সম্পর্ক গাহৰিৰ লগত আছে। অৰ্থাৎ ই গাহৰিৰ সমগোত্রীয়। তৃণভোজী প্ৰাণী জলহস্তীয়ে নদী বা বিলৰ পাৰত দল বান্ধি বাস কৰে। জলহস্তী মূলতঃ আফ্ৰিকাত পোৱা যায়। পৃথিবীৰ আন কিছুমান ঠাইতো জলহস্তী পোৱা যায় যদিও প্ৰাণীবিধ লাহে লাহে বিলুপ্তিৰ পথলৈ গতি কৰি আছে। এটা প্ৰাপ্তবয়স্ক জলহস্তী ১৪ ফুট দীঘল, ৫ ফুট ওখ আৰু প্ৰায় ৪ টন ওজনৰ হয়। আকাৰত বৃহৎ বাবে ইহাতক খাদ্যও অধিক লাগে। সকলোৱে ঠাই এই প্ৰাণীবিধৰ বাবে উপযোগীও নহয়। জলহস্তীৰ সংখ্যা কমি যোৱাৰ এইটোও এটা কাৰণ বুলিব পাৰি।

জলহস্তীৰ ঠেংবোৰ চুটি চুটি। ঠেঙৰ পতাত নখ

থাকে। চকু দুটা ওপৰৰ ফালে ওলাই থকা। কাণবোৰ সৰু সৰু। অন্য স্ন্যপায়ী প্ৰাণীৰ দৰে জলহস্তীৰ শৰীৰ নোমেৰে আবৰা নহয়। ইহাতৰ শৰীৰটো এখন ডাঠ ছালেৰে আবৰা। বোকা-পানীত সাঁতুৰি-নাদুৰি বসবাস কৰিবৰ বাবে শৰীৰৰ ওপৰভাগ উপযোগী। নেজৰ মূৰ, কাণৰ কাষ আৰু ওঠৰ ওচৰে-পাঁজৰেহে সামান্য নোম থকা দেখা যায়। প্ৰাপ্তবয়স্ক জলহস্তীৰ ছাল দুই ইঞ্চি পৰ্যন্ত ডাঠ হোৱা দেখা যায়। হীৰা পৰিকল্পনা কৰিবলৈ জলহস্তীৰ ছাল ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

জলহস্তী সদায় দলীয়ভাৱেই থাকে। এটা দল বা জাকত ১০ৰ পৰা ২০টা পৰ্যন্ত জলহস্তী থাকে। গোটেই দলটোত মাত্ৰ এটা মতা জলহস্তীহে থাকে। মতা জলহস্তীটোৱে দলটো পৰিচালনা কৰে। প্ৰভাৱশালী দলপতি মতা জলহস্তীবোৰ নিজৰ নিজৰ দলৰ প্ৰতি সদায় দায়িত্বশীল।

জলহস্তীৰ জীৱনকাল ৪০ৰ পৰা ৫০ বছৰ পৰ্যন্ত। প্ৰাকৃতিক পৰিবেশ, আবেধ চিকাৰ আদিৰ কাৰণে লাহে লাহে বৃহৎ আকাৰৰ এই প্ৰাণীবিধ পৃথিবীত কমি আহিবলৈ ধৰিছে। বৰ্তমান পৃথিবীত কেইহাজাৰমান জলহস্তীহে আছে বুলি ধাৰণা কৰা হয়। ♦

স্মগ টারাব

■ ৰূপজ্যোতি চেতিয়া

২০২১ বৰ্ষৰ ১৩ নৱেম্বৰৰ পৰা এসপ্রাহ ধৰি বায়ু প্ৰদূষণৰ বাবে দিল্লীত প্ৰায় 'লকডাউন'ৰ সদৃশ পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হৈছিল। দেৱালীৰ পিছতেই দিল্লীৰ বায়ুমণ্ডল প্ৰদূষিত বায়ুৰে কুৰলীৰ দৰে ছানি ধৰিছিল। ইয়াক স্মগ বোলা হয়। স্মগ (Smog) শব্দটো স্মক (Smoke) আৰু ফগ (Fog) এই দুটা শব্দৰ পৰা আহা। স্মগৰ প্ৰভাৱত মানুহৰ দৃষ্টিশক্তি হুস পোৱাৰ লগতে হাঁওফাঁওৰো বিভিন্ন সমস্যাই দেখা দিয়ে। এই বায়ু সেৱনৰ ফলত হাঁওফাঁওৰ কৰ্কট বোগ হোৱাৰো সম্ভাৱনা অধিক। স্মগত ঘাইকৈ নাইট্ৰেজেনৰ অক্সাইড, কাৰ্বন মন'আইড, অ'জন গেছ আদি থাকে। বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাই অনুমান কৰে যে বায়ু প্ৰদূষণৰ ফলত প্ৰতি বছৰে গোটেই বিশ্বত প্ৰায় ৭৯ লাখ ব্যক্তিৰ মৃত্যু হয়। ইয়াৰে কেৱল ভাৰতবৰ্যতেই এনে ব্যক্তিৰ সংখ্যা প্ৰায় ১২ লাখ। আমি সকলোৱে জানো যে দিল্লী মহানগৰীখন সমগ্ৰ বিশ্বৰ ভিতৰতেই এক অতি প্ৰদূষিত চহৰ। দিল্লীৰ স্মগৰ ফলত বহুতো পথ দুর্ঘটনাও সংঘটিত হৈ আহিছে। সেইবাবে দিল্লীখন প্ৰদূষণমুক্ত কৰিবলৈ উচ্চতম ন্যায়ালয়ে ২০১৯ চনৰ নৱেম্বৰৰ মাহত কেন্দ্ৰ তথা দিল্লী চৰকাৰক স্মগ টারাব স্থাপন কৰিবলৈ এক নিৰ্দেশনা জাৰি কৰিছিল। স্মগ টারাব হ'ল এনে এক স্কুল যাৰ দ্বাৰা বাহিৰৰ দূষিত বায়ু ফিল্টাৰ কৰি বিশুদ্ধ কৰা হয়।

সেই মৰ্মে ২০২১ চনৰ ২৩ আগষ্ট তাৰিখে দিল্লীৰ মুখ্যমন্ত্ৰী অৱিন্দ কেজৰিবালে ভাৰতৰ প্ৰথমটো স্মগ টারাব উদ্বোধন কৰে।

দিল্লীৰ স্মগ টারাবটো ২৪ মিটাৰ ওখ। এই টারাবটোত ৪০ খন ডাঙৰ ফেন আৰু ৫০০০টা ফিল্টাৰ আছে। ইয়াৰ নিৰ্মাণ ব্যয় প্ৰায় ২০ কোটি টকা।

এই টারাবটোৱে এক ছেকেণ্ডত এক কিলোমিটাৰ দূৰত্বৰ ভিতৰত ১০০০ ঘনমিটাৰ বায়ু বিশুদ্ধ কৰিব

পাৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে। ইয়াত ব্যৱহৃত প্ৰযুক্তিবিদ্যা আমেৰিকা যুক্তৰাজ্যৰ পৰা লোৱা হৈছে। এই টারাবটো টাটা প্ৰজেক্ট লিমিটেডৰ দ্বাৰা সাজি উলিওৱা হৈছে। আই.আই.টি. দিল্লী আৰু আই.আই.টি. মুস্বায়ে কাৰিকৰী সুবিধা প্ৰদান কৰিছে। ২০১৯ চনৰ নৱেম্বৰ মাহত বিশেষজ্ঞৰ এটা দলে অনুমান কৰিছিল যে দিল্লীখনক এনেকুৱা প্ৰায় ২১৩টা স্মগ টারাবৰ প্ৰয়োজন।

পৃথিবীৰ প্ৰথমটো স্মগ টারাব ২০১৭ চনত ডান ৰোজেনগাৰ্ড (Daan Roosengard) ডিজাইন কৰিছিল। এই টারাবটো ৭ মিটাৰ ওখ আছিল। চীন দেশৰ জিয়ান চহৰত বিশ্বৰ বৃহত্তম স্মগ টারাবটো অৱস্থিত। ইয়াৰ উচ্চতা প্ৰায় ১০০ মিটাৰ।

চীনৰ স্মগ টারাব আৰু দিল্লীৰ স্মগ টারাবৰ কাৰ্য্যপ্ৰণালী বিপৰীত। চীনৰ স্মগ টারাবে তলফালোদি দূষিত বায়ু শুহি লয় আৰু ওপৰেদি বিশুদ্ধ বায়ু বাহিৰলৈ পঠিয়ায়। কিন্তু দিল্লীৰ স্মগ টারাবে ওপৰৰ পৰা প্ৰায় ২৪ মিটাৰ উচ্চতাৰ পৰা বায়ু শুহি লয় আৰু ভিতৰত সেইখনি ফিল্টাৰ কৰি তলোদি প্ৰায় ১০ মিটাৰ উচ্চতাত বিশুদ্ধ বায়ু বাহিৰলৈ পঠিয়াই দিয়ে। পঞ্জাৰ আৰু হাৰিয়ানাত অস্ট'বৰ-নৱেম্বৰ মাহত খেতিৰ অৱশিষ্ট জলাই দিয়া হয়। ইয়াৰ ফলত প্ৰচুৰ ধোঁৰা উৎপন্ন হয়। দিল্লীত সৃষ্টি হোৱা স্মগৰ ই এটা প্ৰধান কাৰণ।

দিল্লীৰ স্মগ টারাবটোত ৮টা সংবেদক (sensor) লগোৱা হৈছে। ইয়াৰে ৪টাই দূষিত বায়ুৰ মান আৰু আন ৪টাই বিশুদ্ধ বায়ুৰ মান জোখে। এই প্ৰকল্পৰ দ্বাৰা দিল্লীবাসী নিশ্চয়কৈ উপকৃত হ'ব বুলি চৰকাৰ তথা দিল্লীবাসী আশাৰাদী। ♦

বিপিন চন্দ্র পাল

■ সুদীপ্তা চৌধুরী

ভারতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত বিশেষ ভূমিকা প্ৰহণ কৰা এগৰাকী লেখত ল'বলগীয়া ব্যক্তি হ'ল বিপিন চন্দ্র পাল। তেওঁ আছিল একাধাৰে এগৰাকী প্ৰথ্যাত ৰাজনীতিবিদ, সাংবাদিক, লেখক তথা সুবক্তা। বৰ্তমানৰ বাংলাদেশৰ হাবিবগঞ্জ জিলাৰ এটা হিন্দু ব্ৰাহ্মণ পৰিয়ালত ১৮৫৮ চনৰ ৭ নৱেম্বৰত তেওঁৰ জন্ম হৈছিল।

বিপিন চন্দ্র পালে সৰুৰে

পৰাই সমাজত বিয়পি পৰা কুসংস্কাৰ, যৌতুক প্ৰথা, উচ্চ-নীচ ভেদে ভাৰ আদিৰোৰ প্ৰথাৰ বিৰোধিতা কৰিছিল। তেওঁ এনে এখন সমাজৰ কল্পনা কৰিছিল, যিখন সমাজত কোনো উচ্চ-নীচ ভেদে ভাৰ নাথাকে, সকলো নাগৰিকে সমান অধিকাৰ পায়। কলেজত পঢ়ি থকা দিনতে তেওঁ স্বাধীনতা আন্দোলনত ভাগ লয়। ১৯০৫ চনত বৎস বিভাজনত তেওঁ বৃটিছ ওপনিৰেশিক নীতিৰ বিৰুদ্ধে সক্ৰিয় ভূমিকা প্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁ বিদেশী বস্তু উচ্চ বৰ্জনৰ ক্ষেত্ৰতো উঠি-পৰি লাগিছিল। ভাৰতক ইংৰাজৰ শাসনৰ পৰা উদ্বাৰ কৰিবলৈ পাৰ্য্যমানে চেষ্টা কৰিছিল। বিপিন চন্দ্র পালৰ মতে বিদেশী বস্তু উৎপাদনৰ ফলত দেশৰ অৰ্থব্যৱস্থা নষ্ট হৈছে আৰু নিবনুৱা সমস্যাও দেশত বাঢ়িছে। এই ক্ষেত্ৰত তেওঁ লালা লাজপত বায় আৰু বাল গংগাধৰ তিলকৰ লগ লাগি স্বদেশী আন্দোলনক আগুৱাই নিছিল। তাৰ বাবে তেওঁ কাৰাৰাস খাটিবলগীয়াও হৈছিল। কিন্তু এই ঘটনাই তেওঁৰ মনটোক বাঞ্ছি ৰাখিব নোৱাৰিলৈ। তেওঁ স্বৰাজ আন্দোলনত আৰু সক্ৰিয়ভাৱে যোগ দিলৈ। তেওঁ আনকি বিদেশত যি

বস্তু উৎপাদন হৈছিল, সেই সকলোৰোৰ বস্তু বহিক্ষাৰ কৰিবলৈ ভাৰতীয়সকলক অনুৰোধ কৰিছিল। বিদেশত তৈয়াৰী কাপোৰ জুলাই দিয়াৰ লগতে বিভিন্ন ঔদ্যোগিক তথা ব্যারসায়িক প্ৰতিষ্ঠানৰোৰত তলা লগাই বৃটিছ শাসনৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ কৰিছিল। তেওঁ ইংলেণ্ডত থকা কালছোৱাত ১৯০৮ চনত ‘স্বৰাজ’ নামৰ এখন কাকতৰ জন্ম দিয়ে। এই

কাকতখনৰ জৰিয়তে বিপিন চন্দ্র পালে নিজৰ বিচাৰধাৰা মানুহৰ মাজলৈ লৈ গৈছিল। কিন্তু কিছুমান ঘটনাৰ কাৰণে ‘স্বৰাজ’ৰ প্ৰকাশ বন্ধ হৈ যায়। ‘স্বৰাজ’ৰ প্ৰকাশ বন্ধ হোৱাৰ পাছত তেওঁ ভাৰতলৈ ঘূৰি আহে আৰু ‘হিন্দু ৰিভিউ’ পত্ৰৰ লগত জড়িত হৈ পৰে।

সুলেখক বিপিন চন্দ্ৰৰ কেইখনমান উল্লেখযোগ্য গ্ৰন্থ হ'ল, ‘ইণ্ডিয়ান নেছনেলিজিম’, ‘নেছনেলিটি এণ্ড এস্পায়াৰ’, ‘স্বৰাজ এণ্ড দ্য প্ৰেজেন্ট চিটুৱেছন’, ‘দ্য বেছিছ আৰ বিফৰ্ম’, ‘দ্য চ'ল আৰ ইণ্ডিয়া’, ‘কুইন ভিস্ট'বিয়া’ (বায়'গ্রাফী) আদি। তাৰ লগতে কেইবাখনো কাকতৰ সম্পাদনাৰ লগতো তেওঁ জড়িত আছিল। ‘পৰিদৰ্শক’, ‘লাহোৰ ট্ৰিবিউন’, ‘স্বৰাজ’, ‘দ্য ডেম'ক্ৰেট’ আদি হৈছে তেওঁ সম্পাদনা কৰা কিছুমান কাকতৰ নাম। তেওঁ ইংৰাজী সাম্প্ৰদাইক কাকত ‘ভাৰত’ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সম্পাদকো আছিল। জীৱনৰ শেষ কালছোৱাত বিপিন চন্দ্র পাল কলকাতাত আছিল আৰু নিজকে ৰাজনীতিৰ পৰা আঁতৰাই আনি অকলশৰীয়া জীৱন এটা অতিবাহিত কৰিছিল। ১৯৩২ চনৰ ২০ মে’ তাৰিখে এইজনা মহান ব্যক্তিৰ মৃত্যু হয়। ♦

কুইজ

- ১। ভারতৰ লৌহমানৰ বুলি জনাজাত ব্যক্তিজন
স্বাধীন ভাৰতৰ প্ৰথম উপ-প্ৰধানমন্ত্ৰী আছিল।
কোন তেওঁ?
- ২। মেৰী কুৰিয়ে দুটা মৌল আৱিষ্কাৰ কৰিছিল। এটা
হ'ল ৰেডিয়াম। আনটো মৌল ১৮৯৮ চনত
আৱিষ্কাৰ কৰি তাৰ নামটো পোলেণ্ডৰ নামেৰে
ৰাখিছিল। নামটো কি?
- ৩। অসমৰ এগৰাকী প্ৰসিদ্ধ গায়িকাৰ বাংলা ভাষাত
লিখা অসমাপ্ত আত্মজীৱনীখনৰ নাম ‘প্ৰান্তৰেৰ
পিয়াসা’। আত্মজীৱনীখন ইতিমধ্যে ‘The Cry
of the Soil’ নামেৰে ইংৰাজীলৈও অনুদিত
হৈছে। গায়িকাগৰাকীৰ নাম কি?
- ৪। ইডেন গার্ডেন, শ্বাবজাহ, লড়ছ আদি
কেইখনমান বিশ্ববিখ্যাত খেলপথাৰৰ নাম। কিন্তু
এছিয়া মহাদেশৰ সৰ্বপ্ৰথম পেঙ্গেলিয়ন থকা
খেলপথাৰখন আছে অসমত। ইয়াৰ নামটো কি?
- ৫। শংকৰদেৱেৰ ধুৱাহাটীত থকা কালত ভাগৱতৰ
দশম স্বন্ধৰ ভিত্তিত তেওঁৰ প্ৰথম পূৰ্ণাংগ নাটখন
লিখিছিল। নাটখনৰ নাম কি?
- ৬। পূৰ্বৰ ছেভিয়েট বাছিয়া ভৎগ হোৱাৰ পাছত ১৫
খন পূৰ্বৰ ছেভিয়েট বাজাৰ ১২ খনে মিলি গঠন
কৰে কমনৱেলথ অৱ ইণ্ডিপেণ্ডেণ্ট ষ্টেটছ
(১৯৯১ চনত)। এই কমনৱেলথৰ মুখ্য
কাৰ্য্যালয় বেলাকছৰ কোনখন চহৰত আছে?
- ৭। ‘জয়মতী’ চিনেমাত পৰিচালক নিৰ্মাতা
জ্যোতিপ্রসাদ আগৱৰালাই এটা নৃত্যত
অংশগ্রহণ কৰিছিল। নৃত্যটো কি?
- ৮। ভাৰতৰ প্ৰথম গ্ৰেণ মাস্টাৰ হ'ল বিশ্বনাথন
আনন্দ। এই খিতাপ আৰ্জন কৰা প্ৰথমগৰাকী
ভাৰতীয় মহিলা দৰা খেলুৱে কোন, যিয়ে
২০০০ চনত এই খিতাপ দখল কৰিছিল?
- ৯। ‘মনোমতী’ আৰু ‘পুৰোৱণ’ চিনেমাত অভিনয়
কৰা ব্যক্তিগৰাকী গুৱাহাটী পৌৰ নিগমৰ
প্ৰথমজন মেয়াৰ হৈছিল ১৯৭৫ চনত। কোন
তেওঁ?
- ১০। ১৯২৬ চনৰ ৩ আগষ্টত সেই সময়ত থকা
পুৰুষৰ অভিলেখ ভৎগ কৰি ১৪ ঘণ্টা
৩৯ মিনিট সময়লৈ গাৰটুড এডার্লে
- (Gertrude Ederle) নামৰ মহিলাগৰাকীয়ে কি
নতুন ৰেকৰ্ড কৰিছিল?
- ১১। ‘পদাৰ্থবিজ্ঞান’ আৰু ‘মূলাগাভৰৰ গীত’ নামৰ
দুখন গ্ৰন্থ লিখা কোনজন ব্যক্তিয়ে তেওঁৰ
অকালতে মৃত্যু হোৱা পুত্ৰ চন্দ্ৰকান্তৰ স্মৃতিত
অসম সাহিত সভাক দিয়া ধনেৰে যোৰহাটৰ্ট
চন্দ্ৰকান্ত ভৱন আৰু চন্দ্ৰকান্ত অভিধান প্ৰকাশ
হয়?
- ১২। প্ৰবেৰ চন্দ্ৰ দে নামৰ মানুহজন এজন বিখ্যাত
ভাৰতীয় গায়ক। অসমীয়া ভাষাতো গীত গোৱা
গায়কজনৰ চিনাকি নামটো কি?
- ১৩। ১৯৫০ চনৰ ১৩ ফেব্ৰুৱাৰীত গুৱাহাটীৰ কটন
কলেজত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক ভি
ভি থাৱানিৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত সভাত গঠিত
স্বেচ্ছাসেৱী সংস্থা/প্ৰতিষ্ঠানটোৱে ১৯৫৬ চনত
বৰ্তমানৰ নামটো লয়। সংস্থা বা প্ৰতিষ্ঠানটোৰ
নাম কি?
- ১৪। ‘বাজা হৰিশচন্দ্ৰ’ নামৰ চিনেমাখনত আনন্দ
ছালুৎকে নামৰ অভিনেতাজনে কি চৰিত্ৰত
অভিনয় কৰিছিল?
- ১৫। ডিমাচাসকলে চামখো, কুকিসকলে মাদৌ,
মাৰসকলে চাম, গাৰোসকলে ওচাম, মিচিসকলে
কিপেৰ বোলা বস্তুটোক সাধাৰণভাৱে কি বুলি জনা
যায়?
- ১৬। বটছোৱানা (Botswana) নামৰ দেশখনৰ
মুদ্ৰাবিধিৰ নামটোৰ অৰ্থ বৰষুণ। ই আশীৰ্বাদো
বুজায়। মুদ্ৰাবিধি কি?
- ১৭। অসমত থকা বিদেশী বিতাড়নৰ বাবে হোৱা
আন্দোলনৰ ফলত কোন চনত আন্দোলনকাৰী,
অসম চৰকাৰ আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ মাজত
ত্ৰিপাক্ষিক অসম চুক্তি স্বাক্ষৰিত হৈছিল?
- ১৮। অভিৰঞ্চি কীড়া দিৰিস ভোগেশ্বৰ বৰুৱাৰ
জন্মদিন উপলক্ষে পালন কৰা হয়। ভোগেশ্বৰ
বৰুৱাই এছিয়ান গেমছৰ ৮০০ মিটাৰ দৌৰত
সোণৰ পদক লাভ কৰি অসম তথা ভাৰতলৈ
গৌৰিৰ কঢ়িয়াই আনিছিল। তেওঁ কোনখন
এছিয়ান গেমছৰত এই সোণৰ পদক লাভ
কৰিছিল? ♦♦

■ সংগ্ৰহ : সীমান্ত কলিতা

ଫର୍ମର ଗିଲାଛ ସର୍କ କରୁଁ ଆହା

■ ପଂକଜ ଦତ୍ତ

ଶିରୋନାମଟୋ ପଡ଼ିଯେଇ ଚାଗେ' ତୋମାଲୋକେ ଗମ ପାଇଛା ଆମି କି କରିବିଲେ ଓଳାଇଛୋ । ଫର୍ମର ଗିଲାଛ ଆମି ସକଳୋରେ ଦେଖିଛୋ । ବିଯା-ସବାହତ ଏଣେ ଗିଲାଛ ପାନୀ ବା ଚାହ ଥାବଲେ ବ୍ୟରହାର କରା ହ୍ୟ । ଫର୍ମ ବୁଲି କୋରା ଏହି ପଦାର୍ଥବିଧିର ନାମ ଆଚଲତେ ଷ୍ଟାଇରଫର୍ମ (Styrofoam) । ଏତିରେ ସମସ୍ୟାଟୋ ହଲ—ଆମି ଗିଲାଛଟୋ କେନେଦେବେ ସର୍କ କରୁଁ ? ଏହି କାମଟୋର ବାବେ ଆମାକ କେଇପଦମାନ ସାମଗ୍ରୀ ଆକୁ ଆହିଲାର ପ୍ରୋଜୋନ ହବ । ସେଯା ହଲ—ଏଟା ଫର୍ମର ଗିଲାଛ, ଏଟା ପ୍ରେଚାର କୁକାର, ଗେଛ ଟ୍ରେଟ, ଧାତୁରେ ତୈୟାରି ଏଡାଲ ଷ୍ଟେଣ୍ଡ (ଏକ ଇଞ୍ଜିନିୟମାନ ଓଖ), ତାପ ସହ୍ୟ କରିବ ପରା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକର ଏଟା ବାଟି, ପାନୀ ଆକୁ ଘଡ଼ି ଏଟା ।

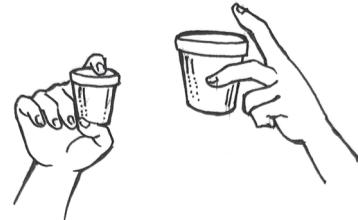
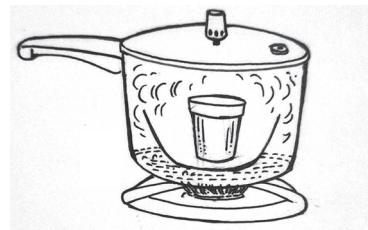
କେନେକେ କାମଟୋ କରିବି

- ପ୍ରେଚାର କୁକାରଟୋତ ଅଲପ ପାନୀ ଢାଲି ଦିଯା । ମନ କରିବା ଯାତେ ପାନୀର ତରପଟୋ ୨-୩ ଛେଣ୍ଟମିଟିରମାନରେ ଡାର୍ଢ ହ୍ୟ ।
- ଧାତୁର ଷ୍ଟେଣ୍ଡାଲ କୁକାରଟୋର ଭିତରତ ସ୍ଥାପନ କରା ଆକୁ ବାଟିଟୋ ତାର ଓପରତ ଥୋରା ।
- ଫର୍ମର ଗିଲାଛଟୋ ବାଟିଟୋର ସୌମାଜତ ବାଖା ।
- କୁକାରଟୋର ଢାକନିଖନ ମାରି ଦିଯା ଆକୁ ଟ୍ରେଟଟୋ ଜୁଲାଇ ଲୋରା ।
- କୁକାରଟୋରେ ହିଛେଲ ମାରିବିଲେ ଆବଶ୍ଯକ କରାର ପାଛତ ଆକୁ ଦହ ମିନିଟ ସମୟ ତାପ ଦି ଥାକା ।
- ଦହ ମିନିଟର ପାଛତ ଟ୍ରେଟଟୋ ବନ୍ଧ କରି ଦି କୁକାରଟୋତ ପାନୀ ଢାଲି ବା ପାନୀର ନଳର ତଳତ ଥୈ ପାନୀ ପରିବିଲୈ ଦି ଠାଣ୍ଡ କରା ।
- କୁକାରଟୋ ଭାଲଦରେ ଠାଣ୍ଡ ହୋରାର ପାଛତ ତାର ଢାକନିଖନ ଖୋଲା । ଗିଲାଛଟୋ ଭିତରର ପରା ଉଲିଯାଇ ଆନା ।

ଆମି ଦେଖିମ ଯେ ଫର୍ମର ଗିଲାଛଟୋର ଆକୃତି ଆଗତକେ ବହ ସର୍କ ହେ ଗଲ । ଏଟା ନତୁନ ଗିଲାଛର ଲଗତ ତାର ତୁଳନା କରି ଚୋରା ।

ଗିଲାଛଟୋ ସର୍କ ହେ ଯୋରାର କାରଣ

ଷ୍ଟାଇରଫର୍ମ ଏବିଧ ବିଶେଷ ପଦାର୍ଥ । ଇଯାକ ଗଠନ କରା ଅଗୁବୋରତ କିଛୁମାନ ସର୍କ ସର୍କ କଣିକା ଶିକଲିବ ଦରେ ଲଗ

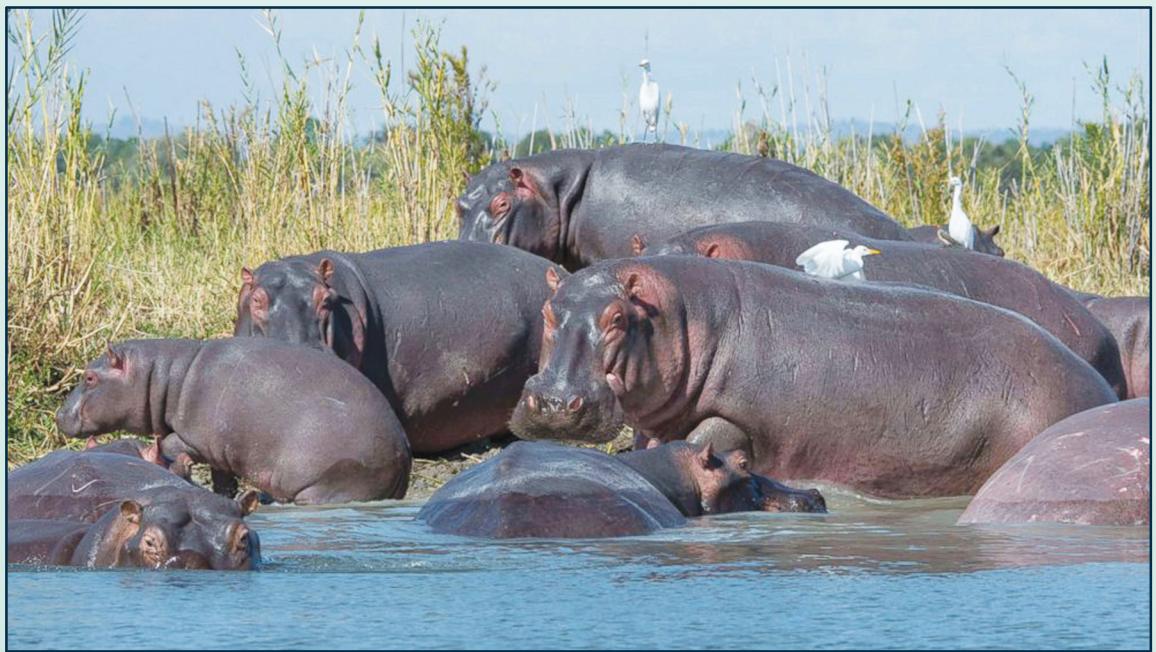
ଲାଗି ଥାକେ । ଏଣେ ପଦାର୍ଥକ ବହ୍ୟୋଗୀ ବୋଲେ । ଷ୍ଟାଇରଫର୍ମ ଏବିଧ ବହ୍ୟୋଗୀ । କାରଖାନାତ ଷ୍ଟାଇରଫର୍ମର ଭିତରତ ବାଯୁ ସ୍ମରାଇ ଦି ଗିଲାଛର ଆକୃତି ଦିଯା ହ୍ୟ । ସେଯେହେ ଏଣେ ଗିଲାଛବୋର ବର ପାତଳ । ତୋମାଲୋକେ ଗିଲାଛ ଏଟା ହାତେରେ ଚେପି ଦିଲେ ତାର ଭିତରତ ବାଯୁ ଥକାର କଥା ଅନୁମାନ କରିବ ପାରିବା ।

କୁକାରଟୋ ଗରମ କରାର ଫଳତ ତାତ ଥକା ପାନୀ ଭାପ ହ୍ୟ । ଭାପବୋର କୁକାରଟୋର ଭିତରତ ଆବନ୍ଧ ହେ ଥାକେ । ସେଯେହେ ଭିତରତ ବାଯୁର ଚାପ ବୁନ୍ଦି ହ୍ୟ । ହିଛେଲେବେ ଭାପ ଅଲପ ଓଳାଇ ଗଲେଓ କୁକାରଟୋର ଭିତରତ ଚାପ ବାହିରର ତୁଳନାତ ଯଥେଷ୍ଟ ବେଛି ହ୍ୟ । ଏହି ଚାପର ପ୍ରଭାବରେ ଗିଲାଛଟୋର ଷ୍ଟାଇରଫର୍ମଥିନିର ଭିତରର ବାଯୁବୋର ଓଳାଇ ଯାଯ ଆକୁ ପଦାର୍ଥଖିନି ସଂକୁଚିତ ହେ ପରେ । ଫଳତ ଗିଲାଛଟୋର ଆକୃତି ସର୍କ ହେ ପରେ । ♦

(ସର୍ତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀଲେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କଲେ ଏହି ପରୀକ୍ଷାଟୋ କୋନୋବା ଡାଙ୍କର ମାନୁହର ଉପାସ୍ତିତିତହେ କରିବା ।)

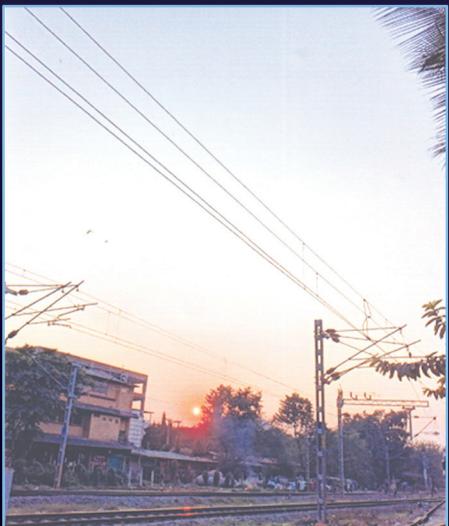

কেরিমক্ষি আগ্নেয়গিরি

জলহস্তী

শিক্ষার্থীয়ে অঁকা ছবি আৰু তোলা আলোকচিত্ৰ

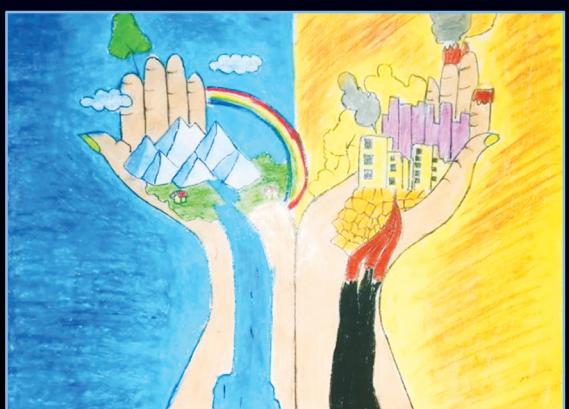
অণৰী দত্ত, একাদশ কলা শাখা

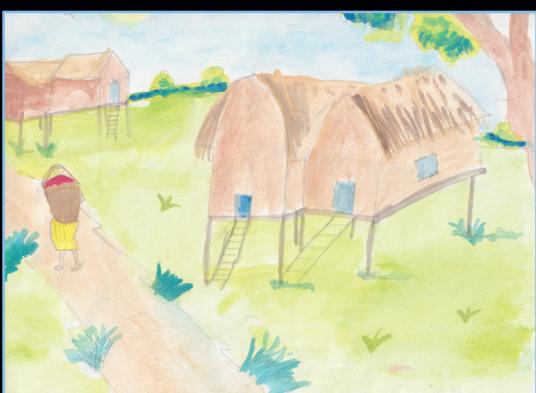
তৃষ্ণামণি বৰুৱা, সপ্তম ক

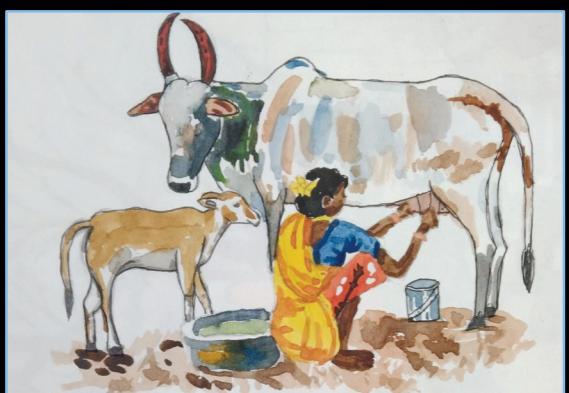
ইন্দ্ৰণী দত্ত, সপ্তম ক

অপেক্ষা গোস্বামী, পঞ্চম ঘ

তন্ময় দাস, পঞ্চম ক

অংকুৰণ কৌশিক শৰ্মা, সপ্তম ক